

ODBOR ZA PRAVA DJETETA
Trideset i sedma sjednica
7-11. lipanj 2004

PROVEDBA KONVENCIJE O PRAVIMA DJETETA

Popis pitanja koja treba razmotriti uzimajući u obzir drugo periodičko izvješće Republike
Hrvatske (CRC/C/70/Add23)

I DIO

A. Podaci i statistika

1. Molimo za raščlanjene podatke (po spolu, dobnim skupinama, područjima, etničkoj pripadnosti, urbanim ili ruralnim područjima) za razdoblje 2001-2003. godine o:

1.a. broju i postotku djece ispod 18 godina koja žive u državi stranci,

STANOVNIŠTVO MLAĐE OD 18 GODINA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I SPOLU, POPIS 2001.

Starost	Ukupno	Hrvati	Albanci	Bošnjaci	Česi	Mađari	Romi	Slovenci	Srbi	Talijani	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato	
Ukupno	0-17	931.927	867.353	4.996	4.072	1.371	1.846	4.844	500	19.679	2.405	2.443	4.706	15.305	2.407
	0	42.942	40.211	258	158	43	86	377	24	744	95	88	190	560	108
	1	45.677	42.825	285	148	77	91	386	12	765	87	91	215	573	122
	2	47.513	44.620	303	151	46	71	348	21	806	102	108	214	621	102
	3	50.039	47.034	292	198	62	97	335	22	817	97	105	227	629	124
	4	51.351	48.276	269	215	54	100	323	23	840	121	104	205	691	130
	5	49.802	46.660	268	182	68	89	290	16	952	113	117	240	686	121
	6	49.640	46.496	288	194	80	73	287	21	963	110	104	213	703	108
	7	48.454	45.369	265	167	61	87	281	32	927	119	99	208	740	99
	8	48.703	45.680	265	191	65	90	258	19	799	113	120	241	726	136
	9	51.929	48.419	309	219	79	106	274	24	968	123	137	260	905	106
	10	51.932	48.180	294	238	75	106	225	29	1.107	135	165	290	951	137
	11	52.145	48.324	280	253	77	115	239	24	1.166	130	145	287	974	131
	12	53.941	49.966	287	290	83	108	200	25	1.187	168	173	293	1.012	149
	13	55.402	51.152	289	274	104	128	231	31	1.320	165	150	296	1.102	160
	14	55.164	50.897	251	277	93	124	210	37	1.417	152	190	308	1.041	167
	15	56.938	52.432	260	335	98	121	194	39	1.485	187	177	345	1.108	157
	16	59.816	55.164	265	281	98	117	202	49	1.642	187	172	356	1.095	188
	17	60.539	55.648	268	301	108	137	184	52	1.774	201	198	318	1.188	162
Muški	0-17	476.777	443.468	2.664	2.132	711	956	2.436	242	10.174	1.164	1.278	2.414	7.861	1.277
	0	22.097	20.697	129	88	28	43	197	13	370	50	49	89	287	57
	1	23.382	21.914	161	68	35	45	199	6	400	45	39	114	291	65
	2	24.322	22.861	159	85	22	31	182	13	398	49	55	105	312	50
	3	25.572	24.008	172	109	33	57	165	10	438	46	55	115	298	66
	4	26.345	24.789	130	127	26	58	158	9	415	60	48	103	352	70
	5	25.567	23.940	125	101	31	53	143	7	500	55	66	130	348	68
	6	25.170	23.562	144	105	41	37	140	12	494	56	58	105	374	42
	7	24.772	23.205	136	89	40	47	137	14	455	59	51	105	381	53
	8	25.023	23.434	137	101	34	52	147	9	430	53	62	117	365	82
	9	26.742	24.901	189	131	41	52	137	7	500	60	77	151	435	61
	10	26.517	24.567	160	120	46	43	106	16	581	64	85	153	506	70
	11	26.631	24.667	144	126	39	55	104	10	612	67	75	154	512	66
	12	27.650	25.560	154	131	42	60	102	16	620	97	95	139	551	83
	13	28.229	26.056	154	132	53	65	117	17	664	85	90	144	568	84
	14	28.148	25.975	138	135	42	61	105	16	751	69	91	153	520	92
	15	29.088	26.781	136	185	51	61	104	19	779	72	86	177	561	76
	16	30.562	28.144	139	151	50	62	105	23	861	92	93	187	552	103
	17	30.960	28.407	157	148	57	74	88	25	906	85	103	173	648	89
Zenski	0-17	455.150	423.885	2.332	1.940	660	890	2.408	258	9.505	1.241	1.165	2.292	7.444	1.130
	0	20.845	19.514	129	70	15	43	180	11	374	45	39	101	273	51
	1	22.295	20.911	124	80	42	46	187	6	365	42	52	101	282	57
	2	23.191	21.759	144	66	24	40	166	8	408	53	53	109	309	52
	3	24.467	23.026	120	89	29	40	170	12	379	51	50	112	331	58
	4	25.006	23.487	139	88	28	42	165	14	425	61	56	102	339	60
	5	24.235	22.720	143	81	37	36	147	9	452	58	51	110	338	53
	6	24.470	22.934	144	89	39	36	147	9	469	54	46	108	329	66
	7	23.682	22.164	129	78	21	40	144	18	472	60	48	103	359	46
	8	23.680	22.246	128	90	31	38	111	10	369	60	58	124	361	54
	9	25.187	23.518	120	88	38	54	137	17	468	63	60	109	470	45
	10	25.415	23.613	134	118	29	63	119	13	526	71	80	137	445	67
	11	25.514	23.657	136	127	38	60	135	14	554	63	70	133	462	65
	12	26.291	24.406	133	159	41	48	98	9	567	71	78	154	461	66
	13	27.173	25.096	135	142	51	63	114	14	656	80	60	152	534	76
	14	27.016	24.922	113	142	51	63	105	21	666	83	99	155	521	75
	15	27.850	25.651	124	150	47	60	90	20	706	115	91	168	547	81
	16	29.254	27.020	126	130	48	55	97	26	781	95	79	169	543	85
	17	29.579	27.241	111	153	51	63	96	27	868	116	95	145	540	73

Izvor: Državni zavod za statistiku

STANOVNIŠTVO MLAĐE OD 18 GODINA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I TIPU NASELJA, POPIS 2001.

		Ukupno	Hrvati	Albanci	Bošnjaci	Česi	Mađari	Romi	Slovenci	Srbi	Talijani	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato
Starost															
Ukupno	0-17	931.927	867.353	4.996	4.072	1.371	1.846	4.844	500	19.679	2.405	2.443	4.706	15.305	2.407
	0	42.942	40.211	258	158	43	86	377	24	744	95	88	190	560	108
	1	45.677	42.825	285	148	77	91	386	12	765	87	91	215	573	122
	2	47.513	44.620	303	151	46	71	348	21	806	102	108	214	621	102
	3	50.039	47.034	292	198	62	97	335	22	817	97	105	227	629	124
	4	51.351	48.276	269	215	54	100	323	23	840	121	104	205	691	130
	5	49.802	46.660	268	182	68	89	290	16	952	113	117	240	686	121
	6	49.640	46.496	288	194	80	73	287	21	963	110	104	213	703	108
	7	48.454	45.369	265	167	61	87	281	32	927	119	99	208	740	99
	8	48.703	45.680	265	191	65	90	258	19	799	113	120	241	726	136
	9	51.929	48.419	309	219	79	106	274	24	968	123	137	260	905	106
	10	51.932	48.180	294	238	75	106	225	29	1.107	135	165	290	951	137
	11	52.145	48.324	280	253	77	115	239	24	1.166	130	145	287	974	131
	12	53.941	49.966	287	290	83	108	200	25	1.187	168	173	293	1.012	149
	13	55.402	51.152	289	274	104	128	231	31	1.320	165	150	296	1.102	160
	14	55.164	50.897	251	277	93	124	210	37	1.417	152	190	308	1.041	167
	15	56.938	52.432	260	335	98	121	194	39	1.485	187	177	345	1.108	157
	16	59.816	55.164	265	281	98	117	202	49	1.642	187	172	356	1.095	188
17	60.539	55.648	268	301	108	137	184	52	1.774	201	198	318	1.188	162	
Urbano	0-17	504.644	468.046	3.899	2.775	434	433	2.124	269	8.858	1.345	1.361	3.326	10.540	1.234
	0	23.438	21.892	196	110	22	18	144	9	329	59	58	142	399	60
	1	24.538	22.952	221	108	24	20	156	9	338	48	57	159	374	72
	2	25.587	23.933	240	106	16	11	134	13	364	53	57	160	439	61
	3	26.944	25.292	224	124	16	25	138	9	352	52	59	164	430	59
	4	27.638	25.939	202	137	17	17	129	11	362	77	55	141	482	69
	5	26.885	25.157	205	129	27	20	129	11	392	56	68	177	467	47
	6	26.895	25.188	221	131	30	25	138	10	350	68	60	141	474	59
	7	26.046	24.387	193	102	22	10	117	14	380	61	56	152	508	44
	8	26.324	24.641	203	128	15	23	124	13	316	56	73	183	477	72
	9	27.877	25.880	248	150	22	25	132	15	417	66	66	190	617	49
	10	27.937	25.817	221	176	18	17	100	17	469	77	86	205	669	65
	11	28.080	25.910	223	173	25	26	117	16	512	77	84	191	663	63
	12	29.152	26.837	232	211	21	29	87	16	542	99	102	197	700	79
	13	29.906	27.461	238	183	42	41	89	18	635	80	83	203	755	78
	14	29.860	27.437	195	184	25	27	112	18	664	88	102	224	704	80
	15	30.705	28.087	208	233	25	31	91	20	720	101	94	235	774	86
	16	33.082	30.413	210	186	34	26	102	24	788	109	80	242	769	99
17	33.750	30.823	219	204	33	42	85	26	928	118	121	220	839	92	
Ruralno	0-17	427.283	399.307	1.097	1.297	937	1.413	2.720	231	10.821	1.060	1.082	1.380	4.765	1.173
	0	19.504	18.319	62	48	21	68	233	15	415	36	30	48	161	48
	1	21.139	19.873	64	40	53	71	230	3	427	39	34	56	199	50
	2	21.926	20.687	63	45	30	60	214	8	442	49	51	54	182	41
	3	23.095	21.742	68	74	46	72	197	13	465	45	46	63	199	65
	4	23.713	22.337	67	78	37	83	194	12	478	44	49	64	209	61
	5	22.917	21.503	63	53	41	69	161	5	560	57	49	63	219	74
	6	22.745	21.308	67	63	50	48	149	11	613	42	44	72	229	49
	7	22.408	20.982	72	65	39	77	164	18	547	58	43	56	232	55
	8	22.379	21.039	62	63	50	67	134	6	483	57	47	58	249	64
	9	24.052	22.539	61	69	57	81	142	9	551	57	71	70	288	57
	10	23.995	22.363	73	62	57	89	125	12	638	58	79	85	282	72
	11	24.065	22.414	57	80	52	89	122	8	654	53	61	96	311	68
	12	24.789	23.129	55	79	62	79	113	9	645	69	71	96	312	70
	13	25.496	23.691	51	91	62	87	142	13	685	85	67	93	347	82
	14	25.304	23.460	56	93	68	97	98	19	753	64	88	84	337	87
	15	26.233	24.345	52	102	73	90	103	19	765	86	83	110	334	71
	16	26.734	24.751	55	95	64	91	100	25	854	78	92	114	326	89
17	26.789	24.825	49	97	75	95	99	26	846	83	77	98	349	70	

Izvor: Državni zavod za statistiku

1.b. broju i postotku djece pripadnika manjina, djece bez hrvatskog državljanstva, uključujući djecu imigrante, izbjeglice, raseljenu djecu te romsku djecu.

STANOVNIŠTVO MLAĐE OD 18 GODINA BEZ HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I SPOLU, POPIS 2001.

Starost	Ukupno	Hrvati	Albanci	Bošnjaci	Romi	Srbi	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato	
Ukupno	0-17	4.315	1.987	460	466	167	166	343	445	248	33
	0	214	104	33	18	6	10	17	15	9	Z
	1	210	99	23	16	6	15	19	17	14	Z
	2	253	104	37	31	10	10	23	19	16	3
	3	205	87	39	18	7	9	23	18	3	Z
	4	234	97	33	25	11	9	13	27	18	Z
	5	245	107	34	28	8	13	15	26	10	4
	6	235	116	33	17	10	8	19	12	19	Z
	7	211	101	25	20	9	9	18	21	5	3
	8	210	95	20	24	13	8	15	19	13	3
	9	238	108	26	23	12	11	17	25	14	Z
	10	252	106	24	25	9	7	34	36	9	Z
	11	242	107	24	26	12	8	16	31	16	Z
	12	254	107	19	34	12	11	18	28	23	Z
	13	267	139	20	33	10	8	18	22	16	Z
	14	255	129	18	29	8	4	19	30	17	Z
	15	269	133	16	38	5	8	19	33	16	Z
	16	252	113	20	30	9	9	24	33	13	Z
	17	269	135	16	31	10	9	16	33	17	Z
Muški	0-17	2.171	995	238	240	90	85	153	214	135	21
	0	105	49	15	9	3	4	11	7	5	Z
	1	106	44	11	8	4	11	6	13	8	Z
	2	126	47	25	18	5	6	7	9	8	Z
	3	102	49	21	6	3	3	9	9	Z	Z
	4	124	55	18	17	6	3	3	11	10	Z
	5	137	65	18	16	Z	5	7	16	7	Z
	6	122	57	18	12	5	Z	9	6	12	Z
	7	105	48	14	12	5	7	5	10	Z	Z
	8	112	49	5	15	13	5	9	6	8	Z
	9	123	54	16	12	4	8	10	13	5	Z
	10	136	56	20	7	5	5	17	21	4	Z
	11	116	56	9	13	3	3	5	14	11	Z
	12	124	52	7	13	9	6	5	16	14	Z
	13	126	65	6	17	6	5	12	9	5	Z
	14	135	68	9	17	3	Z	11	16	8	Z
	15	126	62	8	20	4	4	9	11	8	-
	16	117	54	10	12	5	3	10	14	8	Z
	17	129	65	8	16	5	3	8	13	11	-
Ženski	0-17	2.144	992	222	226	77	81	190	231	113	12
	0	109	55	18	9	3	6	6	8	4	-
	1	104	55	12	8	Z	4	13	4	6	Z
	2	127	57	12	13	5	4	16	10	8	Z
	3	103	38	18	12	4	6	14	9	Z	Z
	4	110	42	15	8	5	6	10	16	8	-
	5	108	42	16	12	6	8	8	10	3	3
	6	113	59	15	5	5	6	10	6	7	-
	7	106	53	11	8	4	Z	13	11	3	Z
	8	98	46	15	9	-	3	6	13	5	Z
	9	115	54	10	11	8	3	7	12	9	Z
	10	116	50	4	18	4	Z	17	15	5	Z
	11	126	51	15	13	9	5	11	17	5	-
	12	130	55	12	21	3	5	13	12	9	Z
	13	141	74	14	16	4	3	6	13	11	-
	14	120	61	9	12	5	Z	8	14	9	-
	15	143	71	8	18	Z	4	10	22	8	Z
	16	135	59	10	18	4	6	14	19	5	-
	17	140	70	8	15	5	6	8	20	6	Z

Izvor: Državni zavod za statistiku

STANOVNIŠTVO MLAĐE OD 18 GODINA BEZ HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I TIPU
 NASELJA, POPIS 2001.

Starost		Ukupno	Hrvati	Albanci	Bošnjaci	Romi	Srbi	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato
Ukupno	0-17	4.315	1.987	460	466	167	166	343	445	248	33
	0	214	104	33	18	6	10	17	15	9	Z
	1	210	99	23	16	6	15	19	17	14	Z
	2	253	104	37	31	10	10	23	19	16	3
	3	205	87	39	18	7	9	23	18	3	Z
	4	234	97	33	25	11	9	13	27	18	Z
	5	245	107	34	28	8	13	15	26	10	4
	6	235	116	33	17	10	8	19	12	19	Z
	7	211	101	25	20	9	9	18	21	5	3
	8	210	95	20	24	13	8	15	19	13	3
	9	238	108	26	23	12	11	17	25	14	Z
	10	252	106	24	25	9	7	34	36	9	Z
	11	242	107	24	26	12	8	16	31	16	Z
	12	254	107	19	34	12	11	18	28	23	Z
	13	267	139	20	33	10	8	18	22	16	Z
	14	255	129	18	29	8	4	19	30	17	Z
	15	269	133	16	38	5	8	19	33	16	Z
	16	252	113	20	30	9	9	24	33	13	Z
17	269	135	16	31	10	9	16	33	17	Z	
Urbano	0-17	2.536	1.112	355	248	145	54	175	282	153	12
	0	127	62	26	8	5	3	5	9	8	1
	1	130	54	20	9	5	6	16	13	6	1
	2	156	57	29	15	9	Z	15	17	10	Z
	3	127	45	34	12	6	3	13	13	Z	-
	4	139	51	28	12	9	3	6	20	10	-
	5	137	63	24	11	7	Z	8	19	4	Z
	6	153	80	23	9	8	Z	10	8	13	Z
	7	116	57	17	8	8	Z	8	13	3	Z
	8	125	56	13	13	12	-	8	15	8	-
	9	139	61	18	10	11	5	8	16	10	-
	10	158	68	17	20	7	Z	15	22	6	Z
	11	146	53	18	15	11	5	9	21	14	-
	12	135	47	13	21	8	7	11	15	12	1
	13	159	84	16	18	9	Z	8	13	9	Z
	14	137	61	14	14	7	3	8	19	10	Z
	15	158	74	16	21	5	6	9	15	11	Z
	16	143	67	17	15	9	Z	8	16	8	Z
17	151	72	12	17	9	Z	10	18	10	Z	
Ruralno	0-17	1.779	875	105	218	22	112	168	163	95	21
	0	87	42	7	10	Z	7	12	6	Z	Z
	1	80	45	3	7	Z	9	3	4	8	Z
	2	97	47	8	16	Z	8	8	Z	6	Z
	3	78	42	5	6	Z	6	10	5	Z	Z
	4	95	46	5	13	Z	6	7	7	8	Z
	5	108	44	10	17	Z	12	7	7	6	4
	6	82	36	10	8	Z	7	9	4	6	-
	7	95	44	8	12	Z	8	10	8	Z	2
	8	85	39	7	11	Z	8	7	4	5	3
	9	99	47	8	13	Z	6	9	9	4	Z
	10	94	38	7	5	Z	5	19	14	3	Z
	11	96	54	6	11	Z	3	7	10	Z	Z
	12	119	60	6	13	4	4	7	13	11	Z
	13	108	55	4	15	Z	6	10	9	7	Z
	14	118	68	4	15	Z	Z	11	11	7	-
	15	111	59	-	17	-	2	10	18	5	-
	16	109	46	3	15	-	7	16	17	5	-
17	118	63	4	14	Z	7	6	15	7	Z	

Izvor: Državni zavod za statistiku

2. U svjetlu članka 4. ove Konvencije, molimo za dodatne raščlanjene podatke za 2002., 2003. i 2004. godinu o alokaciji sredstava i njihovom daljnjem usmjeravanju (u apsolutnim pokazateljima, postotcima u nacionalnim i regionalnim proračunima ili BDP-u) alociranim za provedbu Konvencije, a navedenim kako slijedi

NAPOMENA: Sredstva su izražena u kunama. (1 euro = 7,4 kune)

2. a) obrazovanje (različite vrste obrazovanja, npr. predškolsko, osnovnoškolsko i srednješkolsko obrazovanje);

2002. godina		
Ukupni rashodi Državnog proračuna	71.992.143.000,00	100 %
Ukupni rashodi za obrazovanje	6.091.254.000,00	8.46 %
Za osnovno obrazovanje	3.161.869.000,00	4.39 %
Za srednje obrazovanje	1.504.305.000,00	2.09 %
Za visoko obrazovanje	1.425.080.000,00	1.98 %

2003. godina		
Ukupni rashodi Državnog proračuna	75.439.296.820,00	100 %
Ukupni rashodi za obrazovanje	6.216.671.553,00	8.24 %
Za osnovno obrazovanje	3.050.866.755,00	4.04 %
Za srednje obrazovanje	1.474.792.918,00	1.96 %
Za visoko obrazovanje	1.691.011.880,00	2.24 %

2004. godina		
Planirani iznosi Državnog proračuna	83.203.886.810,00	100 %
Ukupni rashodi za obrazovanje	7.089.405.308,00	8.52 %
Za osnovno obrazovanje	3.441.106.370,00	4.14 %
Za srednje obrazovanje	1.784.705.699,00	2.14 %
Za visoko obrazovanje	1.863.593.239,00	2.24 %

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

2. b) zdravstvena skrb (različite vrste zdravstvenih usluga, npr. primarna zaštita, programi cijepljenja, zdravstvena skrb adolescenata i druge usluge zdravstvene zaštite djece);

Skrb o bolesnoj djeci školske dobi u primarnoj zdravstvenoj zaštiti provode liječnici opće/obiteljske medicine, a preventivnu i specifičnu zdravstvenu zaštitu liječnici školske medicine kao dio djelatnosti zavoda za javno zdravstvo.

Cijepljenje se provodi protiv difterije, tetanusa, hripavca, poliomijelitisa, morbila, rubeole, parotitisa, haemophilus influenzae tip b i hepatitis b.

Propisi kojima je regulirana materija cijepljenja su Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, Pravilnik o načinu provedbe obvezne imunizacije seroprofilakse i kemoprofilakse.

Zdravstvenu zaštitu djece unutar djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece u 2001. godini provodilo je 276 timova, a u 2002. godini 279 timova. Za 75% djece zaštita se provodi u ovoj djelatnosti, a ostala djeca, oko 25% najčešće na ruralnim područjima i otocima, su u skrbi djelatnosti opće/obiteljske medicine.

Školska djeca, mladež i redoviti studenti čine oko 15,5% populacije.

U slijedećoj tabeli prikazana su sveukupna sredstva za 2001., 2002. i 2003. godinu za pojedine vrste zdravstvenih usluga:

R. br.	DJELATNOST / VRSTA ZDRAVSTVENE USLUGE	SVEUKUPNA SREDSTVA ZA 2001.g.	SVEUKUPNA SREDSTVA ZA 2002.g.	SVEUKUPNA SREDSTVA ZA 2003.g.
1.	OPĆA / OBITELJSKA MEDICINA	61.453.240,68	61.551.353,43	64.464.757,74
2.	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA PREDŠKOLSKE DJECE	82.777.306,08	82.193.898,56	87.266.104,32
3.	PATRONAŽNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA STOMATOLOŠKA	23.929.612,80	24.898.593,60	25.319.889,60
4.	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA (polivalentna)	126.638.726,60	126.288.168,45	129.892.201,92
5.	HIGIJENSKO-EPIDEMIOLOŠKA	7.551.730,80	7.425.342,00	7.730.781,60
6.	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA PREVENTIVNO ODGOJNE MJERE ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŠKOLSKE DJECE I STUDENATA	30.896.639,80	30.159.179,10	32.229.543,26
7.	LABORATORIJSKA DIJAGNOSTIKA	27.377.400,00	24.321.766,60	24.084.871,20
8.	CIJEPLJENJE	40.932.061,89	40.343.848,82	46.066.236,55
9.	POSEBNI PROGRAMI (Zdravstveni odgoj mladeži u zaštiti reproduktivnog zdravlja)			385.350,00
	U K U P N O	401.556.718,65	397.182.150,56	417.439.736,19

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

2. c) socijalna skrb i programi potpore za obitelj, uključujući obitelj etničkih manjina, izbjeglica i raseljene obitelji;

Procjenjuje se da Republika Hrvatska na socijalne troškove izdvaja oko 26% BDP-a i to za mirovinski sustav (51,09%), zdravstveni sustav (32,29%), socijalnu skrb (5,04%) i ostalo (11,58%). Izdaci iz državnog proračuna (uključujući vlastita sredstva ustanova socijalne skrbi) u financiranju sustava socijalne skrbi kretali su se kako slijedi (izraženo u milijunima kuna):

2001.	162.909,0 kuna	ili	1,27 %BDP-a
2002.	176.429,0 kuna	ili	1,05 %BDP-a
2003.	189.883,0 kuna	ili	1,11% BDP-a

Izvor podataka: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Državni zavod za statistiku
Mjesečno statističko izvješće broj 4/2004. za bruto domaći proizvod-tekuće cijene.

Navedeni podaci odnose se na ukupno financiranje socijalne skrbi (novčana davanja, institucionalnu i izvaninstitucionalnu skrb) i ne postoje točno određeni i planirani iznosi koji se odnose na troškove za djecu.

Programi potpore za obitelj:

Izvor: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži

Red . Br.	Naziv	Izvršitelj	Trajanje (datum početka/ završetka)	Sredstva u kn
1.	Model dijagnostičko-savjetodavnog praćenja ranog dječjeg razvoja i podrške obiteljima s malom djecom	Edukacijsko rehabilitacijsk i fakultet	od 2001. do 2003.	349.000,00
2.	Oснаživanje zlostavljanih žena i prevencija nasilja nad njima	Autonomna ženska kuća Zagreb	od 2001. do 2002.	392.286,00
3.	Novčana potpora samohranim roditeljima	DZZOMM	2001.	1.063.400,00
4.	Financijska potpora povodom održavanja prigodnog blagdanskog programa i darivanja djece, roditelja i bolesnih članova udruge	Udruga roditelja sa četvero i više djece	2001.	20.000,00
5.	Pružanje financijske potpore SANUS- klubu roditelja djece oboljele i liječenje od malignih bolesti iz Splita	SANUS- Klub roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti	od 2001. do 2002.	10.000,00
6.	Program Centra za djecu mlade i obitelj	Društvo za psihološku pomoć	od 2002. do 2003.	175.000,00
7.	Program zaštite i pomoći djeci, mladima i obiteljima	Centar za djecu, mlade i obitelj, Velika Gorica	od 2002. do 2003.	80.000,00

8.	Program «Poticanje kvalitetnog razvoja djece predškolske dobi»	Udruga «Poticaj»	šk. god. 2002/03.	63.000,00
9.	Razvoj mobilnih timova za edukaciju trudnica, majki i obitelji	Udruga «Roditelji u akciji RODA»	od 2002. do 2003.	55.000,00
10.	Program prevencije PUP-a i funkcioniranja djece opterećene visokim rizicima u odrastanju	Udruga «Poticaj»	šk god 2002/03.	30.000,00
11.	Program «Centar za psihološku potporu obitelji»	Vukovarski institut za mirovna istraživanja i obrazovanje	od 2003. do 2004.	92.080,00
12.	Boravak za djecu iz rizičnih obitelji	CARITAS Nadbiskupije Zadar	2003.	32.680,00
13.	Provedba projekta Socijalno dojavnog sustava «Halo, u pomoć»	Udruga «Bedem ljubavi»	od 2003. do 2004.	37.000,00

2. d) programi i usluge za djecu sa smetnjama u psihofizičkom razvoju;

Sredstva socijalne skrbi – kao u točki 2. c)

Izvor: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži

Red. Br.	Naziv	Izvršitelj	Trajanje (datum početka/završetka)	Sredstva u kn
1.	»Rekreacija i iskustveno učenje u prirodi»	Centar za rehabilitaciju «Zagreb»	2001.	343.226,87
2.	Program Računalnog centra za potrebe djece i mladih osoba sa sljepoćom i slabovidnošću	Udruga slijepih Požeško-slavonske županije	2001.	25.000,00
3.	Aktivnosti Kluba roditelja osoba s mentalnom retardacijom «Zvono»	Klub roditelja osoba s mentalnom retardacijom «Zvono»	2001.	6.000,00
4.	Program «Psiho-pedagoški aspekt rehabilitacije adolescenata oštećena sluha i/ili govora»	Poliklinika za rehabilitaciju slušanja i govora «SUVAG»	od 2001. do 2002.	32.600,00

5.	Projekt «Utvrdivanje, evidentiranje i sustavno praćenje osoba s posebnim potrebama u Velikoj Gorici»	Udruga za unapređenje odgoja i obrazovanja djece i mladeži «Gorica»	od 2001. do 2003.	69.000,00
6.	Pilot projekt Arhitektonsko savjetovalište «Za kvalitetu života bez barijera»	HSUTI	od 2001. do 2002.	145.100,00
7.	Projekt «Rano otkrivanje oštećenja sluha u novorođenčadi i male djece»	Hrvatska udruga za ranu dijagnostiku	od 2002. do 2003.	68.000,00 kn
8.	Projekt «Izviđačka škola u prirodi – Čudna šuma»	Savez izviđača Pule	2003.	28.068,00
9.	Projekt «Ekološko uređenje rekreacijsko-rehabilitacijskog centra»	Udruga MI roditelja djece s teškoćama u razvoju	2002.	50.000,00
10.	Projekt «ADHD djeca i odrasli s hiperaktivnim sindromom» - suradnja	Centar za poboljšanje življenja	2002.	14.274,00
11.	Projekt likovnih radionica ususret Europskoj godini osoba s invaliditetom	Centar za autizam	od 2002. do 2003.	10.000,00
12.	Program za djecu s teškoćama u razvoju	Udruga distrofičara cerebralne i dječje paralize i ostalih invalida Grada Županje	2002.	3.040,00
13.	«INKAZ 2003.»	Centar za odgoj, obrazovanje i osposobljavanje djece i mladeži «Dubrava»	2003.	20.000,00
14.	Vikend programi edukacija u lokalnoj zajednici za uključivanje djece s posebnim potrebama	Udruga IDEM	2003.	110.600,00

2. e) zaštita djece u potrebi za alternativnom skrbi uključujući potporu ustanove socijalne skrbi;

Odgovor kao pod 2. c

2. g) programi prevencije i zaštite djece od zlostavljanja, seksualnog izrabljivanja i iskorištavanja dječje radne snage;

Unutar djelokruga i načina rada sustava policije poduzeta su konceptualna unaprjeđenja koja su od osobitog značenja i za provedbu Konvencije o pravima djeteta.

Sukladno poslovima određenim Zakonom o policiji koji je u primjeni od 2001. godine, unutar svoje redovne djelatnosti, sustav policije kontinuirano radi i na provedbi preventivne aktivnosti radi zaštite djece od zlostavljanja, seksualnog izrabljivanja i iskorištavanja dječje radne snage.

Radi posebnog osposobljavanja za takve poslove, policijski službenici, pohađaju specijalistički tečaj koji uključuje stjecanje znanja i sposobnosti potrebnih i za razumijevanje i uvažavanja prava djeteta priznatih Konvencijom o pravima djeteta.

U razdoblju od 2000. do 2004. godine realizirano je sedam (7) specijalističkih tečajeva za suzbijanje maloljetničke delinkvencije. Tečaj je pohađalo ukupno 185 policijskih službenika. Ukupni troškovi izvedbe ovih tečaja iznosili su 694.503,51 kuna.

Osim toga, proveden je u suradnji s nevladinom udrugom, Društvom za psihološku pomoć, poseban program osposobljavanja policijskih službenika o međuresorskom postupanju u svezi s nasiljem u obitelji.

Uz navedeno, sustav policije kontinuirano obavlja preventivne poslove i zadaće koje su mu stavljene u djelokrug rada posebnim programima Vlade i Hrvatskog sabora donesenim u cilju zaštite djece:

1. Nacionalni program djelovanja za djecu, koji se primjenjuje od 1998. godine;
2. Program mjera za povećanje sigurnosti u zonama odgojno-obrazovnih ustanova, od 2001. godine;
3. Program provedbe nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova od 2001. do 2005. godine;
4. Prioritetne aktivnosti za dobrobit djece od 2003. do 2005. godine iz Nacionalnog programa djelovanja za djecu, od 2003. godine;
5. Program aktivnostima za sprječavanje nasilja među djecom i mladima, od veljače 2004. godine;
6. Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe opojnih droga, od 1996. godine i Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2004. godinu,
7. Nacionalni programa sigurnosti cestovnog prometa, unutar kojega se provodi aktivnosti «Djeca u prometu».

Iako za provedbu preventivnih programskih zadaća stavljenih navedenim Programima u njenu nadležnost, sustavu policije nisu osigurana posebna sredstva, ona ove poslove obavlja unutar redovnih sredstava osiguranih u državnom proračunu.

2. h) maloljetničko zakonodavstvo

Sredstva odgojnih zavoda iz Državnog proračuna

Godina	Iznos	Postotak od ukupnih sredstava državnog proračuna Uprave za zatvorski sustav
2001.	14.799.000 kuna	5,93 %
2002.	15.077.000 kuna	5,64 %
2003.	17.853.000 kuna	5,73 %

Izvor: Ministarstvo pravosuđa

I

Ostali troškovi maloljetničkog zakonodavstva nisu posebno iskazani i nalaze se unutar redovnih sredstava osiguranih u državnom proračunu Ministarstva pravosuđa i drugih ministarstava koja u djelokrugu rada imaju ovu problematiku.

Također molimo da navedete procjenu troškova privatnog sektora, posebice za zdravstvo i obrazovanje.

Ministarstvo zdravstva nije u mogućnosti napraviti procjenu troškova privatnog sektora.

PROCJENA TROŠKOVA SUFINANCIRANJA PRIVATNIH I ALTERNATIVNIH ŠKOLA IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA

2001. godina	
Ukupni rashodi Državnog proračuna	2.689.833,00
Osnovno obrazovanje	1.236.000,00
Srednje obrazovanje	1.453.833,33
2002. godina	
Ukupni rashodi Državnog proračuna	3.135.000,00
Osnovno obrazovanje	1.567.500,00
Srednje obrazovanje	1.567.500,00
2003. godina	
Ukupni rashodi Državnog proračuna	4.744.726,00
Osnovno obrazovanje	1.602.261,00
Srednje obrazovanje	3.142.465,00
2004. godina	
Planiran iznosi	5.800.000,00
Osnovno obrazovanje	2.000.000,00
Srednje obrazovanje	3.800.000,00

Izvor: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

3. Vežano uz djecu koja ne rastu u obiteljskom okruženju i odvojenih od roditelja molimo dati raščlanjene podatke (po spolu, dobnim skupinama, urbanim i ruralnim područjima) za 2001. 2002. i 2003. godinu o broju djece;

3. a) odvojenih od roditelja;

Djeca odvojena od roditelja smještavaju se u domove socijalne skrbi i udomiteljske obitelji i to temeljem dvaju zakonskih osnova:

- Obiteljskog zakona kao mjera obiteljskopravne zaštite djece i
- Zakona o socijalnoj skrbi uz suglasnost roditelja.

Tri su vrste domova socijalne skrbi u koje se smještavaju djeca i to:

- domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi
- domovi za djecu s poremećajem u ponašanju
- domovi za djecu s invaliditetom

3. b) smještenih u ustanove;

3. b) 1.domovi za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi

Od 18 domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi 14 su državni domovi a 4 domovi drugih osnivača.

Napomena: u nastavku nema podataka o broju djece u domovima drugih osnivača za 2001. godinu jer je to bilo razdoblje u kojem su se ovi domovi osnivali (transformacija iz udomiteljskih obitelji)

Kapacitet doma:

Godina	Državni domovi		Domovi drugih osnivača	
	Optimalni kapacitet doma	Popunjenost na dan 31.12.	Optimalni Kapacitet doma	Popunjenost na dan 31.12.
2001.	1174	1129		
2002.	1170	1140	503	489
2003.	1212	1079	550	512

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Kapacitet doma obzirom na oblik smještaja/vrstu usluge:

- a Stalni smještaj
- b Tjedni smještaj
- c Poludnevni smještaj
- d Trudnice
- e Stambene zajednice

Godina	Državni domovi					Domovi drugih osnivača				
	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e
2001.	1091	0	49	20	14					
2002.	1075	9	54	22	17	431	0	0	15	57
2003.	1079	6	65	23	39	479	0	0	15	56

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Razlog smještaja djece:

- a Djeca bez roditeljske skrbi
- b Djeca čijim je roditeljima oduzeto pravo na čuvanje i odgoj
- c Djeca smještena uz suglasnost roditelja
- d Drugo

Godina	Državni domovi				Domovi drugih osnivača			
	a	b	c	d	a	b	c	d
2001.	118	280	656	8				
2002.	145	306	626	33	66	171	228	4
2003.	171	295	593	20	68	136	297	0

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Razlog prekida smještaja u domu:

a	punoljetnost/ završetak školovanja	f	smještaj u drugi dječji dom
b	smještaj kod roditelja	g	smještaj u dom za djecu s poremećajima u ponašanju
c	smještaj kod rodbine	h	smještaj u dom za tjelesno ili mentalno oštećenu djecu
d	posvojenje	i	udomiteljstvo
e	premještaj u istu podružnicu doma	j	drugo

Godina	Državni domovi										Domovi drugih osnivača									
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
2001	61	144	8	61	26	20	19	12	76	5										
2002	56	153	8	40	33	12	21	15	38	10	5	51	1	9	18	8	4	1	5	6
2003	46	111	16	53	24	13	17	11	64	16	8	53	0	18	21	6	2	2	1	2

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Struktura djece po dobi i spolu:

Državni domovi																	
Dob		0-1		1-3		3-7		7-14		14-16		16-18		18-21		21+	
Godine	spol	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
2001.		28	29	44	30	45	56	232	169	101	93	80	79	36	28	4	1
2002.		31	23	47	43	50	50	221	172	136	88	82	84	45	24	0	0
2003.		31	21	46	37	47	50	199	175	108	100	78	89	48	51	1	0

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Domovi drugih osnivača																	
Dob		0-1		1-3		3-7		7-14		14-16		16-18		18-21		21+	
Godine	spol	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž
2001.																	
2002.		4	5	13	12	37	37	101	128	33	30	26	29	6	7	0	1
2003.		2	6	6	12	32	25	125	127	36	43	25	39	9	9	2	3

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Stambena zajednica
(za samostalno stanovanje mladih)

Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj skrbi od lipnja 2001. godine dana je mogućnost smještaja u dječjem domu i mlađim punoljetnim osobama – do 21. godine života, što podrazumijeva smještaj u domu tijekom školovanja, a često i određeno vrijeme nakon završenog školovanja, do zaposlenja djeteta odnosno iznalaženja mogućnosti stanovanja. Navedenim Zakonom omogućen je smještaj djece i u okviru stambenih zajednica, u cilju pripreme mlade osobe za samostalan život izvan ustanove.

U stambenim zajednicama boravi manji broj djece (dvoje do četvero), gdje oni sami vode kućanstvo, u čemu im se pruža stručna podrška te ih se priprema za daljnji samostalan život. Djeca u pravilu u takvim stanovima borave kraće vrijeme (6-12 mjeseci), do zaposlenja odnosno ostvarenja osnovnih preduvjeta za samostalan život.

Za sada se ovakav oblik smještaja provodi u Zagrebu (pet stanova), Osijeku (dva stana), Splitu (dva stana), Lovranu (tri stana), Vinkovcima (jedan stan) i Puli (dva stana). Ukupan kapacitet stambenih zajednica je za smještaj 40 korisnika.

Stambeni prostor za sve stambene zajednice (osim jedne čiji je osnivač udruga) osigurale su jedinice lokalne uprave ili samouprave, a troškovi smještaja za sve korisnike podmiruju se iz sredstava Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Ovakav oblik zbrinjavanja djece, u skladu je s orijentacijom o provođenju deinstitucionalizacije sustava socijalne skrbi a dosadašnja iskustva u njegovom provođenju pokazala je vrlo dobre rezultate u smislu pripreme djece za samostalan život, te je u planu širenje mreže novih stambenih zajednica u već navedenim i drugim gradovima.

Kapacitet stambene zajednice

	Državni domovi	Domovi drugih osnivača
Godina	Kapacitet	Kapacitet
2001.	14	
2002.	17	57
2003.	39	56

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

3. b) 2. Domovi za djecu i mladež s poremećajem u ponašanju

U Republici Hrvatskoj osnovano je 11 domova za djecu i mladež s poremećajem u ponašanju i svi su državni. Za sada nema interesa drugih osnivača za osnivanje ove vrste doma mada za to postoji zakonska mogućnost. U nastavku se daju podaci o broju djece smještene u ove domove, njihovom kapacitetu, obliku smještaja, pravnom temelju smještaja, razlozima prekida te strukturi korisnika po dobi i spolu.

Kapacitet doma

Godina	Optimalni kapacitet doma	Popunjenost na dan 31.12.
2001.	1344	1206
2002.	1393	1297
2003.	1365	1264

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Kapacitet doma obzirom na oblik smještaja/vrstu usluge:

Godina	Stalni smještaj	Poludnevni boravak	Stambene zajednice	Prihvatna stanica	Stacionarna opservacija	ostalo
2001.	446	669	22	36	42	102
2002.	461	696	26	34	42	98
2003.	480	759	39	32	42	13

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Pravni temelj smještaja

Godina	Zakon o socijalnoj skrbi	Obiteljski zakon	Zakon o sudovima za mladež	Ukupno
2001.	1313	278	203	1774
2002.	1363	276	204	1823
2003.	1710	184	243	2149

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Razlog prekida smještaja u domu:

- a završetak tretmana
- b obustava odgojne mjere
- c završetak školovanja
- d izmjena odgojne mjere
- e problemi adaptacije
- f dugotrajno izbivanje iz doma
- g zahtjev roditelja
- h nemogućnost provedbe tretmana
- i drugo

Godina	a	b	c	d	e	f	g	h	I
2001.	1247	49	82	54	20	26	27	57	78
2002.	1267	51	91	57	29	24	25	69	76
2003.	835	43	122	46	26	9	40	42	45

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Struktura korisnika po dobi i spolu

Godine	Muški					Ženski				
	10-12	12-14	14-16	16-18	18 +	10-12	12-14	14-16	16-18	18 +
2001.	205	289	555	566	176	91	143	223	19	25
2002.	203	299	571	569	183	93	142	219	28	29
2003.	195	393	393	503	253	122	178	119	142	71

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

3. b) 3. Broj djece s invaliditetom smještenih u dom socijalne skrbi

U Republici Hrvatskoj ima 21 državni dom koji zbrinjava djecu s invaliditetom. Devet domova zbrinjava isključivo djecu, dok su u preostalim 12 domova (u okviru posebnih ustrojbenih jedinica) uključene i odrasle osobe s invaliditetom. Osim toga djeluje 6 domova drugih osnivača za djecu s invaliditetom.

U nastavku je pregled broja smještene djece u državne domove.

	2001.	2002.	2003.
DOB	BROJ	BROJ	BROJ
0-3	4	1	13
4-7	52	48	77
8-14	501	479	546
15-16	323	322	346
17-18	333	361	259
UKUPNO	1.213	1.211	1.241

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

U 2003. godini u domove drugih osnivača smješteno je 269 djece s invaliditetom.

3. c) smještenih kod udomitelja;

Ukupan broj osoba smještenih u udomiteljske obitelji u zadnjih deset godina je u porastu. Primjerice 1993. godine broj smještenih osoba (ukupno djece i odraslih) u udomiteljske obitelji bio je 2530, dok je 2003. godine u udomiteljskim obiteljima smješteno 5.550 osoba, i to u 2.593 udomiteljskih obitelji.

Skrb izvan vlastite obitelji, na dan 31.12.2003.

Smještaj u udomiteljsku obitelj	
Korisnici smješteni u udomiteljsku obitelj	Broj korisnika
- djeca i mladež	2.484
Udomiteljske obitelji	Broj obitelji
- u kojima su smještena djeca i mladež	1.273

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Uvidom u slijedeću tablicu vidljivo je da je u udomiteljskim obiteljima najviše smješteno djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi (1.531).

Korisnici po vrsti	Smješteni u udomiteljsku obitelj
Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi	1.531
Djeca i mladi punoljetnici s poremećajima u ponašanju	55
Dijete čiji roditelji nisu u mogućnosti privremeno brinuti o djetetu	302
Trudnice 3 mj. prije poroda ili roditelj s djetetom	9
Tjelesno ili mentalno oštećena osoba - maloljetna osoba	544
Ovisna o alkoholu, drogi i drugim sredstvima - maloljetna osoba	27
Psihički bolesna osoba - maloljetna psihički bolesna osoba	-
Žrtva obiteljskog nasilja - maloljetna osoba	-
Ukupno	2.468

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

3. d) posvojenih u zemlji ili kroz međudržavni postupak posvojenja

	2001	2002	2003
ukupno posvojenja	148	138	151
međunarodno	4	3	3

SRODNIČKO POSVOJENJE

S obzirom na dob djeteta	2001	2002	2003
djece do 1 godinu	29	31	29
djece 1 do 5 godina	64	44	64
djece 5 do 10 godina	29	34	37
ukupno	122	109	130
prosjek dobi (aproksimativan)	3,48	3,69	3,72
S obzirom na dob posvojitelja			
posvojitelj mlađi od 35 godina	31	31	44
posvojitelj između 35 i 40 godina	64	45	56
posvojitelj stariji od 40 godina	27	33	30
ukupno	122	109	130
prosjek dobi (aproksimativan)	37,92	38,55	37,38

RODITELJSKO USVOJENJE

S obzirom na dob djeteta			
djeca do 2 godine	3	4	2
djeca od 2 do 6 godina	3	5	4
djeca od 6 do 10 godina	8	7	7
djeca od 10 do 18 godina	12	13	8
ukupno	26	29	21
prosjek dobi (aproksimativan)	9,50	9,03	8,86
S obzirom na dob posvojitelja			
posvojitelj mlađi od 35 godina	3	3	6
posvojitelj između 35 i 40 godina	8	11	6
posvojitelj stariji od 40 godina	15	15	9
ukupno	26	29	21
prosjek dobi (aproksimativan)	42,69	42,16	39,86

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

4. Molimo za dostavu raščlanjenih podataka (po spolu, dobi te ukoliko je moguće manjinskim skupinama) za 2001. 2002. i 2003. godinu o broju djece;

4. a) invalida;

OSOBE S INVALIDITETOM MLAĐE OD 18 GODINA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I SPOLU, POPIS 2001.

Starost	Ukupno	Hrvati	Romi	Srbi	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato	
Ukupno	0-17	9.188	8.328	80	161	135	57	186	241
	0	54	48	Z	Z	-	-	Z	Z
	1	200	190	Z	Z	-	Z	3	Z
	2	285	265	Z	3	4	3	6	Z
	3	388	368	-	5	Z	Z	4	7
	4	382	347	4	4	7	3	8	9
	5	358	336	4	5	4	Z	Z	6
	6	435	404	5	4	7	Z	Z	7
	7	443	409	4	9	Z	5	8	Z
	8	496	454	6	7	7	4	6	12
	9	512	473	8	3	Z	Z	12	7
	10	548	503	5	5	Z	Z	14	17
	11	570	522	Z	9	8	Z	13	15
	12	640	572	5	12	9	7	14	21
	13	702	613	8	13	19	5	16	28
	14	724	650	7	17	14	Z	Z	21
	15	765	668	9	17	11	6	20	34
	16	800	720	7	17	8	10	18	20
	17	886	786	Z	28	21	4	22	24
Muški	0-17	5.277	4.799	45	89	71	32	105	136
	0	33	29	Z	Z	-	-	-	Z
	1	108	101	Z	Z	-	-	Z	Z
	2	151	142	Z	Z	Z	Z	3	Z
	3	216	203	-	3	Z	Z	3	5
	4	203	186	Z	Z	4	Z	4	5
	5	190	179	Z	Z	Z	-	Z	4
	6	237	223	3	Z	3	Z	Z	3
	7	266	249	Z	5	Z	Z	4	3
	8	288	265	4	5	3	Z	Z	6
	9	284	264	6	Z	3	Z	7	Z
	10	310	292	Z	Z	-	Z	7	7
	11	340	309	Z	4	6	Z	9	10
	12	384	342	4	8	Z	Z	10	14
	13	424	371	4	10	8	3	12	16
	14	412	369	5	8	Z	Z	8	14
	15	434	378	4	9	7	5	12	19
	16	457	417	3	8	6	6	7	10
	17	540	480	Z	17	14	Z	11	13
Ženski	0-17	3.911	3.529	35	72	64	25	81	105
	0	21	19	Z	-	-	-	Z	-
	1	92	89	Z	-	-	Z	-	-
	2	134	123	-	Z	Z	Z	3	Z
	3	172	165	-	Z	Z	-	Z	Z
	4	179	161	3	Z	3	Z	4	4
	5	168	157	Z	3	Z	Z	Z	Z
	6	198	181	Z	Z	4	-	5	4
	7	177	160	Z	4	Z	3	4	3
	8	208	189	Z	Z	4	3	Z	6
	9	228	209	Z	Z	5	-	5	5
	10	238	211	3	4	3	-	7	10
	11	230	213	Z	5	Z	-	4	5
	12	256	230	Z	4	5	5	Z	7
	13	278	242	4	3	11	Z	Z	12
	14	312	281	Z	9	7	Z	Z	7
	15	331	290	5	8	Z	Z	8	15
	16	343	303	4	9	Z	Z	11	10
	17	346	306	-	11	7	-	11	11

Izvor: Državni zavod za statistiku

OSOBE S INVALIDITETOM MLAĐE OD 18 GODINA PREMA NARODNOSTI, STAROSTI I POHAĐANJU ŠKOLE, POPIS 2001

Starost		Ukupno	Hrvati	Romi	Srbi	Ostale nacionalne manjine	Ostali	Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	Nepoznato
Ukupno	0-17	9.188	8.328	80	161	135	57	186	241
	0	54	48	Z	Z	-	-	Z	Z
	1	200	190	Z	Z	-	Z	3	Z
	2	285	265	Z	3	4	3	6	3
	3	388	368	-	5	3	Z	4	7
	4	382	347	4	4	7	3	8	9
	5	358	336	4	5	4	Z	Z	6
	6	435	404	5	4	7	Z	6	7
	7	443	409	4	9	Z	5	8	6
	8	496	454	6	7	7	4	6	12
	9	512	473	8	3	8	Z	12	7
	10	548	503	5	5	3	Z	14	17
	11	570	522	Z	9	8	Z	13	15
	12	640	572	5	12	9	7	14	21
	13	702	613	8	13	19	5	16	28
	14	724	650	7	17	14	Z	13	21
	15	765	668	9	17	11	6	20	34
	16	800	720	7	17	8	10	18	20
17	886	786	Z	28	21	4	22	24	
Pohađaju školu	6-17	5.172	4.808	25	92	83	32	111	21
	6	4	4	-	-	-	-	-	-
	7	182	172	Z	4	Z	Z	Z	-
	8	340	321	Z	7	4	3	4	-
	9	385	361	5	Z	7	Z	9	-
	10	442	420	3	4	3	Z	9	Z
	11	459	437	-	8	5	Z	8	-
	12	517	475	Z	9	7	7	14	3
	13	587	535	5	11	14	Z	15	5
	14	577	538	3	11	11	Z	11	Z
	15	556	513	Z	11	9	4	15	Z
16	571	527	Z	10	7	7	12	6	
17	552	505	-	15	15	3	12	Z	
Ne pohađaju školu	0-17	3.961	3.468	55	67	52	24	75	220
	0	54	48	Z	Z	-	-	Z	Z
	1	200	190	Z	Z	-	Z	3	Z
	2	285	265	Z	3	4	3	6	3
	3	388	368	-	5	3	Z	4	7
	4	382	347	4	4	7	3	8	9
	5	358	336	4	5	4	Z	Z	6
	6	431	400	5	4	7	Z	6	7
	7	261	237	Z	5	Z	4	6	6
	8	156	133	5	-	3	Z	Z	12
	9	127	112	3	Z	Z	-	3	7
	10	106	83	Z	Z	-	-	5	15
	11	111	85	Z	Z	3	-	5	15
	12	123	97	3	3	Z	-	-	18
	13	115	78	3	Z	5	3	Z	23
	14	147	112	4	6	3	-	Z	20
	15	191	139	7	5	Z	Z	5	32
	16	220	184	5	7	Z	3	6	14
17	306	254	Z	12	6	Z	10	22	
Pohađanje škole nepoznato	-								
	15-17	55	52	-	Z	-	1	-	-
	15	18	16	-	Z	-	1	-	-
	16	9	9	-	-	-	-	-	-
17	28	27	-	Z	-	-	-	-	

Izvor: Državni zavod za statistiku

4. b) invalida koji žive u kući i smještenih u ustanovama

Broj djece s invaliditetom smještenih u dom socijalne skrbi

	2001.	2002.	2003.
DOB	BROJ	BROJ	BROJ
0-3	4	1	13
4-7	52	48	77
8-14	501	479	546
15-16	323	322	346
17-18	333	361	259
UKUPNO	1.213	1.211	1.241

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

4. c) invalida koji pohađaju redovno obrazovanje i posebne obrazovne sustave

Djeca s teškoćama u razvoju koja pohađaju redovito obrazovanje prema posebnom programu - integrirani učenici
kraj šk.g.

Razina obrazovanja	spol	2000/2001	201/2002	2002/2003
Predškolsko ISCED 0	nema pod			
Osnovno ISCED 1&2	svoga	8307	8806	9007
	ženske	3185	3344	3408
Srednje ISCED 3	svoga	1077	937	930
	ženske	382	361	335
UKUPNO	svoga	9384	9743	9937
	ženske	3567	3705	3743

Djeca s teškoćama u razvoju u specijalnim obrazovnim ustanovama i razrednim odjelima

početak šk.g.

Razina obrazovanja	spol	2000/2001	2001/2002	2002/2003
Predškolsko ISCED 0	svoga	465	486	443
	ženske	194	206	171
Osnovno ISCED 1&2	svoga	2233	2378	2278
	ženske	832	912	883
Srednje ISCED 3	svoga	1568	1572	1652
	ženske	663	693	734
UKUPNO	svoga	4266	4436	4373
	ženske	1689	1811	1788

Izvor: Državni zavod za statistiku

UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU INTEGRIRANI U OSNOVNE ŠKOLE, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2000/2001.

	Učenici ukupno	Učenici po razredima							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Ukupno	8307	552	772	978	979	1218	1353	1269	1186
Od toga učenice	3185	202	334	393	398	442	482	468	466
S uspjehom položili razred	8139	548	768	971	981	1165	1321	1224	1161
Od toga učenice	3102	190	317	380	387	434	479	458	457

UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU INTEGRIRANI U OSNOVNE ŠKOLE, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2001/2002.

	Učenici ukupno	Učenici po razredima							
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Ukupno	8806	563	875	996	1134	1245	1310	1428	1255
Od toga učenice	3344	204	344	415	441	475	504	511	450
S uspjehom položili razred	8568	543	849	971	1106	1207	1270	1396	1226
Od toga učenice	3261	196	330	400	430	467	495	502	441

Izvor: Državni zavod za statistiku

UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (INTEGRIRANI UČENICI)¹ U SREDNJIM ŠKOLAMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2000. / 2001.

		Učenici					Učenici koji su položili razred					Završili školu		
		ukupno	po razredima				ukupno	po razredima				ukupno	srednja stručna sprema	niža stručna sprema
			I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.			
SREDNJE SKOLE	svoga	1 077	437	335	258	47	989	379	314	249	47	249	182	67
	učenice	382	141	113	104	24	359	126	106	103	24	101	80	21
Gimnazije	svoga	22	4	5	4	9	22	4	5	4	9	9	9	
	učenice	15	2	3	3	7	15	2	3	3	7	7	7	
Tehničke i srodne	svoga	151	42	32	39	38	141	35	29	39	38	37	37	
	učenice	83	26	17	23	17	75	21	14	23	17	17	17	
Industrijske i obrtničke	svoga	904	391	298	215		826	340	280	206	-	203	136	67
	učenice	284	113	93	78	-	269	103	89	77	-	77	56	21

UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (INTEGRIRANI UČENICI)¹ U SREDNJIM ŠKOLAMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2001. / 2002.

		Učenici					Učenici koji su položili razred					Završili školu		
		ukupno	po razredima				ukupno	po razredima				ukupno	srednja stručna sprema	niža stručna sprema
			I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.			
SREDNJE ŠKOLE	svoga	937	349	315	231	42	867	298	297	230	42	237	222	15
	učenice	361	135	109	96	21	341	122	103	95	21	97	90	7
Gimnazije	svoga	30	2	16	7	5	26	2	12	7	5	4	4	-
	učenice	19	2	10	4	3	17	2	8	4	3	3	3	
Tehničke i srodne škole	svoga	160	37	47	39	37	157	35	46	39	37	37	37	
	učenice	85	22	25	20	18	84	21	25	20	18	18	18	
Industrijske i obrtničke škole	svoga	747	310	252	185		684	261	239	184	-	196	181	15
	učenice	257	111	74	72	-	240	99	70	71		76	69	7

UČENICI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (INTEGRIRANI UČENICI)¹ U SREDNJIM ŠKOLAMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2002./2003.

		Učenici					Učenici koji su položili razred					Završili školu		
		ukupno	po razredima				ukupno	po razredima				ukupno	srednja stručna sprema	niža stručna sprema
			I.	II.	III.	IV.		I.	II.	III.	IV.			
SREDNJE SKOLE	svoga	930	408	271	226	25	837	336	254	222	25	206	200	6
	učenice	335	145	106	71	13	319	133	102	71	13	66	64	2
Gimnazije	svoga	13	2	4	4	3	13	2	4	4	3	3	3	-
	učenice	8	1	2	3	2	8	1	2	3	2	2	2	-
Tehničke i srodne škole	svoga	132	39	34	37	22	127	35	33	37	22	20	20	-
	učenice	64	17	19	17	11	63	16	19	17	11	11	11	-
Industrijske i obrtničke škole	svoga	785	367	233	185	-	697	299	217	181	-	183	177	6
	učenice	263	127	85	51	-	248	116	81	51	-	53	51	2

**UČENICI SREDNJIH ŠKOLA ZA MLADEŽ S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU, PO RAZREDIMA, VRSTI SMETNJE I
I USPJEHU, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2000. / 2001.**

		Učenici				
		ukupno	po razredima			
			I.	II.	III.	IV.
UKUPNO	svoga	1550	556	438	470	86
	položili	1490	526	418	461	85
Mentalno retardirana mladež	svoga	1099	420	326	353	-
	položili	1053	397	310	346	-
Mladež oštećena vida	svoga	83	33	26	19	5
	položili	83	33	26	19	5
Mladež oštećena sluha	svoga	114	21	26	39	28
	položili	111	21	24	39	27
Tjelesno invalidna mladež	svoga	219	53	55	58	53
	položili	215	52	54	56	53
Mladež s poremećajem u ponašanju	svoga	35	29	5	1	-
	položili	28	23	4	1	-

**UČENICI SREDNJIH ŠKOLA ZA MLADEŽ S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU, PO RAZREDIMA, VRSTI SMETNJE
I USPJEHU, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2001. / 2002.**

		Učenici				
		ukupno	po razredima			
			I.	II.	III.	IV.
UKUPNO	svoga	1557	543	503	424	87
	položili	1491	499	491	417	84
Mentalno retardirana mladež	svoga	1119	426	386	307	-
	položili	1069	391	376	302	-
Mladež oštećena vida	svoga	91	25	29	25	12
	položili	89	24	29	25	11
Mladež oštećena sluha	svoga	111	25	17	33	36
	položili	109	25	17	33	34
Tjelesno invalidna mladež	svoga	199	51	52	57	39
	položili	193	49	50	55	39
Mladež s poremećajem u ponašanju	svoga	37	16	19	2	-
	položili	31	10	19		-

UČENICI SREDNJIH ŠKOLA ZA MLADEŽ S TESKOĆAMA U RAZVOJU KOJI SU ZAVRŠILI ŠKOLU, PO STRUKOVNIM PODRUČJIMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2000./2001.

	Škole u kojima se izučava struka	Srednja stručna sprema		Niža stručna sprema	
		svoga	učenice	svoga	učenice
UKUPNO	1)	88	35	361	147
Strojarstvo	13	6	-	64	-
Elektrotehnika	1	-	-		
Poljoprivreda	9	-	-	23	13
Prehrana	2	-	-	3	-
Obrada drva	7	-	-	26	-
Graditeljstvo	3	-	-	4	-
P. T. promet	2	10	2	-	-
Tekstil	13	6	6	49	45
Obrada kože	4	4	-	20	4
Grafika	6	20	3	30	13
Ekonomija i trgovina	2	26	16	1	1
Ugostiteljstvo i turizam	15	15	8	128	71
Ostale usluge	8	1		13	-

UČENICI SREDNJIH ŠKOLA ZA MLADEŽ S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU KOJI SU ZAVRŠILI ŠKOLU, PO STRUKOVNIM PODRUČJIMA, KRAJ ŠKOLSKE GODINE 2001/2002.

	Škole u kojima se izučava struka	Srednja stručna sprema		Niža stručna sprema	
		svoga	učenice	svoga	učenice
UKUPNO	i)	85	44	337	139
Strojarstvo	13	10	-	46	-
Elektrotehnika	1	-	-		
Poljoprivreda	9	-	-	19	12
Prehrana	2	-	-	3	-
Obrada drva	8	-	-	31	-
Graditeljstvo	3	1	-	1	-
P. T. promet	2	11	4	-	-
Tekstil	14	10	10	40	34
Obrada kože	4	1	-	18	9
Grafika	6	9	1	43	19
Ekonomija i trgovina	2	28	20	2	1
Ugostiteljstvo i turizam	14	11	9	107	64
Ostale usluge	8	4	-	27	-

Izvor: Državni zavod za statistiku

4. d) koja ne pohađaju nikakvu školu.

Nema podataka.

5. Vežano uz zlostavljanje djece, molimo za raščlanjene podatke (po spolu, dobi, etničkoj pripadnosti i vrsti prijavljenog nasilja) za 2001. 2002. i 2003. godinu o:

5. a) broju prijavljenih slućajeva nasilja nad djecom;

Prijavljene osobe za nasilje nad djecom

Kaznena djela nasilja	2001.	2002.	2003.
Silovanje ćl. 188.	25 3,0%	11 1,3%	23 2,2%
Silovanje u pokućaju ćl. 188.	5 0,6%	5 0,6%	5 0,5%
Spolni odnoćaj s nemoćnom osobom ćl. 189.	9 1,0%	6 0,7%	17 1,6%
Prisila na spolni odnoćaj ćl. 190.	1 0,1%	2 0,2%	1 0,1%
Spolni odnoćaj zloporabom poloćaja ćl. 191.	9 1,0%	6 0,7%	2 0,2%
Spolni odnoćaj s djetetom ćl. 192.	30 3,5%	22 2,6%	34 3,3%
Bludne radnje ćl. 193.	80 9,3%	78 9,4%	84 8,2%
Zadovolj. pohote pred djetetom ili maloljetnikom ćl. 194.	12 1,3%	17 2,0%	22 2,1%
Podvoćenje ćl. 195.	4 0,5%	6 0,7%	3 0,2%
Iskorićt. djece ili mlt. osoba za pornografiju ćl.196.	16 1,9%	18 2,1%	25 2,4%
Upoznavanje djece s pornografijom ćl. 197.		4 0,4%	5 0,5%
Rodoskvrnuće ćl. 198.	1 0,1%		
Zapućtanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe ćl. 213.	669 77,7%	661 79,3%	798 78,3%
Ukupno	861 100%	833 100%	1019 100%

Izvor: Državnoo odvjetništvo Republike Hrvatske

5. b) broju i postotku prijava koje su rezultirale sudskom presudom ili nekim drugim oblikom naknadnog postupka;

Osuđene osobe za nasilje nad djecom

Kaznena djela nasilja	2001.	2002.	2003.
Silovanje čl. 188.	7 2,5%	9 2,5%	11 2,0%
Silovanje u pokušaju čl. 188.	7 2,5%	2 0,5%	
Spolni odnošaj s nemoćnom osobom čl. 189.	5 1,8%	2 0,5%	1 0,2%
Prisila na spolni odnošaj čl. 190.		1 0,2%	
Spolni odnošaj zlorabom položaja čl. 191.	7 2,5%	1 0,2%	2 0,4%
Spolni odnošaj s djetetom čl. 192.	19 6,8%	18 5,1%	15 2,8%
Bludne radnje čl. 193.	38 13,7%	32 9,0%	35 6,5%
Zadovolj. pohote pred djetetom ili maloljetnikom čl. 194.	2 0,7%	11 3,1%	16 2,9%
Podvođenje čl. 195.			9 1,7%
Iskorišt. djece ili mlt. osoba za pornografiju čl.196.	4 1,4%	1 0,2%	4 0,7%
Upoznavanje djece s pornografijom čl. 197.	1 0,3%	1 0,2%	1 0,2%
Rodoskrvuće čl. 198.		2 0,5%	
Zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe čl. 213.	186 67,4%	272 77,2%	441 82,4%
Ukupno	276 100%	352 100%	535 100%

Izvor: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

5. c) prosječnom trajanju slučaja od trenutka prijavljivanja do sudske odluke;

Trajanje postupka za delikte nasilja nad djecom od prijave do sudske odluke

Kazneno djelo	do 6 mjeseci	više od 6 mjeseci
Silovanje čl. 188.	39,7%	60,3%
Obljuba s djetetom čl. 192.	45,8%	54,2%
Zapuštanje i zlostavljanje djeteta ili maloljetne osobe čl. 213.	19,6%	80,4%
Bludne radnje čl. 193.	29,1%	70,9%

Izvor: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

5. d) broju i razmjeru žrtava kojima je pružena savjetodavna pomoć za vrijeme oporavka.

Naglasak državne politike glede zaštite djece od zlostavljanja i grubog zanemarivanja je u stvaranju uvjeta za preventivno djelovanje, ali se radi i na stalnom unapređivanju načina i metoda stručnog rada u tretmanu zlostavljane djece. U tom smislu naglasak se stavlja na multidisciplinarni timski pristup i potiče stalno stručno obrazovanje stručnjaka koji rade s ovom djecom.

Nažalost, veliki problem za sada na ovom području predstavlja nedovoljna mogućnost pružanja psihoterapijskog tretmana žrtvama obiteljskog nasilja. Naime, samo u nekoliko većih gradova postoje specijalizirani stručnjaci za psihoterapijski rad sa žrtvama seksualnih i drugih oblika nasilja.

Savjetodavnu pomoć, međutim, sva djeca i odrasli žrtve nasilja imaju mogućnost dobiti u centrima za socijalnu skrb, u kojima rade timovi stručnjaka (socijalni radnici, psiholozi).

U Zagrebu je osnovana Poliklinika Grada Zagreba za zaštitu djece kojoj je cilj pružanje stručne pomoći i tretman djece žrtava nasilja a i drugoj djeci kojima je takva pomoć potrebna. Tijekom 2003. godine u Poliklinici je bilo tretirano 1100 djece i njihovih obitelji.

Osim toga, postoji više udruga koje se bave ovom problematikom, primjerice "Mirta" iz Splita, "Tić" iz Rijeke, itd. Također se pri nekim zdravstvenim ustanovama pruža pomoć žrtvama nasilja, primjerice u Kliničkom bolničkom centru Dubrava, Dječjoj bolnici u Klaićevoj u Zagrebu – Psihotrauma centar, Dječjoj psihijatrijskoj bolnici u Kukuljevićevoj u Zagrebu.

U dosadašnjem djelovanju na zaštiti žrtava obiteljskog nasilja pokazala se potreba za skloništima za žrtve obiteljskog nasilja. Dopunama Zakona o socijalnoj skrbi predviđeno je osnivanje ustanova za smještaj djece i roditelja - žrtava obiteljskog nasilja, ali do sada država nije osnovala takvu ustanovu, pa centri za socijalnu skrb surađuju s udrugama koje pružaju takvu vrstu usluge. Trenutačno osam nevladinih organizacija pruža takve usluge. Ovakvu pomoć pruža i Caritas Nadbiskupije Zagrebačke.

Izmjenama Zakona o socijalnoj skrbi pojednostavljen je način registriranja udruga koje pružaju smještaj i pomoć žrtvama obiteljskog nasilja, a troškove njihovog smještaja snosi država.

6. Također molimo za raščlanjene podatke (po spolu, dobi, urbanim i ruralnim područjima i ukoliko je moguće, manjinama uključujući Rome, izbjeglice i raseljenu djecu) za 2001. 2002. i 2003. godinu o:

6. a) o postotku pismenosti sve djece mlađe od 18 godina;

STANOVNIŠTVO STARO 10-17 GODINA PREMA STAROSTI, SPOLU, PISMENOSTI, NARODNOSTI I TIPU NASELJA, POPIS 2001.

	Ukupno stanovništvo	Ukupno pismeni		Muškarci	Pismeni muškarci		Žene	Pismene žene	
			%			%			%
Ukupno	445.877	444.406	99,7	227.785	227.013	99,7	218.092	217.393	99,7
Urbano	242.472	241.799	99,7	123.856	123.498	99,7	118.616	118.301	99,7
Ruralno	203.405	202.607	99,6	103.929	103.515	99,6	99.476	99.092	99,6
Hrvati	411.763	410.800	99,8	210.157	209.633	99,8	201.606	201.167	99,8
Albanci	2.194	2.185	99,6	1.182	1.178	99,7	1.012	1.007	99,5
Bošnjaci	2.249	2.234	99,3	1.128	1.123	99,6	1.121	1.111	99,1
Česi	736	736	100,0	380	380	100,0	356	356	100,0
Mađari	956	955	99,9	481	481	100,0	475	474	99,8
Romi	1.685	1.459	86,6	831	737	88,7	854	722	84,5
Slovenci	286	285	99,7	142	142	100,0	144	143	99,3
Srbi	11.098	11.075	99,8	5.774	5.763	99,8	5.324	5.312	99,8
Talijani	1.325	1.324	99,9	631	630	99,8	694	694	100,0
Ostale nacionalne manjine									
	1.370	1.363	99,5	718	714	99,4	652	649	99,5
Ostali	2.493	2.475	99,3	1.280	1.269	99,1	1.213	1.206	99,4
Nisu se izjasnili u smislu nacionalne pripadnosti	8.471	8.432	99,5	4.418	4.400	99,6	4.053	4.032	99,5
Nepoznato	1.251	1.083	86,6	663	563	84,9	588	520	88,4

Izvor: Državni zavod za statistiku

6. b) postotku upisa u predškolske ustanove, osnovne i srednje škole;

Postotak upisa u sve razine obrazovanja

Gross Enrollment Rates	Pre-school		Basic	Secondary
	0-6	3-6	7-14	15-18
Age				
1999	25,8	32,21	97,05	81,65
2000	25,79	32,21	97,05	81,65
2001	29,79	37,06	97,79	81,95
2002	32,02	38,82	97,09	83,28
2003	28,2	35,64	95,48	84,46

Izvor: Državni zavod za statistiku

6. c) postotku djece koja završavaju osnovnu i srednju školu;

Postotak učenika završnog razreda (samo za redovite škole - bez škola za djecu s teškoćama u razvoju) koji su uspješno završili osnovnu školu

Razina obrazovanja		2000/2001	201/2002	2002/2003
Predškolsko ISCED 0	svega	86202	87592	89107
	završili	n.a.	n.a.	n.a.
	%	n.a.	n.a.	n.a.
Osnovno ISCED 1&2				
Primary ISCED 1	svega	50267	49732	47063
	završili	50189	49670	46988
	%	99,84	99,88	99,84
Lower secondary ISCED 2	svega	52778	53039	50985
	završili	52640	52901	50859
	%	99,74	99,74	99,75
Srednje ISCED 3	svega	n.a.	n.a.	n.a.
	završili	n.a.	n.a.	n.a.
	%			
UKUPNO	svega			
	završili			
	%			

Izvor: Državni zavod za statistiku

Budući da neke srednje škole traju 4 a neke 3 godine nemožemo dati ovaj podatak. Imamo podatak koliko učenika je završilo srednju školu, ali nemamo podatak koliko ih je bilo u završnim razredima.

6. d) postotku djece u privatnim školama;

Učenici u privatnim školama i postotak od ukupnog broja

početak šk.g.

Razina obrazovanja		2000/2001	201/2002	2002/2003
Predškolsko ISCED 0	svega	86202	87592	89107
	privatne	6312	6973	7580
	%	7,32	7,96	8,51
Osnovno ISCED 1&2	svega	405682	400100	395702
	privatne	549	571	571
	%	0,14	0,14	0,14
Srednje ISCED 3	svega	195120	195000	196147
	privatne	3250	3452	3856
	%	1,67	1,77	1,97
UKUPNO	svega	600802	595100	591849
	privatne	3799	4023	4427
	%	0,63	0,68	0,75

Izvor: Državni zavod za statistiku

6. e) broju i postotku djece ponavljača i onih koji su prekinuli školovanje;

obrazovne ustanove vjerskih zajednica pribrajaju se privatnima

Učenici ponavljači

Razina obrazovanja		2000/2001
Predškolsko ISCED 0	svega	
	ponavljači	n.a.
	%	n.a.
Osnovno ISCED 1&2	svega	
	ponavljači	
	%	
Srednje ISCED 3	svega	
	ponavljači	
	%	
UKUPNO	svega	
	ponavljači	
	%	

Izvor: Državni zavod za statistiku

6. f) omjer broja nastavnika na broj djece.

Omjer broja djece na jednog nastavnika

početak šk.g.

Razina obrazovanja		2000/2001	201/2002	2002/2003
Predškolsko ISCED 0	učenici	86202	87592	89107
	teachers	6374	6566	6783
broj djece na jednog nastav		13,52	13,34	13,14
Osnovno ISCED 1&2	učenici	405682	400100	395702
	teachers	27147	27502	27905
<i>redovite škole</i>	učenici	403449	397722	393424
6.	teachers	26488	26810	27216
broj djece na jednog nastav		15,23139	14,83484	14,45561
<i>za djecu s teškoćama</i>	učenici	2233	2378	2278
	teachers	659	692	689
broj djece na jednog nastav		3,388467	3,436416	3,306241
Srednje ISCED 3	svega	195120	195000	196147
	teachers	19325	19718	19733
<i>redovite škole</i>	učenici	193552	193428	194495
	teachers	19044	19398	19423
broj djece na jednog nastav		10,16341	9,971543	10,01364
<i>za djecu s teškoćama</i>	učenici	1568	1572	1652
	teachers	281	320	310
broj djece na jednog nastav		5,580071	4,9125	5,329032
UKUPNO	svega	600802	595100	591849
	teachers	52846	53786	54421
broj djece na jednog nastav		11,37	11,06	10,88

Izvor: Državni zavod za statistiku

7. Molimo za raščlanjene podatke (po spolu, etničkim skupinama, urbanim i ruralnim područjima) o smrtnosti dojenčadi i djece, zdravlju adolescenata, spolno prenosivim bolestima, HIV/AIDS, ranoj trudnoći, zlouporabi droge i alkohola (i unutar obitelji), suicida, prometnih nesreća i problema mentalnog zdravlja za 2001. 2002. i 2003. godinu.

Umrle osobe stare do 18 godina prema starosti, spolu i tipu naselja od 2001. do 2003.

Starost	Spol	2001.			2002.			2003.		
		Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima	Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima	Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima
Ukupno	svoga	537	280	257	461	240	221	453	228	225
	muškarci	317	159	158	281	147	134	281	145	136
	žene	220	121	99	180	93	87	172	83	89
0	svoga	315	179	136	282	144	138	251	135	116
	muškarci	167	95	72	159	81	78	148	82	66
	žene	148	84	64	123	63	60	103	53	50
1 - 4	svoga	62	28	34	54	29	25	42	18	24
	muškarci	40	16	24	33	15	18	25	13	12
	žene	22	12	10	21	14	7	17	5	12
5 - 9	svoga	43	16	27	36	19	17	38	17	21
	muškarci	25	11	14	22	14	8	22	11	11
	žene	18	5	13	14	5	9	16	6	10
10 - 14	svoga	44	18	26	28	14	14	49	22	27
	muškarci	30	12	18	20	11	9	35	15	20
	žene	14	6	8	8	3	5	14	7	7
15 - 17	svoga	73	39	34	61	34	27	73	36	37
	muškarci	55	25	30	47	26	21	51	24	27
	žene	18	14	4	14	8	6	22	12	10

Izvor: Državni zavod za statistiku

Smrtnost dojenčadi

Uzroci dojenačkih smrti ne razlikuju se od uzroka dojenačkih smrti u razvijenim zemljama. U 2001. godini umrlo je 315 dojenčadi (stopa smrtnosti 7,7/1000 živorođenih), a u 2002. godini umrlo je 282 dojenčadi (stopa smrtnosti 7,0/1000 živorođenih). Najčešći uzroci ukupnih dojenačkih smrti su zbog određenih patoloških stanja vezanih uz trudnoću ili porod (stanja iz perinatalnog razdoblja u udjelu od 57,7%) i kongenitalnih anomalija (29,4%) te zbog nedovoljno definiranih stanja (5,3%) što upućuje da svi ostali uzroci sudjeluju u ukupnoj dojenačkoj smrtnosti sa svega 7,5%. Među prvih deset uzroka smrti nalazi se respiracijski distres, intrakranijalno krvarenje, porodna asfiksija, neonatalni aspiracijski sindrom i druge komplikacije vezane uz malu porodnu težinu i kratko trajanje gestacije, a najveći broj takve nezrele novorođenčadi umre u prvom ili sljedećih nekoliko dana života. U prvom danu života umrlo je 29,4% od ukupno umrle dojenčadi, koliko ih je umrlo u razdoblju od 2. mjeseca do navršene prve godine života. Ukupno u novorođenačkom razdoblju (0-27 dana života) je umrlo 70,4% dojenčadi, od 2 mjeseca do navršene prve godine 29,6% dojenčadi.

Smrtnost djece u dobi 1-14 godina

Smrtnost djece u dobi 1-14 godine je niska (25,04/100.000 djece u 2000. godini), ali struktura uzroka smrti upozorava da je više od pola ovih smrti bilo moguće izbjeći, jer su uzrokovane različitim vrstama nesreća (25 od 54 ukupno umrle djece u dobi 1-14 godine). Spolna raspodjela pokazuje da je ukupna smrtnost veća u dječaka (29/100.000 dječaka te dobi) u

odnosu na djevojčice (20/100.000 djevojčica), a ova razlika se može pripisati najviše većim stradavanjima dječaka od ozljeda (20 od 32 umrla dječaka, te 5 od 22 umrle djevojčice te dobi). Osim ozljeda koje uzrokuju smrt, u više od pola umrle djece u obje dobne skupine nalazimo među vodećim uzrocima smrti tumore i kongenitalne anomalije. U dobi 10-14 godina prevladavaju uzroci smrti od ozljeda u više od 50% slučajeva, slijede malignomi (22%), a svi preostali uzroci su u udjelu od 25%. Budući da je najbolji put smanjenja posljedica nesreća preventivno djelovanje neophodan je razvoj preventivnih programa od individualne razine (dijete, obitelj) do kolektiva (vrtić, škola, druga ustanova za smještaj djece).

Zdravlje adolescenata

Zdravstvena zaštita adolescenata teži osiguranju nesmetanog rasta i razvoja te tjelesnog i psihičkog sazrijevanja. U toj skupini su najzastupljenije bolesti dišnog sustava, zarazne i parazitalne bolesti, alergijske bolesti i ozljede.

Preventivne ciljeve i specifičnu zdravstvenu zaštitu obuhvaćaju: rano uočavanje i prepoznavanje poremećaja i bolesti, sprječavanje nastanka društveno neprihvatljivog ponašanja i ovisnosti, usvajanje stavova i navika zdravijeg življenja, razvijanje odgovornosti za osobno zdravlje te zaštita duševnog zdravlja osobito vezno uz probleme učenja i prilagodbe na školu.

Spolno zdravlje

Vrlo rano se stupa u spolne odnose bez primjene kontracepcije i zaštite od spolno prenosivih bolesti. Udio učenika koji su bili spolno aktivni je 23,2% za dječake i 9,7% za djevojčice.

Srednja dob prvog spolnog odnosa za djevojke 14,5 godina, a 14 godina za dječake.

22,0% dječaka i 21,3% djevojčica nije koristilo nikakvu kontracepcijsku zaštitu.

Rana trudnoća

Prekidi trudnoće u žena do 19 godina

Godina	Legalno inducirani prekidi trudnoće u žena do 19 godina	% od ukupno legalno educiranih prekida trudnoće	Prekidi trudnoće ukupno u žena do 19 godina	% od prekida trudnoće ukupno	UKUPNO prekidi trudnoće
2001.	453	6,9	758	5,9	12.814
2002.	482	7,8	781	6,5	12.002
2003.	494	8,3	756	6,9	10.999

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Porodi u žena do 19 godina u Republici Hrvatskoj

Godina	Rodilje do 19 godina	% od ukupno ukupnih poroda	UKUPNO porodi
2001.	2.152	5,6	38.726
2002.	2.134	5,4	39.424
2003.	1.951	5,0	38.925

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Zloupotreba droge kod djece

Postupanjem sustava policije u razdoblju od 2001. do 2003. godine, otkriveno je i prijavljeno ukupno 25.322 kaznena djela Zloupotrebe opojnih droga. Unutar aktivnosti na suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, u navedenom razdoblju, od strane policijskih službenika poduzeto je ukupno 21. 577 zapljena opojne droge. Detaljniji podaci razvidni su iz Tabličnog prikaza u nastavku.

TABLIČNI PRIKAZ KRETANJA BROJA PRIJAVLJENIH KAZNENIH DJELA ZLOUPORABE OPOJNIH DROGA

G O D I N A	2001.	2002	2003.
BROJ KAZNENIH DJELA čl. 173 KZ-a	8609	8717	7992
BROJ ZAPLJENA	7620	7585	6366

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

TABLIČNI PRIKAZ ZAPLIJENJENIH KOLIČINA POJEDINIH VRSTA OPOJNIH DROGA

OPOJNA DROGA	2001.	2002	2003.
HEROIN	19 kg 568 gr.	36 kg 935 gr.	85 kg 727 gr.
HAŠIŠ	4 kg 558 gr.	2 kg 053 gr.	2 kg 281 gr.
MARIHUANA	737 kg 911 gr.	595 kg 190 gr.	435 kg 037 gr.
KOKAIN	1 kg 486 gr.	3 kg 296 gr.	350 kg 769 gr.
AMFETAMINI	930 gr.	28kg 026gr.	3 kg 814 gr.
HEPTANONI	4 190	4 047	3 842
ECSTASY	12 905	110 632	29 840
LSD (doze)	154	192	14

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

U dobnim strukturama kazнено prijavljenih osoba zbog počinjenja kaznenog djela Zlouporebe opojnih droga, djeca u dobi do 14 godina su činili 0,12% ukupnog broja počinitelja ovog kaznenog djela u 2001. godini, udjel od 0,09 % u 2002. godini te udjel od 0,04% ukupnog broja počinitelja u 2003. godini. Mlađi maloljetnici, u dobi od 14 do 16 godine sudjelovali su s udjelom od 2,81% ukupnog broja počinitelja u 2001. godini, s udjelom od 2,27% u 2002. godini, te udjelom od 1,88% u 2003. godini. Stariji maloljetnici, u dobi od 16 do 18 godina, sudjelovali su s udjelom od 14,06% u ukupnom broju počinitelja 2001. godine, s udjelom od 11,22% u 2002. godini, te s udjelom od 9,34% ukupnog broja počinitelja ovog kaznenog djela u 2003. godini. Takvo stanje stvari upućuje da je zabilježen pozitivan trend u ovom razdoblju koji se očituje u postupnom smanjenju broja maloljetnih osoba u ukupnom broju počinitelja ovog kaznenog djela.

Postupanjem sustava policije u razdoblju od 2001. do 2003. godine, zabilježeno je prijavljivanje 2.668 kazнено odgovornih maloljetnika (iznad 14 godina) zbog počinjenja kaznenog djela zlouporebe opojnih droga. Pozitivan je trend smanjenja broja maloljetnika počinitelja ovog kaznenog djela. Najčešće su maloljetnici prijavljeni zbog počinjenja kaznenog djela posjedovanja opojne droge (2380 slučajeva, odn. 89,21% svih prijavljenih maloljetnika). Većina prijavljenih (88,19%) su osobe muškog spola.

TABLJIČNI PRIKAZ BROJA PRIJAVLJENIH MALOLJETNIKA POČINITELJA KAZNENIH DJELA «ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA»

Godina	čl. 173. st. 1.	čl. 173. st. 2.	Čl. 173. st. 3.	čl. 173. st. 4.	čl. 173. st. 5.	čl. 173. st. 6.	čl. 173. st. 7.	čl. 173. st. 8.	Spol počinitelja	
									M	Ž
2001.	1003	94	5	-	21	6	-	-	996	133
2002.	811	58	4	-	24	4	-	-	799	102
2003.	566	45	1	2	16	8	-	-	558	80
Ukupno	2380	197	10	2	61	18	-	-	2353	315

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

U istom razdoblju zabilježeno je 13 djece zbog počinjenja kaznenog djela Zlouporebe opojnih droga.

TABLJIČNI PRIKAZ BROJA DJECE POČINITELJA KAZNENIH DJELA «ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA»

Godina	čl. 173. st. 1.	čl. 173. st. 2.	čl. 173. st. 3.	čl. 173. st. 4.	čl. 173. st. 5.	čl. 173. st. 6.	čl. 173. st. 7.	čl. 173. st. 8.	Spol počinitelja	
									M	Ž
2001.	4	1	-	-	-	-	-	-	3	2
2002.	6	-	-	-	-	-	-	-	3	3
2003.	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Ukupno	12	1	-	-	-	-	-	-	8	5

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

Uzimanje marihuane u učenika I. razreda srednje škole (ESPAD)

Uzimanje marihuane barem jednom u životu

	1995	1999	2003
	%	%	%
Dječaci	12	18	24
Djevojčice	5	12	17

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Uzimanje marihuane tri i više puta u životu

	1995	1999	2003
	%	%	%
Dječaci	6	10	15
Djevojčice	3	8	11

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Uzimanje marihuane u životu učenika I. i II. razreda srednje škole u Zagrebu i Hrvatskoj u 2003. godini

	I razred		II razred	
	Dječaci	Djevojčice	Dječaci	Djevojčice
	%	%	%	%
Zagreb	34	27	42	37
Hrvatska	24	17	35	29

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Osobe liječene zbog uzimanja ili ovisnosti o psihoaktivnim drogama u Republici Hrvatskoj

Godina	Broj liječenih – do 19 godina	% od ukupnog broja liječenih	Broj liječenih – UKUPNO
2001.	1.546	31,8	5.320
2002.	1.486	25,6	5.811
2003.	924	16,3	5.678

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Konzumiranje alkohola kod djece

Policija od 2001. godine ima propisan način postupanja u slučajevima kad utvrdi da maloljetnik kupuje ili konzumira alkohol. Tada podnosi prekršajnu prijavu protiv osobe koja je maloljetniku prodala alkoholno piće.

Osim policije u zaštiti djece od pijenja alkoholnih pića postupaju i gospodarski inspektori temeljem Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti.

Pijenje alkohola u učenika I. razreda srednje škole (ESPAD)

Pijenje alkohola barem jednom u životu

	1995	1999	2003
	%	%	%
Dječaci	85	88	91
Djevojčice	78	83	88

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Opijanje tri i više puta u životu

	1995	1999	2003
	%	%	%
Dječaci	30	35	45
Djevojčice	11	19	26

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

„Binge drinking” u posljednjih mjesec dana

	1995	1999	2003
	%	%	%
Dječaci	35	35	40
Djevojčice	18	23	29

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Podaci o samoubojstvima djece i maloljetnika

U razdoblju od 2001. do 2003. godine, zabilježeno je sveukupno 145 samoubojstava u pokušaju i dovršenih samoubojstava. Od navedenog broja 41 ili 28,27% ukupnog broja samoubojstava u pokušaju i dovršenih samoubojstava počinila su djeca (osobe u dobi do 14 godina), dok su ostalih 104 ili 71,73% samoubojstava u pokušaju i dovršenih samoubojstava počinili maloljetnici, odnosno osobe u dobi od 14 do 18 godina.

TABLIČNI PRIKAZ KRETANJA BROJA SAMOUBOJSTAVA U POKUŠAJU I DOVRŠENIH SAMOUBOJSTAVA MALOLJETNIH OSOBA

GODINA	DO 14 GODINA	OD 14 DO 18 GODINA	UKUPNO
2001.	28	22	50
2002.	4	38	42
2003.	9	44	53
UKUPNO	41	104	145

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova

Broj samoubojstava osoba starih do 18 godina od 2001. do 2003.

	Broj samoubojstava
2001	13
2002	11
2003	18

Izvor: Državni zavod za statistiku

Umrle osobe u prometnim nesrećama stare do 18 godina prema starosti, spolu i tipu naselja od 2001. do 2003.

Starost	Spol	2001.			2002.			2003.		
		Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima	Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima	Ukupno	U urbanim naseljima	U ruralnim naseljima
Ukupno	svoga	59	22	37	37	18	19	58	26	32
	muškarci	41	15	26	26	13	13	38	17	21
	žene	18	7	11	11	5	6	20	9	11
0 - 4	svoga	9	3	6	3	2	1	6	3	3
	muškarci	6	2	4	1	1	-	3	2	1
	žene	3	1	2	2	1	1	3	1	2
5 - 9	svoga	13	6	7	6	4	2	10	7	3
	muškarci	6	4	2	5	4	1	5	3	2
	žene	7	2	5	1	-	1	5	4	1
10 - 14	svoga	10	3	7	10	5	5	11	3	8
	muškarci	8	2	6	8	5	3	9	2	7
	žene	2	1	1	2	-	2	2	1	1
15 - 17	svoga	27	10	17	18	7	11	31	13	18
	muškarci	21	7	14	12	3	9	21	10	11
	žene	6	3	3	6	4	2	10	3	7

Izvor: Državni zavod za statistiku

Mentalno zdravlje

Osnovni uzroci mentalnog oboljevanja djece i mladeži su: duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola, psihoaktivnih droga, neuroze i poremećaji uzrokovani stresom, duševna zaostalost, shizofrenija i ostali duševni poremećaji. Ukupan broj djece s problemima mentalnog zdravlja u 2001. bio je 4196.

UTVRĐENE BOLESTI 2001. G.

MKB10	0-6g.	7-19 g.
F00-F06	0	0
F10	0	3
F11-F19	2	17
F20-F29	2	5
F40-F48	144	149
F70-F79	186	138
F79-F99	2470	1082
UKUPNO	2802	1394

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Najčešći uzroci hospitalizacija su shizofrenija, alkoholizam, reakcije na teški stres, depresije. Tijekom 2001. godine broj hospitalizacija dječaka u dobi od 7-14 godina je bio 278, a djevojčica 214, dok je broj hospitalizacija dječaka u dobi od 15-19 godina bio 338, djevojčica 263.

8. Molimo za raščlanjene podatke (po spolu, dobi, vrsti kriminala i po etničkoj i manjinskoj skupini) za 2001. 2002. i 2003. godinu, posebice o:

8. a) broju osoba mladih od 18 godina navodnih počinitelja kriminalnog djela prijavljenih policiji;

Prijavljeni maloljetnici - dob i spol

	Prijavljeni maloljetnici	Dob		Spol	
		14 do 16	16 do 18	muško	žensko
2001.	4604 100%	1642 35,7%	2962 64,3%	4304 93,5%	300 6,5%
2002.	3872 100%	1352 35,0%	2520 65,0 %	3615 93,0%	257 7,0%
2003.	3652 100%	1328 36,4%	2324 63,6%	3367 92,2%	285 7,8%

Izvor: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Što se tiče prijavljenih maloljetnika valja napomenuti da su državna odvjetništava povodom odluke o kaznenoj prijavi tijekom 2001. godine prema 45,9% maloljetnika primjenila načelo oportuniteta (diversion) bez ili uz primjenu posebnih obveza kao neformalnih sankcija i to: a) da maloljetnik prema vlastitim mogućnostima popravi ili nadoknadi štetu nanесenu kaznenim djelom; b) da se uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove komunalnog i ekološkog značenja; c) da se podvrgne postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti; d) da se uključi u pojedinačni ili skupni rad u savjetovalištu za mlade.

Tijekom 2002. godine spomenuto načelo je primjenjeno prema 53,1% maloljetnika, odnosno tijekom 2003. godine prema 53,5% maloljetnika.

Struktura kriminaliteta maloljetnika

Vrsta kaznenih djela	2001.	2002.	2003.
Kaznena djela protiv života i tijela	156 3,4%	127 3,3%	166 4,5%
Kaznena djela vezana za zlorabu opojnih droga	1216 26,4%	977 25,2%	766 21,0%
Kaznena djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa	33 0,7%	25 0,6%	40 1,1%
Kaznena djela protiv imovine	2614 56,8%	2227 57,5%	2226 61,0%
Kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	118 2,6%	100 2,6%	92 2,5%
Kaznena djela protiv vjerodostojnosti isprava	159 3,5%	82 2,1%	63 1,7%
Kaznena djela protiv javnog reda	77 1,7%	103 2,6%	89 2,4%
Ostala kaznena djela iz Kaznenog zakona	231 5,0%	231 6,0%	210 5,7%
Ukupno:	4604 100%	3872 100%	3652 5,7%

Izvor: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Maloljetnici - sankcije

	Mjere upozorenja - alternativne sankcije	Mjere pojačanog nadzora	Zavodske mjere	Maloljetnički zatvor	Uvjetna osuda	Ukupno
2001.	213 28,3%	387 51,5%	118 15,7%	10 1,3%	24 3,2%	752 100%
2002.	281 33,4%	405 48,2%	111 13,2%	11 1,3%	33 3,9%	841 100%
2003.	276 33,0%	407 48,6%	95 11,3%	12 1,4%	47 5,6%	837 100%

Izvor: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Što se tiče alternativnih sankcija sud može maloljetniku naložiti jednu ili više obveza, ako ocjeni da je primjerenim nalogima ili zabranama potrebno utjecati na maloljetnika i njegovo ponašanje. Sud može maloljetniku izreći slijedeće obveze:

1. da se ispriča oštećeniku,
2. da prema vlastitim mogućnostima popravi ili nadoknadi štetu nenesenu kaznenim djelom,
3. da redovito pohađa školu,
4. da ne izostaje s radnog mjesta,
5. da se osposobljava za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostim i sklonostima,
6. da prihvati zaposlenje i u njemu ustraje,
7. da se uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove komunalnog i ekološkog značenja,
8. da se uzdrži od posjećivanja određenih lokala, odnosno priredaba i kloni društva određenih osoba koje na njega štetno utječu,
9. da se uz suglasnost maloljetnikovog zakonskog zastupnika podvrgne stručnom medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti,
10. da se uključi u pojedinačni ili skupni rad u savjetovalištu za mlade,

11. da sudjeluje na tečajevima za stručno osposobljavanje,
12. da bez posebnog odobrenja centra za socijalnu skrb ne može trajnije napustiti mjesto prebivališta ili boravišta,
13. da se radi provjere znanja prometnih propisa uputi u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača.

Pri izboru pojedinih obveza sud je dužan voditi računa i o spremnosti maloljetnika da surađuje u njihovu ostvarivanju kao i o tome da one budu prilagođene njemu i uvjetima u kojima živi.

Izrečene obveze mogu trajati najdulje do jedne godine.

8. b) broju osoba mladih od 18 godina koji su osuđeni sudskom presudom i vrsti kazne (rad u zajednici, zatvorska kazna ili nešto drugo);

Prema podacima Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav u razdoblju od 2001 do 2003. godine bilo je:

135 osoba mladih od 18 godina na dan izricanja presude na izvršavanju odgojne mjere a
9 osoba mladih od 18 godina na dan izricanja presude na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora,

8. c) broju pritvorenih i zatvorenih osoba mladih od 18 godina, lokaciji zatvora i dužini kazne;

U razdoblju od 2001.-2003. bilo j sveukupno 217 pritvorenih osoba mladih od 18 godina na dan izricanja pritvora.

8. d) zatvorskim ustanovama za osobe mlađe od 18 godina i njihovim kapacitetima

U Upravi za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa postoje tri ustanove namjenjene za osobe mlađe od 18 godina i to:

a) Odgojni zavod Turopolje, ima smještajni kapacitet 98 maloljetnih osoba. U Odgojnom zavodu Turopolje izvršava se odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod koju sud izriče maloljetnicima muškog spola.

b) Odgojni zavod Požega, sa smještajnim kapacitetom 50 maloljetnih osoba. U Odgojnom zavodu Požega izvršava se odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod koju sud izriče maloljetnicima ženskog spola.

c) Odjel maloljetničkog zatvora Kaznionica u Požegi, sa smještajnim kapacitetom 20 maloljetnih osoba. U Odjelu tog maloljetničkog zatvora izvršava se kazna maloljetničkog zatvora izrečena maloljetnicima muškog spola.

U razdoblju od 2001- 2003 godine na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod bile su osobe mlađe od 18. godina;

- u Odgojnom zavodu Turopolje bilo je 115 maloljetnika,
- u Odgojnom zavodu Požega bilo je 20 maloljetnica.

Tijekom istog razdoblja na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora u Odjelu maloljetničkog zatvora u Kaznionici u Požegi bilo je 9 osoba muškog spola, mlađih od 18 godina.

8. e) osobama mlađim od 18 godina u ovim ustanovama i maloljetnicima pritvorenim u zatvorima za odrasle;

U razdoblju od 2001 do 2003 godine u zatvorima, zajedno s odraslim osobama bilo je pritvoreno 217 osoba koje su u vrijeme pritvaranja bile mlađe od 18 godina.

8. f) prijavljenim slučajevima zlostavljanja ili lošeg postupanja s osobama mlađim od 18 godina za vrijeme uhićenja i pritvora.

U razdoblju 2001/03. bilo je 120 prijavljenih slučajeva lošeg postupanja ili zlostavljanja osoba mlađih od 18 godina za vrijeme pritvaranja i izvršavanja kazne (zlostavljanje između odgajanika).

11. Vežano uz posebne mjere zaštite molimo da nam dostavite statističke podatke po spolu, dobi, urbanim i ruralnim područjima za 2001. 2002. i 2003. godinu o broju djece;

11. a) uključenih u seksualno iskorištavanje, uključujući prostituciju, pornografiju i trgovanje ljudima te broju djece kojima je omogućen oporavak i drugim vrstama pomoći;

Kaznena djela koja se odnose na seksualno iskorištavanje djece su Međunarodna prostitucija, Podvođenje, Iskorištavanje djeteta ili maloljetne osobe za pornografiju i Upoznavanje djece s pornografijom. U razdoblju 2001/2003 zabilježeno je prijavljivanje 158 takvih kaznenih djela na štetu djece ili maloljetnika, od čega 2 kaznena djela Međunarodne prostitucije, 20 kaznenih djela Podvođenja, 91 kazneno djelo Iskorištavanja djece ili maloljetnih osoba za pornografiju i 45 kaznenih djela Upoznavanja djece s pornografijom. Unutar promatranog razdoblja zabilježeno je postupno povećanje broja činjenja ovih kaznenih djela.

TABLIČNI PRIKAZ KAZNENIH DJELA SEKSUALNOG ISKORIŠTAVANJA DJECE

KAZNENA DJELA	2001.	2002.	2003.	UKUPNO
čl.178. st. 3. Međunarodna prostitucija	1	1	0	2
čl.195. st. 1., 4., 5., 6. Podvođenje	11	3	6	20
čl.196. Iskorištavanje djece ili mlt. osoba za pornografiju	23	31	37	91
čl. 197. Upoznavanje djece s pornografijom	7	19	19	45
UKUPNO	42	54	62	158

Izvor. Ministarstvo unutarnjih poslova

Suočivši se s pojavom trgovanja ljudima kao jednim od vidova najgrubljeg kršenja ljudskih prava, Vlada je 2002. osnovala Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima sa glavnom

zadaćom donošenja i provedbe Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima. To je ujedno bio i početak sustavnijeg bavljenja ovim problemom.

Prvi podaci o broju, spolu i dobi djece – žrtava trgovanja ljudima su iz 2002. kada nije bilo niti jednog djeteta, dok su 2003. evidentirane dvije ženske osobe, od 17 godina.

U lipnju 2004, u okviru Nacionalnog odbora osnovana je i Radna skupina za suzbijanje trgovanja djecom, sa zadaćom koordinacije nacionalnih i regionalnih aktivnosti u suzbijanju trgovanja djecom i s naglaskom na posebnu osjetljivost djece kao žrtava. Ista će osmisliti strategiju djelovanja u suzbijanju trgovanja djecom te će, u okviru Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima, pripremiti plan djelovanja za suzbijanje trgovanja djecom, koji će dalje pratiti i koordinirati.

11. b) uključenih u zlouporabu sredstava ovisnosti te broju liječene djece i djece koja su bila na rehabilitaciji;

Odgovor sadržan u odgovore na pitanje broj 7.

11. c) uključenih u iskorištavanje dječje radne snage;

U zakonodavstvu RH nema propisa koji izričito definira što se smatra "najgorim oblicima dječjeg rada", ali niz zakona i podzakonskih akata uređuje ovo pitanje. Ovaj problem nije toliko izražen, ali mu se i pored toga ukazuje dovoljna pozornost. Kao definicija koristi se definicija prema Konvenciji o zabrani i trenutnim djelovanjima za ukidanje najgorih oblika dječjeg rada (br. 182) MOR-a.

Zakonom o radu propisano je da se osoba mlađa od 15 godina ne smije zaposliti. Dijete do 15 godina iznimno može uz prethodno odobrenje inspektora rada, uz naplatu sudjelovati u snimanju filmova, izvođenju umjetničkih i sličnih djela pod uvjetom da time nije ugroženo njegovo zdravlje, čudorednost, školovanje ili razvoj.

Zakonom je zabranjen prekovremeni i noćni rad maloljetnicima, a ne smiju se zaposliti na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje, čudorednost ili razvoj.

Od siječnja 2002. do travnja 2003. inspektori rada za zaštitu na radu utvrdili su, da je 5 maloljetnika (svi muški), starih 16-17 godina, nezakonito obavljalo poslove s posebnim uvjetima rada, i to 4 u pekari i 1 na izvlačenju drva iz šume. Zbog utvrđenih nezakonitosti iz Zakona o zaštiti na radu, inspektori rada naložili su poslodavcima da maloljetnike udalje s posla, te su protiv poslodavaca podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnih postupaka (izrečene su novčane kazne od 10.000,00 kn, i 1.000,00 kn.). U istom razdoblju, inspektori rada za radne odnose otkrili su 117 povreda Zakona, u odnosu na 99 maloljetnika (od čega 65 ženskih osoba) u djelatnostima ugostiteljstva, trgovine, industrije i graditeljstva, gdje su isti radili kao konobari, prodavači, pekari i pomoćno građevinski radnici. U slučajevima utvrđenog nezakonitog prekovremenog i noćnog rada maloljetnika, zabranjeno je poslodavcu da određuje prekovremeni i noćni rad maloljetnicima, te su podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka protiv poslodavaca.

Inspektori rada ne prate rad djece koja obavljaju određene poslove temeljem ugovora o djelu (primjerice, manekenstvo, snimanje reklama, snimanje filmova), te nema podataka o eventualnom kršenju prava djeteta u ovom području.

11. d) bez pratnje koja traže azil, izbjeglice i raseljene djece.

Pod pojmom razdvojenog djeteta podrazumijevamo dijete bez pratnje roditelja ili skrbnika. Temeljem određenja Obiteljskog zakona svako dijete (osoba do 18 godina) ima pravo na zaštitu, te život uz roditelje osim ako to nije u interesu djeteta.

Razdvojeno dijete zatečeno u Republici Hrvatskoj stavlja se pod skrbništvo (skrbništvo za posebne slučajeve) temeljem odredbi Obiteljskog zakona. Centri za socijalnu skrb u ovim slučajevima postupaju po službenoj dužnosti. Saznanje o takvoj djeci centar za socijalnu skrb može dobiti kroz redovno obavljanje posla, te od strane drugih čimbenika (rođaci djece, građani, predškolske i školske ustanove, policija, zdravstvene ustanove, nevladine udruge i sl.).

Zakonom o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima propisano je da je za stavljanje pod skrbništvo i prestanak skrbništva, te za odnose između skrbnika i osobe pod skrbništvom (štićenika), mjerodavno pravo države čiji je državljanin osoba pod skrbništvom. Privremene zaštitne mjere prema stranom državljaninu i prema osobi bez državljanstva, koji se nalaze u Republici Hrvatskoj, određuju se po pravu Republike Hrvatske i traju dok nadležna država ne donese odluku i ne poduzme potrebne mjere.

U skladu s prethodno navedenim, u svim slučajevima razdvojene djece, po službenoj dužnosti, postavlja se poseban skrbnik djetetu. On može biti djelatnik centra za socijalnu skrb, rođak djeteta, osoba kod koje se dijete nalazi ili neka treća osoba koja ispunjava zakonske pretpostavke za skrbnika. Skrbnik se postavlja odmah po saznanju da se radi o razdvojenom djetetu. Odabir osobe skrbnika ovisi o svakom pojedinačnom slučaju, ali svako ovo dijete pod skrbništvom ima pravo na besplatne pravne savjete od strane pravnika u centru za socijalnu skrb. Skrbnik postaje zakonski zastupnik djeteta. Centar za socijalnu skrb može i neposredno poduzimati mjere za ostvarivanje prava djeteta temeljem ovlasti skrbničkog tijela. Primjerice, podnošenje zahtjeva za osiguranje zdravstvene zaštite i slično.

Po saznanju činjenice o razdvojenom djetetu i postavljanju skrbnika, centar za socijalnu skrb posredstvom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi diplomatskim putem obavještava nadležna tijela domicilne zemlje o poduzetim privremenim mjerama zaštite djeteta, te traži podatke koji su potrebni za trajnije zbrinjavanje djeteta. Kada je god to moguće djetetu se osigurava kontakt s obitelji. U slučajevima kada se traži spajanje s obitelji u nekoj europskoj zemlji, putem nadležnih tijela traže se podaci o tome kakvi su uvjeti u koje bi dijete došlo u slučaju spajanja obitelji, te procjena interesa djeteta. U postupku spajanja obitelji i povratka u zemlju porijekla mišljenje djeteta uzet će se u obzir u skladu s njegovom dobi, zrelosti i dobrobiti.

Prateći postojeću praksu uočeno je da u slučajevima posebice male djece prolazi dugo vremena, a da nadležna tijela domicilne države djeteta ne poduzimaju mjere zaštite djeteta. U tim slučajevima Republika Hrvatska sukladno svojim pozitivnim propisima ne može primijeniti trajne mjere zaštite djeteta. Stoga je, između ostalog, u cilju zaštite interesa ove djece u postupku ratifikacija Europske konvencije o priznanju i ovrsi odluka o skrbi za djecu i ponovnoj uspostavi skrbi za djecu.

Ukoliko je maloljetnoj osobi izrečena zaštitna mjera udaljenja s teritorija Republike Hrvatske, djelatnici policije poduzimat će radnje za utvrđivanje identiteta, pribavljanje putne isprave i organizirati prepratu maloljetne osobe do diplomatskog ili konzularnog

predstavništva države čiji je maloljetnik državljanin, a po pribavljanju putne isprave organizirat će prepratu maloljetne osobe do državne granice. Poradi zaštite interesa djeteta, skrbnik je dužan sudjelovati u preprati.

Djeca odvojena od roditelja zatečena na teritoriju RH

GODINA	DJECA I MLADEŽ
2000.	377
2001.	568
2002.	227
2003	204
UKUPNO	1 376

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Zemlja podrijetla djece odvojene od roditelja (smještena u domove za djecu i maloljetnike Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi)

Zemlja porijekla	2001.		Ukupno	2002.		Ukupno	2003.		Ukupno
	M	Ž		M	Ž		M	Ž	
Rumunjska	128	30	158	18	3	21	11	3	14
Turska	16	1	17	38	0	38	2	0	2
Bugarska	0	12	12	2	3	5	0	2	2
B i H	17	2	19	39	4	43	11	2	13
SCG	16	6	22	45	8	53	10	2	12
Albanija	3	0	3	17	0	17	13	0	13
Moldavija	5	5	10	2	0	2	0	0	0
Makedonija	10	10	20	13	3	16	0	0	0
Kina	6	9	15	2	8	10	0	0	0
Iran	3	0	3	0	0	0	2	0	2
Irak	7	0	7	4	0	4	0	0	0
Slovenija	2	0	2	2	0	2	0	0	0
Mađarska	0	0	0	2	1	3	0	0	0
Poljska	0	0	0	4	0	4	0	0	0
Sri Lanka	3	0	3	1	0	1	0	0	0
Italija	2	4	6	1	1	2	0	0	0
Afganistan	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Bangladeš	4	0	4	0	0	0	8	0	8
Indija	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Somalija	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Peru	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Čečenija	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Finska	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Njemačka	0	0	0	0	0	0	2	1	3
Kamerun	0	0	0	0	0	0	1	0	1
V. Britanija	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Neke druge zemlje	0	0	0	3	2	5	0	0	0
UKUPNO	227	81	308	194	33	227	61	10	71

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Automatskom obradom podataka, od svibnja 2001. ažuriraju se brojevi podaci vezani uz broj slučajeva prekršajnog prijavljivanja ilegalnog prelaska državne granice maloljetnih osoba, prema državljanstvu i policijskim upravama, koji su s roditeljima ili bez pratnje roditelja.

U osam mjeseci 2001. zbog ilegalnog prelaska državne granice evidentirano je 419 slučajeva prekršajnog prijavljivanja maloljetnih osoba - stranaca, od kojeg su 342 ili 81,62% maloljetnika zatečena bez skrbnika. Najviše je bilo maloljetnih državljana Srbije i Crne Gore (100), Makedonije (58), Bosne i Hercegovine (29).

2002. podnesena je 261 prekršajna prijava protiv maloljetnika, od kojeg su 193 ili 73,95% maloljetnika bila bez pratnje roditelja - iz Srbije i Crne Gore (110), Turske (42), te BiH (41). Tijekom 2003. u ilegalnom prelasku zatečena su 224 maloljetnika, a njih 195 ili 87,05% bilo je bez pratnje roditelja. Ponovno je najviše bilo državljana Srbije i Crne Gore (66), zatim Albanije (52), BiH (23), Turske (21). U većini slučajeva, to su osobe od 16 do 18 godina, muškarci, najčešće u društvu starijih, obično starije braće ili druge rodbine.

U Prihvatnom centru za strance, Ježevo, vode se podaci o broju smještene djece, koja nisu navršila 14 godina, - 2001. (61 dijete), 2002. (37), a 2003. (5). Svi su bili u pratnji roditelja ili određenog skrbnika iz grupe u kojoj su zatečeni, te su smješteni u odvojene prostorije.

B. Opće mjere provedbe

1. Molimo za informaciju o razlozima zašto neke od preporuka koje su sadržane u prethodnim primjedbama Odbora (PO/C/15/Add 52), još uvijek nisu u potpunosti provedene, posebice one koje se odnose na (i) nediskriminaciju (odlomak 15) (ii) obrazovne programe Konvencije (odlomak 24), te (iii) položaj djece u ustanovama ili kod udomitelja (odlomak 25).

(i) nediskriminacija (odlomak 15)

Odbor "je izrazio svoju zabrinutost zbog Zakona o privremenom raspolaganju prema kojem imovina može biti zauzeta od privremenih useljenika u odsustvu vlasnika imovine". Odbor je također bio zabrinut "da će se obitelji, na koje se odnosi ovaj zakon suočiti s problemom ukoliko se vrate prije nego privremeni posjednici nađu alternativni smještaj".

Početno, mora se spomenuti kako su sve takve zabrinutosti od strane Odbora izražene 1996., a da je u međuvremenu vladina politika bila posebice dinamična te se dogodilo mnogo promjena. U tom kontekstu, želimo vas ukratko informirati kao što slijedi, o procesu povrata imovine i poteškoćama koji su isti pratili:

- »Zakon o privremenom raspolaganju« (točnije: Zakon o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom) koji je bio na snazi između 1996. i sredine 1998., regulirao je privremeno preuzimanje imovine čiji su vlasnici bile izbjeglice koje su napustile Hrvatsku.

- Zakon je ukinut sredinom 1998., kada je započeo proces organiziranog povratka izbjeglica. Istovremeno, započinje proces povrata privatne imovine kao i rješavanje trajnog stambenog zbrinjavanja naseljenog stanovništva. To je bilo definirano novom regulativom: Zakonom o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom i Programom povratka.

- Međutim, općinske/gradske stambene komisije (dalje: lokalne stambene komisije - LSK) zadužene za povrat imovine nisu funkcionirale, te državna uprava nije imala mogućnosti nadzirati lokalnu samoupravu. Zbog toga je, u drugoj polovici 2001., Vlada započela cjelovitu reformu sustava povrata privremeno zauzete imovine.

- Izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi, u kolovozu 2002. osigurane su nove procedure kako bi se otklonili prethodni problemi oko tumačenja postupka povrata imovine. LSK su ukinute i odgovornost za povrat imovine preuzela je državna uprava. Kao rezultat, otklonjena su proizvoljna tumačenja od strane određenih lokalnih vlasti. Prioritet je dan vlasniku, a privremeni korisnik mora napustiti zauzetu imovinu prema donesenom rješenju.

Sukladno statističkim podacima, dajemo određene pokazatelje:

- Ukupan broj povratnika u Hrvatsku od početka procesa povratka u 1995., veći je od 323. 000, od kojih su 1/3 Srbi;
- Ukupna imovina, vraćena vlasnicima ili prazna, iznosi 17.226 stambenih jedinica, od kojih je 4.021 još prazno te čeka vlasnike;
- Ukupno 2.048 zauzetih stambenih jedinica treba još vratiti, za koje je 1.420 vlasnika podnijelo zahtjeve, dok 628 zahtjeva još nije podnijeto.

Od početka 2004., Vlada je inicirala brojne mjere za ubrzanje procesa povratka imovine, te je ustrojila Povjerenstvo za povratak izbjeglica i povrat vlasništva da nadgleda isti. Vlasnici, kojima imovina do kraja 2002. nije vraćena, se obeštećuju.

Vezano uz bivša stanarska prava, trenutna situacija je sljedeća:

- Prema Izmjenama Zakona o područjima posebne državne skrbi, izbjeglicama s područja posebne državne skrbi dana je mogućnost da iznajme kuću ili stan u državnom vlasništvu.

- U namjeri olakšavanja povratka bivših nositelja stanarskih prava koji se vraćaju na područja izvan područja od posebne državne skrbi, hrvatska Vlada je u lipnju 2003. usvojila Zaključak zasnovan na Programu povratka te na Zakonu o društveno poticanoj stanogradnji (dalje: POS). Stambeno zbrinjavanje za ovu kategoriju moguće je unutar mogućnosti ponuđenih prema POS-u. Zbrinjavanje će se provesti na način, da se povratnicima osigura: (i) najam stanova u vlasništvu države, koje će kupiti država, ili (ii) kupnja vlastitog stana s mogućnošću plaćanja dugoročne obročne otplate pod povoljnijim uvjetima. Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za stambeno zbrinjavanje od strane povratnika, je kraj 2004., dok je konačni rok za provedbu ovog programa kraj 2006. Medijska kampanja, započela je početkom 2004. kako bi se o svojim pravima kao potencijalni podnositelji zahtjeva, izvijestile izbjeglice, posebice one koji žive u inozemstvu (posebno u SiCG i BiH).

Nova Vlada ponovno je pozvala sve izbjeglice da se vrate svojim kućama, u potpunosti garantirajući njihova građanska, vlasnička - i manjinska prava. U tom smislu, bezuvjetan povratak svih, bez obzira na njihovu nacionalnost, osnovna je pretpostavka djelovanja hrvatske politike. Unatoč nekim incidentima na lokalnoj razini, povratak prognanika i izbjeglica prestao je biti politički problem. Danas, rješenje ovog problema, prvenstveno ovisi o gospodarskom stanju u zemlji. Više od 90 % sredstava za financiranje vladinih programa na ovom području dolazi iz državnog proračuna.

Hrvatska Vlada odlučna je riješiti što je prije moguće pitanje povratka izbjeglica i povrata njihove imovine kao i njihovu socijalnu integraciju.

(ii) edukacija o Konvenciji

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa provodi niz aktivnosti na edukaciji o dječjim pravima.

U sklopu Programa aktivnosti na sprečavanju nasilja među djecom i mladima Ministarstvo realizira projekt "Afirmacijom pozitivnih vrijednosti protiv nasilja." U školama se posvećuje velika pozornost provedbi navedenog projekta kroz redovnu nastavu, izvannastavne aktivnosti te individualni rad s učenicima.

U svim odgojno-obrazovnim ustanovama te na nivou ureda državne uprave u županijama imenovane su stručne osobe za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku dječjih prava. Koordinatori su obvezni uključiti se u sve oblike obrazovanja.

U odgojno-obrazovnim ustanovama određena su vidljiva i dostupna mjesta predviđena za postavljanje plakata, uređivanje panoa i prezentaciju tiskanih materijala u svezi s problematikom dječjih prava. Na takvim mjestima učenici, učitelji i roditelji mogu pratiti najvažnije informacije o problematici dječjih prava.

Također, u odgojno-obrazovnim ustanovama određena su vidljiva i dostupna mjesta s istaknutom obavijesti da se radi o mjestu s "nultom tolerancijom na nasilje". Navedeno mjesto predviđeno je za postavljanje plakata, uređivanje panoa i prezentaciju tiskanih materijala u svezi s problematikom nasilja.

Ministarstvo daje podršku programu UNICEF-a u Hrvatskoj pod nazivom "Škola bez nasilja". U svezi s tim do sada je ukupno 116 škola sudjelovalo u projektu "Za sigurno i poticajno okruženje u školama".

Natječaj Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za financiranje projekata i programa udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih za školsku godinu 2004/2005. u sklopu prioritetnih područja aktivnosti predviđa i područje suzbijanja nasilja među djecom i mladima.

Škole u sklopu izvanškolskih aktivnosti organiziraju radionice s temom dječjih prava.

Udruga za inicijative u socijalnoj politici - Centar za prava djeteta je u suradnji i uz financijsku pomoć Ministarstva rada i socijalne skrbi u razdoblju od 2001. - 2003. godine provela projekt pod nazivom "Participacija djece u procesu odgoja - ostvarivanje prava djece smještene u domovima za djecu u Republici Hrvatskoj", u okviru kojeg je izvršeno ispitivanje sudjelovanja djece u ostvarivanju prava djeteta u domovima, te edukacija djece i stručnog osoblja o pravima djeteta. U ispitivanje i edukaciju je bilo uključeno 120 djece i 30 odgajatelja iz četiri doma za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Programom studiranja na Visokoj policijskoj školi obuhvaćena su područja koje pokriva Konvencija o pravima djeteta u okviru nekoliko predmeta.

Kroz obrazovanje u Policijskoj akademiji Ministarstva unutarnjih poslova koje se provodi za potrebe sustava policije, sadržaji Konvencije su inkorporirani u nastavu, pa je tako tijekom 2003. i 2004. godine 276 polaznika u okviru 41 nastavnog sata obrađivalo bitne sadržaje Konvencije o pravima djeteta.

(iii) Položaj djece u ustanovama ili kod udomitelja

Sustav socijalne skrbi pretežito je institucionaliziran, posebice kada je riječ o pojedinim kategorijama korisnika. U sustavu dominira smještaj u domove, dok su ostali oblici skrbi (različite servisne usluge, pomoć i njega u kući, podrška obitelji koja brine o svom članu s invaliditetom i dr.) slabo i nedovoljno razvijeni.

U skladu s ciljevima Vlade, te strategijom reforme sustava socijalne skrbi, odvijat će se i proces deinstitutionalizacije sustava socijalne skrbi. Cilj je deinstitutionalizacije postizanje promjene u omjeru između institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u korist izvaninstitucijskih oblika.

U svrhu utvrđivanja opsega i dinamike odvijanja procesa deinstitutionalizacije, te stručne i financijske opravdanosti takvog načina zbrinjavanja, izrađen je Nacrt studije o deinstitutionalizaciji sustava posebnih skrbi s ciljem podizanja razine kvalitete usluga za socijalno osjetljive skupine korisnika.

Najnovijim zakonskim izmjenama iz lipnja 2003. godine definira se pojam organiziranog stanovanja što razumijeva stanovanje jedne ili više osoba zajedno, u pravilu do pet osoba, tijekom 24 sata uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe u osiguravanju osnovnih životnih potreba, te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih potreba.

Ovakav oblik organizacije stanovanja primjenjuje se već od 2001. godine kroz Udrugu za inkluziju "Lastavice" iz Splita koja je započela s provođenjem programa deinstitutionalizacije za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu i odrasle osobe s mentalnom retardacijom.

Takav oblik zbrinjavanja provodi se i u okviru djelatnosti domova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi u Zagrebu, Osijeku, Splitu, Lovranu, Puli i Vinkovcima, za ukupno 40 korisnika. Stambeni prostor za sve stambene zajednice (osim jedne čiji je osnivač udruga) osigurale su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dok se troškovi smještaja za sve korisnike podmiruju iz sredstava Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Neki od domova socijalne skrbi pružaju usluge dnevnog boravka čime se potiče model razvijanja dnevnih centara s mogućnošću odabira usluge, što djeci omogućuje da i nadalje žive u vlastitom domu.

Sve je veći trend zbrinjavanja u udomiteljskim obiteljima. Komparirajući pokazatelje unazad deset godina, uočljiv je porast broja smještene djece u udomiteljske obitelji.

S obzirom na opredjeljenje prema takvom, nedvojbenu humanijem načinu skrbi u uvjetima obiteljskog okruženja, najnovijim se zakonskim izmjenama iz lipnja 2003. godine omogućuje kvalitetniji pristup razvoju udomiteljstva. To se ponajprije odnosi na izdavanje dozvola za rad udomitelja, te obnavljanje dozvola, obvezno pohađanje tečajeva za udomitelje, smanjenje broja osoba koje se mogu smještavati u jednu obitelj (najviše pet korisnika), određivanje detaljnijih uvjeta koje mora ispunjavati udomiteljska obitelj i dr. Uvodi se i mogućnost organiziranja obiteljskog doma kao novog načina obavljanja djelatnosti socijalne skrbi za šest do dvadeset korisnika, čime se jamči kvalitetnija usluga.

2. Molimo za ažurirane informacije o statusu sljedećih izmjena i dopuna te novih zakona uz dodatno objašnjenje na koji način su u suglasju s principima i odredbama Konvencije;

2. a) Zakona o izmjenama i dopunama kaznenog zakona (2003.)

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona stupio je na snagu u srpnju 2004. godine.

Zakon sadrži novo kazneno djelo "Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži" (čl. 197.a) (čl. 34. Konvencije). Taj propis određuje da počinitelj koji proizvodi, nudi, distribuira, pribavlja za sebe ili drugoga, odnosno posjeduje pornografske sadržaje koji prikazuju djecu ili maloljetnike u seksualno eksplicitnom ponašanju ili koji su fokusirani na njihove spolne organe, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Jednako tako počinitelj koji djetetu učini dostupnim slike, audio-vizualne sadržaje i druge predmete pornografskog sadržaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Izmijenjen je također i propis čl. 175. Kaznenog zakona koji nosi naziv "Trgovanje ljudima i ropstvo" (čl. 35. Konvencije).

Kvalificirani oblik kaznenog djela čini osoba koja trguje djecom ili maloljetnim osobama. Ta osoba se može kazniti kaznom zatvora od najmanje pet godina.

Ukoliko je takvo djelo počinjeno u sastavu grupe ili zločinačke organizacije ili je počinjeno u odnosu na veći broj osoba ili je prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora (40 godina).

Izmijenjen je i dopunjen propis čl. 158. Kaznenog zakona koji nosi naziv "Ratni zločin protiv civilnog pučanstva". Tim propisom zabranjeno je da se djeca mlađa od 18 godina novače u nacionalne oružane snage ili se koriste u aktivnom sudjelovanju u neperijateljstvima (čl. 38. Konvencije, odnosno Fakultativni protokol uz Konvenciju glede uključivanja djece u oružane sukobe) .

2. b) dopuna Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina (usvojen 2000.);

U prosincu 2002 godine donijet je novi Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina koji se pored ostalih međunarodnih dokumenata u svojim izvorišnim odredbama poziva i na Konvenciju o pravima djeteta. Odredbe članka 30. Konvencije nalazimo u odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Republika Hrvatska osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini, a kada je to određeno Ustavnim zakonom ili posebnim zakonima, zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina, naročito:

1. služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi;
2. odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe;
3. uporabu svojih znamenja i simbola;
4. kulturna autonomija održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanja i zaštite svojih kulturnih dobara i tradicije;
5. pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere;
6. pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe;

7. samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa;
8. zastupljenost u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima;
9. sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina;
10. zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.

Svako od navedenih prava razrađeno je detaljnije bilo samim Ustavnim zakonom bilo posebnim zakonima.

U odnosu na pravo očitovanja vjere osim sa Svetom Stolicom, potpisani su ugovori sa Srpskom pravoslavnom crkvom, Islamskom zajednicom, Evangelističkom crkvom Reformiranom kršćanskom crkvom, Evandeoskom (Pentekostnom) crkvom, Kršćanskom advenstističkom crkvom, Savezom baptističkih crkava, Bugarskom pravoslavnom crkvom, Hrvatskom starokatoličkom crkvom i Makedonskom pravoslavnom crkvom o pitanjima od zajedničkog interesa.

2. c) Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (2000.);

Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina od 2000. godine detaljnije razrađuje pravo pripadnika nacionalnih manjina da se koriste pravom na uporabu vlastitog jezika i pisma u javnom i privatnom životu, u jedinicama lokalne samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine najmanje jednu trećinu stanovništva, odnosno tamo gdje je jedinica lokalne samouprave statutom uvela manjinski jezik u ravnopravnu službenu uporabu, kao i kada je to utvrđeno međudržavnim ugovorima. Takvi su ugovori sklopljeni sa Italijom i Mađarskom.

Na temelju navedenih Zakona i Ugovora u odnosu na djecu ostvaruju se slijedeća prava:

- roditelji mogu slobodno prilikom upisa djece u matičnu knjigu odrediti nacionalnu pripadnost djeteta,
- djetetovo ime na zahtjev roditelja upisuje se na manjinskom jeziku,
- u okviru školovanja dijete prema odluci roditelja ima pravo na pohađanje vjerske nastave u okviru obrazovnog sustava,
- prema odluci roditelja dijete se može školovati na manjinskom jeziku u zakonom propisanim okvirima.

Budući da dijete sa 16 godina ima pravo dobiti osobnu iskaznicu, tom prilikom može i odlučiti želi li dvojezičnu osobnu iskaznicu, kao i izjasniti se o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

2. d) Zakon o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona (2003.);

2003. godine donijet je novi Obiteljski zakon koji je u siječnju 2004. noveliran.

Najvažnije promjene u odnosu na prethodni Obiteljski zakon su da su mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, koje su do sada bile u nadležnosti centra za socijalnu skrb, prenesene u nadležnost suda. Radi se o slijedećim mjerama:

- oduzimanje prava roditelju da živi sa svojim djetetom i odgaja ga,
- povjeravanje djeteta s poremećajem u ponašanju u ustanovu socijalne skrbi,
- zabrana roditelju, baki ili djedu koji ne živi s djetetom da se neovlašteno približava djetetu i uznemirava ga.

Odluku o tome s kojim će roditeljem dijete živjeti ubuduće će uvijek donositi sud. Prema ranijem Obiteljskom zakonu sud je donosio takvu odluku samo u bračnom sporu, i ako

je to bilo moguće u paternitetskim sporovima, a u svim ostalim situacijama odluku je donosio centar za socijalnu skrb.

Razlozi promjena kod prijenosa stvarne nadležnosti sa centra za socijalnu skrb na sud, temeljeni su na potrebi usklađivanja Obiteljskog zakona s Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (a time i člankom 9. st. 1. Konvencije o pravima djeteta).

Odredbe Obiteljskog zakona kojima je nadležnost u postupanju sa centra za socijalnu skrb prenijeta na sud trebale bi stupiti na snagu 1. listopada 2004., no zbog nepripremljenosti sudova za preuzimanje vođenja ovih postupaka pravosudni sustav traži odgodu roka početka primjene. U tom smislu u tijeku je odgovarajuća aktivnost Vlade koja će Hrvatskom saboru predložiti prolongiranje roka za preuzimanje ovih poslova do 1. siječnja 2006. godine.

Druga važna promjena je da dijete, pored situacija u kojima je i po ranijem zakonu imalo pravo na posebnog skrbnika, to pravo ima i u :

- postupku utvrđivanja ili osporavanja majčinstva ili očinstva,
- postupku oduzimanja prava roditeljima da žive sa svojim djetetom i odgajaju ga,
- postupku povjeravanja djeteta s poremećajem u ponašanju ustanovi socijalne skrbi,
- postupku lišenja roditeljske skrbi oba ili jedinog roditelja djeteta.

U odnosu na posvojenje došlo je do značajnijih promjena na način da su ukinute dvije vrste posvojenja i uspostavljen jedan oblik kojeg se ne može raskinuti, s ciljem bolje, trajne i sigurnije zaštite posvojenog djeteta. Poticaj posvojenju braće i sestara zajedno omogućuje propis da posvojitelji trebaju ispunjavati pretpostavku dobi samo za jedno od djece koju žele posvojiti. Ova mogućnost postoji bez obzira posvajaju li se sva braća i sestre odmah, ili naknadno.

Bolje je uređena zaštita tajnosti posvojenja u odnosu na treće osobe. Biološki roditelji mogu dati pristanak na posvojenje samo za nepoznate posvojitelje i isključeni su kao stranke u postupku nakon danog pristanka, odnosno kad je posvojenje zasnovano bez njihova pristanka, nemaju pravo na uvid u spis o posvojenju i državne matice djeteta. Na ovaj način posvojiteljska obitelj je bolje zaštićena od eventualnog ometanja bioloških roditelja.

U dijelu kojim se regulira skrbništvo usvojene su promjene kojima se:

- maloljetnog štíćenika, u skladu s njegovom dobi i zrelosti, mora na prikladan način upoznati s važnim okolnostima slučaja. Maloljetni štíćenik ima pravo dobiti savjet i izraziti svoje mišljenje, te biti obaviješten o mogućim posljedicama uvažavanja njegova mišljenja kad se odlučuje o nekom njegovom pravu.

U odnosu na postupak utvrđivanja majčinstva ili očinstva usvojena je odredba koja upućuje sud na način kako će skratiti ovaj postupak, ali i stranke na posljedice neodazivanja ili uskraćivanja izvođenja dokaza medicinskim vještačenjem.

2. e) Zakon o azilu

Zakon o azilu stupio na snagu 01. srpnja 2004. godine, usklađen je s odredbama Konvencije o pravima djeteta, u smislu da se djetetom odnosno maloljetnikom smatra osoba mlađa od osamnaest godina.

Zakonom o azilu utvrđeno je pravo djeteta na skrbnika. Navedena odredba usklađena je s člankom 3. Konvencije o pravima djeteta.

Zakon propisuje pravo na slobodu vjeroispovijesti i vjerskog odgoja djece tražitelja azila i azilanata. Navedene su odredbe usklađene s člankom 14. Konvencije o pravima djeteta.

Zakonom je propisano je da će se azilantu koji boravi u Republici Hrvatskoj odobriti pravo na spajanje sa članovima uže obitelj. Članovima uže obitelji smatraju se bračni drug, maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj i roditelji odnosno zakonski zastupnik djeteta.

Navedene odredbe usklađene su sa člankom 22. Konvencije o pravima djeteta.

Zakonom je propisano pravo djeteta – tražitelja azila da uživa punu zdravstvenu zaštitu kao i hrvatski državljani. Navedena odredba usklađena je sa odredbom članka 24. Konvencije o pravima djeteta.

Zakonom je propisano pravo tražitelja azila na osnovno školovanje, kao i pravo azilanata na osnovno, srednje i visoko školovanje pod istim uvjetima kao i za hrvatske državljane. Ovo se odnosi na djecu navedene kategorije stranaca, a u skladu sa odredbom članka 28. Konvencije o pravima djeteta.

2. f) izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku (2003.).

Izmjene i dopune ovog zakona bile su 2002. godine.

Tim izmjenama predviđa se pojačana zaštita djeteta i maloljetnika, posebno odredbama o svjedočenju gdje se nastoji posebno zaštititi osoba djeteta oštećenog kaznenim djelom kao posebno ranjivog svjedoka. U interesu zaštite djeteta odstupa se od kontradiktornosti ispitivanja u predistražnom postupku i istrazi. Poseban način ispitivanja djeteta-oštećenika usmjeren je pojačanoj zaštiti osobe djeteta od sekundarne postupovne traumatizacije. Sudjelovanje stručnih osoba u ispitivanju djeteta oštećenog kaznenim djelom, nalaže rješavanje pitanja načina provedbe ispitivanja (u sadržajnom i komunikacijskom smislu) i mogućnosti eventualnog korištenja iskaza tih osoba u postupku. Ispitivanje u sadržajnom smislu određuje sud, a provedbu stručna osoba, što se ima uzeti kao načelan pristup. Provedba ispitivanja može nalagati posebni način komunikacije sa svjedokom, ali i posebni način izlaganja iskaza (primjerice, crtežom, oponašanjem pokreta, pokazivanjem objekta). Zakon polazi od toga da se ispitivanje djeteta oštećenog kaznenim djelom uvijek obavezno provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe.

3. Molimo navedite pozivaju li se domaći sudovi na Konvenciju, te ukoliko je odgovor potvrđen, molimo navedite primjere.

Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao njen najviši sud, ukazao je da je Kaznenim zakonom i Zakonom o sudovima za mladež u cijelosti pružena zaštita djeci i maloljetnim osobama od kriminalnog zadiranja u njihov tjelesni integritet, zdravlje, nesmetan seksualni razvoj, mogućnost odgoja i harmničnog razvoja osobnosti. S obzirom na potpuna zakonska rješenja kojima se štite interesi djece i maloljetnih osoba, domaći sudovi se u odlučivanju ne pozivaju na Konvenciju o pravima djeteta.

4. Molimo za informaciju o trenutnom statusu i aktivnostima postojećih institucija, posebno Vijeća za djecu, pravobranitelja za djecu itd.

Pri Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti djeluju sljedeća tijela Vlade:

Vijeće za djecu – predstavlja savjetodavno i stručno tijelo Vlade osnovano s ciljem trajnog praćenja provedbe ostvarivanja Nacionalnog programa djelovanja za djecu, te za koordiniranje i usklađivanje rada državnih i ostalih tijela pri ostvarivanju planiranih mjera i aktivnosti iz Nacionalnog programa. Vijeće za djecu čine predstavnici ministarstava i ostalih tijela državne uprave, predstavnici znanstvenih i stručnih ustanova, medija, te udruga koje rade s djecom.

Savjet za mlade – međuresorno je i stručno savjetodavno tijelo Vlade čija je zadaća sudjelovanje u koordinaciji provedbe i evaluacije Nacionalnog programa djelovanja za mlade (u dobi od 15 do 29 godina). Savjet za mlade je novoosnovano tijelo, a čine ga predstavnici ministarstava i ostalih tijela državne uprave, predstavnici znanstvenih i stručnih ustanova te udruga mladih i za mlade.

Povjerenstvo Vlade za osobe s invaliditetom – savjetodavno je i stručno tijelo Vlade, čija se zadaća sastoji u davanju prijedloga, mišljenja i stručnih obrazloženja iz područja položaja, zaštite i rehabilitacije osoba s invaliditetom. Povjerenstvo čine predstavnici ministarstava i ostalih tijela državne uprave, predstavnici znanstvenih i stručnih ustanova te udruga osoba s invaliditetom.

Povjerenstvo Vlade za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih – stručno i savjetodavno tijelo Vlade čija je zadaća pružati stručnu pomoć u raspravi i odlučivanju o svim pitanjima iz područja pravovremenog poduzimanja potrebitih mjera u interesu djece i mladeži, a posebno u interesu onih koji žive u rizičnim uvjetima kao i njihova zbrinjavanja. Povjerenstvo čine predstavnici ministarstava i ostalih tijela državne uprave te predstavnici iz znanstvenih i stručnih ustanova.

Pravobranitelj za djecu

Zakon o pravobranitelju za djecu stupio je na snagu u lipnju 2003. godine. Ured pravobraniteljice za djecu započeo je s radom krajem listopada 2003. godine.

Ured pravobranitelja za djecu je u siječnju 2004. godine koja sadrži poticaj Vladi kojim se traži odgoda primjene dijela Obiteljskog zakona o prenosu ovlasti u donošenju odluka u svezi sa interesima djece sa centara za socijalnu skrb na sudove. Predloženo je i osnivanje obiteljskih odjela pri općinskim sudovima i edukacija budućih sudaca u obiteljskim stvarima.

Radi bolje zaštite identiteta kod prikazivanja djece u medijima, inicirana je promjena Kodeksa hrvatskih novinara.

U pogledu potpune zaštite tajnosti podataka o posvojenju djece upućen je poticaj Središnjem državnom uredu za upravu za izmjenu podzakonskog akta koji se odnosi na upis podataka o posvojenju u izvode iz matične knjige rođenih za djecu.

Pravobranitelj za djecu član je radne skupine za suzbijanje trgovine djecom, a sudjeluje u projektu koji se odnosi za zaštitu djece odvojene od roditelja, te aktivno sudjeluje u radu Koordinacijske grupe za azil.

Prihvaćen je poticaj pravobraniteljice za djecu da se u kataloge znanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa uvrsti kolegij o ljudskim pravima i dječjim ljudskim pravima.

Pravobraniteljica za djecu je član Radne skupine za unaprjeđenje zaštite od nasilja u obitelji Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Ured pravobraniteljice za djecu redovito neposredno komunicira sa djecom, obilazi institucije gdje su smještena djeca (dječji domovi, domovi za djecu s poremećajima u ponašanju, odgojne zavode i maloljetnički zatvor) te vršimo uvid u način skrbi o djeci.

Nakon učestalih događaja nasilja među djecom krajem 2003. i početkom 2004. godine u institucijama i izvan njih, Vlada Republike Hrvatske je krajem veljače 2004. godine donijela Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima, a Ured pravobranitelja jedan je od sunositelja citiranog Programa. Ured ujedno i prati provedbu navedenog Programa od strane drugih subjekata, o čemu priprema izvješće Vladi , te sudjeluje u izradi protokola postupanja tijela u vezi nasilja među djecom.

5. S obzirom na reforme u djelovanju Vijeća za djecu, osnovanog 1998. godine u svrhu osiguranja provedbe Nacionalnog akcijskog programa za djecu (odlomak 26 izvješća države stranke), molim za informaciju o njegovom djelovanju, aktivnostima i rezultatima te o sudjelovanju predstavnika nevladinih udruga u njegovom radu, posebice nakon njegove reforme u 2000. godini. Molimo za informaciju o provedbi Nacionalnog akcijskog programa za djecu.

Vlada je tijekom 2000. godine pokrenula restrukturiranje Vijeća za djecu, te je u svibnju 2000. izmijenjena Odluka o osnivanju kojom se, radi bolje učinkovitosti, smanjuje broj članova Vijeća, a na sjednici u listopadu 2000. godine imenovan je novi (drugi) saziv Vijeća. U lipnju 2004. imenovani su novi članovi Vijeća za djecu.

U nastavku, slijedi kronološki prikaz rezultata rada Vijeća za djecu od 2000. do 2004. godine,

Razdoblje od 2000. do 2001. godine:

Do kraja 2000. godine održane su dvije sjednice na kojima su usvojeni osnovni ustrojstveni akti, usvojen plan rada za 2001. godinu, financijski plan za 2001. godinu, imenovane radne grupe Vijeća za djecu, te je u suradnji s Ministarstvom rada i socijalne skrbi prikazan Dekadni izvještaj s područja brige za djecu u proteklih 10 godina.

Rad Vijeća za djecu odvija se u redovnim sjednicama svih članova (četiri puta godišnje) i u četiri stalne radne grupe:

- a. Radna grupa za reviziju Nacionalnog programa djelovanja za djecu,
- b. Radna grupa za praćenje propisa koji se odnose na položaj i zaštitu djece,
- c. Radna grupa za suradnju s jedinicama lokalne i područne samouprave,
- d. Radna grupa za etička pitanja i medijsko djelovanje.

Sve radne grupe su u navedenom razdoblju održale barem po jedan sastanak na kojem su po jedinstvenoj metodologiji definirali ciljeve i način rada.

Ostale aktivnosti koje je Vijeće za djecu provelo u tom razdoblju su sljedeće:

- priprema i održavanje okruglog stola «Nasilje nad djecom u obitelji - preporuke stručnjaka Vladi RH za unaprjeđenje prevencije i neposrednog rada sa žrtvama» rujnu 2001. godine
- priprema i održavanje okruglog stola «Djeca svjedoci rata – deset godina kasnije»

- aktivno sudjelovanje predstavnika Vijeća u većem broju aktivnosti na državnoj razini od interesa za djecu
- suradnja Vijeća za djecu s predstavnicima UNICEF-a (održana 3 sastanka) tijekom kojih je razmatrana uloga UNICEF-a u izmijenjenim organizacijskim okolnostima i u pripremi drugačijeg mandata UNICEF-a u Hrvatskoj na ostvarivanju zadataka koji su od prioritarnog interesa za djecu
- održan je i niz drugih sastanaka čiji je cilj bila koordinacija djelovanja od interesa za djecu
- predložene su izmjene Odluke o osnivanju Vijeća po kojem se sastav Vijeća proširio za tri predstavnika nevladinih udruga

U 2002. godini održane su četiri sjednice Vijeća za djecu:

Između sjednica Vijeće je aktivno djelovalo u skladu s Programom rada kroz sjednice i kroz rad radnih skupina bilo kroz neposredne aktivnosti pojedinih članova Vijeća za djecu.

U 2002. godini provedene su sljedeće aktivnosti:

1. Aktivnosti u svezi revizije *Nacionalnog programa djelovanja za djecu* i njegovog praćenja

U okviru aktivnosti za reviziju Nacionalnog programa izrađen je opsežni tekst *Prioritetne aktivnosti za dobrobit djece u razdoblju 2003. do 2005.* koji je

izrađen kao operativna dopuna tog programa, te bi u narednom razdoblju trebao usmjeravati aktivnosti u području unapređivanja položaja djece. Izrada *Prioritetnih aktivnosti za djecu* koju je vodila Radna grupa za reviziju *Nacionalnog programa* uz 12 članova grupe, objedinila je rad velikog broja stručnjaka (oko 60) te više od 100 djece. Na taj način se osiguralo i temeljno načelo suvremenog pristupa djeci, a to je načelo njihovog svrsishodnog uključivanja.

2. Organizacija stručnih skupova i seminara

Tijekom navedenog razdoblja održani su u organizaciji Vijeća za djecu dva stručna seminarra i jedan znanstveno-stručni skup:

- stručni seminar *Emocionalno zanemarivanje i zlostavljanje djece*, travanj 2002.
- znanstveno-stručni skup *Etika istraživanja s djecom*, rujan 2002.
- stručni seminar *Odnosna kompetentnost: Od poslušnosti do odgovornosti – nova perspektiva u profesionalnom odnosu odraslih prema djeci*, listopad 2002.

3. Praćenje ostvarivanja zaključaka stručnih skupova provedenih tijekom 2001. godine
S obzirom na značaj kontinuiteta pokrenutih aktivnosti te važnost praćenja učinaka poduzimanih aktivnosti, u programu rada za 2002. bilo je predviđeno praćenje zaključaka stručnih skupova koji su provedeni 2001. Aktivnosti koje su poduzete u svezi praćenja i poticanja ostvarivanja zaključaka skupa *Nasilje nad djecom u obitelji – preporuke stručnjaka Vladi RH* su sljedeće:

- u travnju 2002. održan je stručni seminar *Emocionalno zanemarivanje i zlostavljanje djece* kojeg je vodila dr. sc. Kari Killen, jedna od najuglednijih svjetskih stručnjaka u području unapređenja skrbi za zlostavljane djecu
- izdan je zbornik radova pod nazivom *Nasilje nad djecom u obitelji – Preporuke stručnjaka Vladi RH*,
- u suradnji s Ministarstvom rada i socijalne skrbi, u listopadu 2002. godine održana je stručna rasprava o *Kampanji protiv zlostavljanja djece*
- nadležna ministarstva su imenovala svoje stručne skupine za praćenje zaključaka skupa
- pokrenut je akcijski projekt u cilju ispitivanja kriterija odlučivanja o mjerama obiteljsko-pravne zaštite u slučajevima nasilja nad djecom.

Sukladno zaključcima o unapređenju skrbi za djecu žrtve (svjedoke) nasilja u obitelji, Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave pokrenulo je postupak nabavke tehničke opreme za opremanje županijskih sudova potrebne za snimanje ispitivanja djetetova svjedočenja.

Aktivnosti koje su poduzete u svezi praćenja i poticanja ostvarivanja zaključaka skupa *Djeca svjedoci rata 10 godina kasnije* (u listopadu 2001.) su sljedeće:

- zaključci sa skupa su implementirani u tekst Prioritetnih aktivnosti
- Državni zavod za zaštitu obitelji je tiskao tematski dvobroj časopisa *Dijete i društvo* posvećen ovoj problematici, a predsjednica Vijeća za djecu bila je gost urednik tog broja.

4. Ustrojavanje nagrade za promicanje prava djeteta

Na poticaj Vijeća za djecu Ministarstvo rada i socijalne skrbi izradilo je tekst Zakona o nagradi za promicanje prava djeteta, koji je usvojen 2003. godine.

5. Poticanje utemeljenja *Dana Konvencije o pravima djeteta*.

U Prioritetnim aktivnosti za djecu kao jedna od zajedničkih zadaća je predloženo utemeljenje Dana djeteta u Hrvatskoj koji bi se poklapao s Danom Konvencije o pravima djeteta.

6. Poticanje stvaranja Koalicije udruga za zastupanje prava djeteta u suradnji s UNICEF-om i Uredom za udruge

Vijeće za djecu je aktivno sudjelovalo na stručnim sastancima koji su na poticaj UNICEF-a bili organizirani s ovim ciljem.

7. Davanje stručnih mišljenja i očitovanja iz nadležnosti Vijeća za djecu drugim državnim tijelima u svezi novih propisa ili strateških dokumenata

Tijekom 2002. Vijeće za djecu je izradilo niz očitovanja vodeći računa o usklađenosti priloženih prijedloga sadržaju i vrijednosnom okviru Konvencije o pravima djeteta. To su bili slijedeći dokumenti: Nacrt prijedloga Nacionalnog programa djelovanja za mlade, Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona, Nacrt prijedloga Zakona o Nagradi za promicanje prava djeteta, Nacionalna strategija za osobe s invaliditetom, Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi, Nacrt prijedloga Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Nacionalna Obiteljska politika, Prijedlog Zakona o Nagradi za promicanje prava djeteta, Nacrt prijedloga Zakona o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje.

8. Ostale aktivnosti

Tijekom 2002. godine Vijeće za djecu je aktivno sudjelovalo u nizu događanja od značaja za djecu:

- svečano obilježavanje obljetnice usvajanja Konvencije o pravima djeteta kojemu je Vijeće za djecu bilo suorganizator s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- sudjelovanje na tematskim raspravama u svezi dokumenta UN-a *Svijet dostojan djece* na Godišnjem savjetovanju Saveza društava Naša djeca te na Odboru za rad, socijalnu politiku i zdravstvo Hrvatskog Sabora
- poticanje aktivnosti od najboljeg interesa za djecu kao što je npr. *Čaša mlijeka za svako dijete* (program Udruge Djeca prva), poticanje dojenja kao najbolje ishrane za djecu i drugo
- stručna predavanja u svezi aktivnosti Vijeća za djecu u Ličko-senjskoj županiji i Međimurskoj županiji.

9. Unapređenja rada

- u sastav Vijeća za djecu uključena je predstavnica Ureda za ljudska prava s kojim je uspostavljena odgovarajuća suradnja

U 2003. godini održane su četiri sjednice Vijeća za djecu. Između sjednica Vijeće je aktivno djelovalo u skladu s Programom rada bilo kroz rad radnih skupina bilo kroz neposredne aktivnosti pojedinih članova Vijeća za djecu.

U 2003. godini provedene su sljedeće aktivnosti:

1. Aktivnosti u svezi revizije *Nacionalnog programa djelovanja za djecu* i njegovog praćenja:

- izrađena je završna verzija *Prioritetnih aktivnosti za dobrobit djece od 2003. do 2005. godine* koju je Vlada RH usvojila u srpnju 2003. godine
- *Prioritetne aktivnosti za dobrobit djece od 2003. do 2005. godine* tiskane su u 5000 primjeraka
- izrada *Prioritetnih aktivnosti* je u skladu s naputcima UN-a nakon Samita o djeci 2002. godine o potrebi operativnog redefiniranja provedbe Konvencije o pravima djeteta na nacionalnoj razini.

2. Organizacija stručnih skupova

Organizirani su i održani sljedeći skupovi:

- stručni skup *Strategija razvoja institucionalne i vaninstitucionalne skrbi za djecu u 21. stoljeću*, održan u veljači 2003. godine (središnja tema skupa odnosila se na prikaz rezultata istraživanja psihosocijalnih potreba djece u dječjim domovima i udomiteljskim obiteljima kao empirijskog temelja deinstitucionalizacije skrbi za djecu),
- znanstveno-stručni skup *Potrebe djece u Vukovaru: Jesu li asimilacija ili segregacija jedina rješenja*, održan u svibnju 2003. godine, u Vukovaru (svrha skupa bila je poticanje rasprave o potrebama i mogućnostima školovanja djece hrvatske i srpske nacionalnosti u kontekstu suodnosa prava djeteta na nediskriminaciju i razvoj tolerancije i prava djece pripadnika nacionalnih manjina na njegovanje vlastitog jezika i kulture uz poštivanje etničke, nacionalne i vjerske pripadnosti - prikaz i zaključci skupa su bili poslani svim sudionicima i nadležnim državnim tijelima).

3. Praćenje ostvarivanja zaključaka provedenih stručnih skupova i aktivnosti u prethodnom razdoblju

S obzirom na značaj kontinuiteta pokrenutih aktivnosti te važnost praćenja učinaka preporuka i zaključaka stručnih skupova, praćeno je ostvarivanje zaključaka stručnih skupova koji su održani prethodnih godina. Aktivnosti koje su poduzete u svezi zaključaka skupa *Nasilje nad djecom u obitelji – Preporuke stručnjaka Vladi RH su sljedeće:*

- zbog velikog interesa ponovno je tiskan zbornik radova sa skupa
- u knjizi Puljiz, V. i Bouillet, D. (ur.) (2003.) *Nacionalna obiteljska politika*, posebna pozornost posvećena je području nasilja u obitelji
- Vijeće za djecu je aktivnim sudjelovanjem svojih članova i suradnika podržalo međunarodni skup *Promoting the health of children and youth – An evidence-base for a non-violent society* koji se održao u IUC Dubrovnik na temu zlostavljanja djece
- predstavnik Vijeća za djecu je s prikazom zaključaka i strategije njihova ostvarivanja sudjelovao na *IXth ISPCAN European Conference on Child Abuse and Neglect*, u Varšavi, u kolovozu 2003. godine

- pokrenuto je akcijsko istraživanje o kriterijima odlučivanja pri primjeni mjera obiteljsko-pravne zaštite u slučajevima ugroženog razvoja djece u obitelji čiji su prvi rezultati već tiskani u odgovarajućim stručnim časopisima
- napravljena je analiza promjena u kaznenom zakonodavstvu u vezi položaja zlostavljane djece.

Aktivnosti koje su poduzete u svezi praćenja i poticanja ostvarivanja zaključaka skupa *Etika istraživanja s djecom su sljedeće:*

- usvojen je i tiskan *Etički kodeks istraživanja s djecom*,
- tiskan je tematski broj časopisa *Dijete i društvo* posvećen temi etike istraživanja s djecom,
- održana je tiskovna konferencija povodom izdavanja *Etičkog kodeksa istraživanja s djecom*,
- održana je prezentacija *Etičkog kodeksa istraživanja s djecom* stručnoj javnosti, u prosincu 2003. godine,
- izrađena je strategija daljnjeg upoznavanja stručne javnosti, djece i roditelja s *Etičkim kodeksom istraživanja s djecom*,
- predloženo je osnivanje Nacionalnog etičkog povjerenstva koje bi trebalo biti sastavljano od znanstvenika i stručnjaka koji su radili na izradi Etičkog kodeksa.

4. Davanje stručnih mišljenja i očitovanja iz nadležnosti Vijeća za djecu drugim državnim tijelima

Vijeće za djecu izradilo je sljedeća mišljenja i očitovanja:

- mišljenje o konačnom prijedlogu Zakona o pravobranitelju za djecu,
- mišljenje o konačnom prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj skrbi,
- mišljenje o prijedlogu Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- mišljenje o prijedlogu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji,
- mišljenje o konačnom prijedlogu Obiteljskog zakona,
- očitovanje Ministarstvu rada i socijalne skrbi u svezi Izvještaja Vlade RH Odboru za prava djeteta,
- mišljenje o Komplementarnom izvješću nevladinih organizacija na drugo državno izvješće o situaciji djece u RH prema članku 45(a) Konvencije o pravima djeteta.

5. Organiziranje i provođenje stručnih rasprava u suradnji s tijelima državne uprave

Vijeće za djecu je svojim redovnim aktivnostima kao stručno, savjetodavno i međuresorno tijelo Vlade značajno doprinijelo raspravi o pitanjima neposredne zaštite i promicanja prava djeteta. Iako u suradnji s Vijećem za djecu, u 2003. godini, nisu organizirane stručne rasprave izvan navedenih aktivnosti i skupova, potrebno je istaknuti dobru suradnju, podršku i aktivno sudjelovanje nadležnih ministarstava pri organizaciji održanih skupova *Strategija razvoja institucionalne i vaninstitucionalne skrbi za djecu u 21. stoljeću* i *Potrebe djece u Vukovaru*.

6. Javno i aktivno podržavanje i promicanje aktivnosti od najboljeg interesa djece

Vijeće za djecu je aktivno promicalo ideje Konvencije o pravima djeteta na sljedeći način:

- sudjelovanje s izlaganjem na *Sajmu udruga – Forumu udruga koji djeluju za ostvarivanje prava i dobrobiti djeteta* (veljača 2003.),
- održavanje predavanja ravnateljima osnovnih i srednjih škola u Varaždinu: *Uloga prevencije poremećaja u ponašanju u novim strateškim dokumentima RH* (veljača 2003.).

- sudjelovanje s izlaganjem na godišnjem savjetovanju predstavnika koordinacijskih odbora akcije Gradovi i općine - prijatelji djece,
- sudjelovanje u Savjetu akcije UNICEF-a Stop nasilju među djecom,
- sudjelovanje u ostalim aktivnostima od značaja promicanje najboljeg interesa djece (suradnja s UNICEF-om, Pravobraniteljicom za djecu, Povjerenstvom za prevenciju poremećaja u ponašanju djece i mladih i drugo).

U prosincu 2003. godine predstavnici Vijeća za djecu i Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži bili su na sastanku srodnih tijela za praćenje provođenja Konvencije o pravima djeteta u Srbiji i Bosni i Hercegovini, koji je održan u Sarajevu. Skup je organizirao Save the Children iz Norveške.

6. Vezano uz novo utemeljena povjerenstva ili unutarnja povjerenstva (odlomak 28. 32. 37 izvješća državne stranke), molimo za informaciju o postojećoj koordinaciji njihovih programa i aktivnosti u provedbi Konvencije.

Na području kaznenog zakonodavstva u sklopu Ministarstva pravosuđa djeluju;

- Povjerenstvo za praćenje i unapređivanje rada tijela kaznenog postupka i izvršenja maloljetničkih sankcija i
- Povjerenstvo za praćenje i unapređenje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka, te izvršenje sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji. Članovi ovog Povjerenstva imenuju se iz reda sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika, službenika Ministarstva unutarnjih poslova specijaliziranih za područje kriminaliteta nasilja u obitelji, službenika Ministarstva pravosuđa, i službenika Ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi. Povjerenstvo podnosi ministru pravosuđa prijedloge i mišljenja.

- U okviru Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima osnovana je, u lipnju 2004. Radna skupina za suzbijanje trgovanja djecom. Radna skupina osnovana je radi koordinacije nacionalnih i regionalnih aktivnosti u području suzbijanja trgovanja djecom, vodeći računa o posebnoj osjetljivosti djece – žrtava trgovanja ljudima. Radna skupina osmišljava strategiju djelovanja u suzbijanju trgovanja djecom te u okviru Nacionalnog plana djelovanja na suzbijanju trgovanja ljudima priprema plan djelovanja na suzbijanju trgovanja djecom te prati i koordinira njegovu provedbu.

7. Vezano uz osnivanje ureda pravobranitelja za djecu, molimo za informaciju o njegovom mandatu te financijskim i ljudskim resursima. Uz to, molimo informaciju o broju i prirodi pritužbi podnesenih ovom tijelu i njegovom odgovoru na te pritužbe.

Zakonom o pravobranitelju za djecu, koji je stupio na snagu 18. lipnja 2003. godine osnovano je posebno i nadzorno tijelo kao institucija sui generis, sa zadaćom da štiti, prati i promiče prava i interese djece na temelju Ustava, međunarodnih ugovora i zakona.

Pravobranitelj za djecu djeluje neovisno i samostalno, držeći se načela pravičnosti i morala, nitko mu ne smije davati upute i naloge u njegovu radu, a on i njegovi zamjenici ne smiju pripadati niti jednoj političkoj stranci niti sudjelovati u političkim aktivnostima.

Pravobranitelja za djecu i njegove zamjenike imenuje i razrješava Hrvatski sabor. Oni su dužnosnici koji se imenuju na vrijeme od osam godina i mogu biti ponovno imenovani. Hrvatski sabor je 17. srpnja 2003. godine donio odluku o imenovanju pravobraniteljice za djecu.

Pravobranitelj za djecu:

- prati usklađenost zakona i drugih propisa koji se odnose na zaštitu prava i interesa djece s odredbama Ustava, Konvencije o pravima djeteta i drugih međunarodnih dokumenta; izvršavanje obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Konvencije o pravima djeteta i drugih međunarodnih dokumenata; primjenu svih propisa koji se odnose na zaštitu prava i interesa djece; povrede pojedinačnih prava djece i proučava opće pojave i načine povreda prava i interesa djece;
- zalaže se za zaštitu i promicanje prava i interesa djece s posebnim potrebama; predlaže poduzimanje mjera za izgradnju cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava djece i za sprečavanje štetnog djelovanja koja ugrožavaju njihove interese;
- obavještava javnost o stanju prava djece, upoznaje i savjetuje djecu o načinu ostvarivanja i zaštite njihovih prava i interesa, surađuje s djecom, potiče ih na izjašnjavanje i uvažava njihovo mišljenje, inicira i sudjeluje u javnim aktivnostima usmjerenim na poboljšanje položaja djece te predlaže mjere za povećanje njihovog utjecaja u društvu;
- može sudjelovati u postupku koji prethodi donošenju propisa koji se odnose na prava djece ili kojima se uređuju pitanja od značaja za djecu te može potaknuti donošenje i izmjene zakona i drugih propisa koji se odnose na prava i zaštitu djece.

Pravobranitelj za djecu je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke. Tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i pravne osobe, obavezni su surađivati s pravobraniteljem za djecu i na njegov zahtjev podnositi izvješća i odgovarati na upite te odmah, a najkasnije u roku od 15 dana izvijestiti pravobranitelja za djecu o poduzetom u povodu njegovog upozorenja, prijedloga ili preporuke. Ukoliko tijela i pravne osobe ne postupe u propisanom roku prema njegovom traženju, pravobranitelj za djecu će o tome obavijestiti tijelo koje obavlja nadzor nad njihovim radom. Ako tijelo koje obavlja nadzor ne izvijesti o utvrđenim činjenicama i poduzetim mjerama, Pravobranitelj za djecu će o tome obavijestiti Vladu.

Pravobranitelj za djecu ima dostupnost i uvid u sve podatke, informacije i akte koji se odnose na prava i zaštitu djece, bez obzira na stupanj njihove tajnosti te ima pravo pristupa i pregleda svih ustanova, tijela državne uprave, pravnih i fizičkih osoba koje su po posebnim propisima određene za brigu o djeci te vjerskih zajednica, u kojima djeca borave ili su privremeno odnosno trajno smještene.

Ako sazna da je dijete izvrgnuto tjelesnom ili duševnom nasilju, spolnoj zloporabi, zlostavljanju ili izrabljivanju, zanemarivanju ili nehajnom postupanju dužan je odmah podnijeti prijavu nadležnom državnom odvjetništvu te upozoriti nadležan centar za socijalnu skrb i predložiti mjere za zaštitu prava i interesa djeteta.

Pravobranitelj za djecu može zatražiti stručnu pomoć znanstvenih i stručnih osoba i ustanova, u čijem su djelokrugu istraživanja zaštita, skrb, razvitak i prava djece, a isti su mu dužni tu pomoć u primjerenom roku pružiti.

Svatko ima pravo Pravobranitelju za djecu podnijeti prijedlog za razmatranje pitanja od značaja za zaštitu prava i interesa djece a Pravobranitelj za djecu će obavijestiti podnositelja o aktivnostima poduzetim povodom njegova prijedloga.

U svom djelovanju pravobranitelj za djecu je samostalan i neovisan i ne može biti pozvan na odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje i poduzete radnje u okviru svog djelokruga rada, osim ako se radi o kršenju zakona koje predstavlja kazneno djelo.

Pravobranitelj za djecu i njegovi zamjenici biti će razriješeni dužnosti prije isteka vremena na koje su imenovani u slučaju ostavke, gubitka hrvatskog državljanstva, trajnog gubitka sposobnosti za obnašanje dužnosti, pravomoćne osude za kazneno djelo ili neprihvatanja godišnjeg izvješća o radu, ili nezakonitog, nepravodobnog ili nestručnog obavljanja svoje dužnosti.

Pravobranitelj za djecu podnosi jednom godišnje izvješće Hrvatskom saboru o svom radu, a u slučajevima većeg stupnja ugroženosti prava i interesa djece, može o tim slučajevima podnijeti i posebna izvješća Hrvatskom saboru. Prvo godišnje izvješće o radu za razdoblje 25. rujna 2003. do zaključno 31. prosinca 2003. godine pravobraniteljica za djecu je podnijela Hrvatskom saboru u ožujku 2004. godine koji je isto i prihvatio.

Stručni i administrativni poslovi za pravobranitelja za djecu obavljaju se u Uredu pravobranitelja za djecu, čije se sjedište nalazi u Zagrebu, ulica Andrije Hebranga 4/1.

Sukladno Poslovniku o radu pravobranitelja za djecu, odobrenom 03. ožujka 2004. godine od Hrvatskog sabora, Ured pravobranitelja za djecu sastoji se od Službe za stručne poslove i Službe za opće poslove s ukupnim predviđenim brojem od 9 državnih službenika, od čega 6 osoba visoke stručne spreme obavlja stručne savjetničke poslove a 3 osobe obavljaju administrativno tehničke osobe.

Sredstva za rad Pravobranitelja za djecu, njegovih zamjenika i stručne službe osiguravaju se u državnom proračunu. U Državnom proračunu za 2004. godinu prvobitno su osigurana sredstva za rad Ureda u iznosu od 3.000.000,00 kuna (cca. 400.000 eura), no nažalost u srpnju 2004. je izvršen rebalans državnog proračuna i sredstva su značajno smanjena odnosno sada iznose 2.689.795,00 kuna (cca. 358.500 eura) čime su Uredu otežane neke aktivnosti kao primjerice obilazak djece na području cijele Republike Hrvatske.

Učestala i kontinuirana aktivnost pravobranitelja za djecu usmjerena prema predstavljanju institucije i promicanju dječjih prava u javnosti, dovela je do velikog broja pismenih poticaja za razmatranje pojedinačnih slučajeva ugroženosti ili povrede prava i interesa djeteta, a istovremeno pravobraniteljica za djecu i njezini zamjenici svakodnevno su primali stranke koji su takve poticaje podnosili usmenim putem ili su zahtijevali samo savjetovanje u svezi zaštite konkretnog prava i interesa djeteta.

Analizom 227 zaprimljenih predmeta u Uredu pravobranitelja za djecu u razdoblju od 15. studenog 2003. do 15. srpnja 2004. godine može se reći slijedeće :

- OSTVARIVANJE RODITELJSKE SKRBI - 50 predmeta

Riječ je o prijavama koje se odnose na sukobe, svađe i pritužbe jednog roditelja prema drugom u tome da taj drugi ne postupa u najboljem interesu djeteta te da propušta nešto učiniti (ne mari dovoljno o školskom uspjehu, zdravlju , potrebnim aktivnostima te uopće dobrobiti djeteta u bilo kojem segmentu), uglavnom se pritužbe događaju između roditelja

koji više ne žive u obiteljskoj zajednici. Isto tako, prijavljuju uskratu prava na sudjelovanje jednog roditelja u odgoju i donošenju odluka u vezi djeteta, pomanjkanje suradnje i komunikacije i slično, a koji sukobi se redovito događaju u nazočnosti djeteta.

U tim predmetima nužno se upućuju preporuke nadležnim centrima za socijalnu skrb za mjere savjetovanja ili nadzora nad vršenjem roditeljske skrbi, neki od roditelja u sredinama gdje to postoji upućuju se na partnersku terapiju i u savjetovališta (u manjoj mjeri), najavljena je namjera države za razvijanje mreža kvalitetnih obiteljskih savjetovališta kojemu savjetovanju treba temeljno biti cilj « vraćanje interesa djeteta u centar zbiljanja » te edukacija roditelja u pravcu razvijanja vještina kvalitetnog roditeljstva.

- **DONOŠENJE NOVE ODLUKE O TOME S KIME ĆE ŽIVJETI MALOLJETNO DIJETE - 7 predmeta**

Prijavljeni slučajevi odnose se na situacije kada jedan od roditelja traži donošenje nove odluke o tome s kojim će roditeljem dijete živjeti, a nakon što već postoji pravomoćna odluka o tom pitanju, bilo da je istu ranije donio sud (u postupku radi razvoda braka) ili centar za socijalnu skrb. Uvjet da bi se ovakva odluka donijela jest da je potrebno da se izmjene okolnosti od vremena odlučivanja u prvom postupku a koje okolnosti su odlučne za donošenje nove odluke.

Vrlo često sukobi oko sadržaja roditeljske skrbi između roditelja rezultiraju iniciranjem ovakvog postupka, te roditelji koji pokreću ovaj postupak obavještavaju Ured u čemu drugi roditelj kod kojeg dijete živi krši djetetova prava (tako prijavljuju zanemarivanje djetetovih potreba, zapostavljanje djeteta i nebrigu, ponekad i zlostavljanje). Roditelji ove slučajeve prijavljuju našem Uredu uglavnom uslijed svog nezadovoljstva radom tijela koje vodi o tome postupak (prijavljaju nesenzibilitet stručnjaka koji odlučuju, sporost u rješavanju i slično).

U preporukama ureda o tom pitanju uvijek je sadržano da se navodi pažljivo ispitaju te da se ispitaju sve relevantne i odlučne okolnosti, a po mogućnosti svakako da se uzme u obzir i mišljenje djeteta, te da se pribave preporuke stručnjaka ukoliko se dijete primjerice nalazi u psihotretmanu.

- **POVREDA PRAVA DJETETA NA SUSRETE I DRUŽENJA SA DRUGIM RODITELJEM – 25 predmeta**

Ove pritužbe podnosi onaj roditelj koji ne živi sa djetetom a kojem drugi roditelj koji živi sa djetetom, protivno Konvenciji o pravima djeteta i Obiteljskim zakonom, onemogućuje ili otežava susrete sa djetetom u terminima koji su određeni odlukom nadležnog tijela (navode se načini: roditelj skriva dijete, opravdava djetetov nedolazak na kontakte radi navodne bolesti djeteta ili radi slobodnih aktivnosti koje su upravo u tim terminima, navodima « da dijete ne želi vidjeti toga roditelja » ili da dijete odbija novu obitelj ili partnera roditelja s kojim ne živi i slično).

U ovim slučajevima neodložno se obavještava centar za socijalnu skrb i daje preporuka da je nužno i sukladno pravima djeteta osigurati kontakte sa roditeljem s kojim ne živi te da time razvija emocionalne i obiteljske veze, i da se u slučaju potrebe odvija savjetovanje odnosno nadzor nad izvršavanjem roditeljske skrbi, s time da se napominje da se ovakvim ponašanjem ostvaruju obilježja bića kaznenog djela – sprječavanje i neizvršenje mjera za zaštitu djeteta i maloljetne osobe iz čl. 215 Kaznenog zakona.

- **POVREDA PRAVA DJETETA NA SUSRETE I DRUŽENJA SA BAKOM I DJEDOM, TE BRAĆOM I SESTRAMA – 7 slučajeva**

U ovim slučajevima pritužbe se podnose od strane bake i djeda po onom roditelju koji ne živi sa djetetom , a prijavljuje se uglavnom sporost odlučivanja tijela, a u jednom slučaju radi zaštite djeteta nadležno tijelo je donijelo odluku o zabrani druženja, u kojem predmetu je zatraženo izvješće od tog tijela.

U jednom predmetu prijavu ureda sačinile su i dvije punoljetne sestre koje traže susrete i druženja sa bratom koji je kao dijete izdvojen iz obitelji i smješten u udomiteljsku obitelj , a koje su o tome tražile donošenje odluke od centra za socijalnu skrb koji zatraženu odluku nije donio radi trenutne zakonske nemogućnosti. Naime , tek nakon što stupi na snagu novi Obiteljski zakon u cijelosti, braći i sestrama će biti priznato pravo da traže donošenje takve odluke (koje pravo je sada priznato samo bakama i djedovima), o čemu će u budućnosti odlučivati sud. U međuvremenu, u ovom predmetu radi razvijanja djetetovih obiteljskih odnosa dana je preporuka centru za socijalnu skrb da putem savjetovanja sa udomiteljem gdje je smješteno mlđb. dijete pokušaju u mirnom postupku bez donošenja odluke dogovoriti druženja mlđb. brata i punoljetnih sestara a radi razvijanja djetetovih obiteljskih odnosa.

- **VRŠENJE NADZORA NAD RODITELJSKOM SKRBI – 2 predmeta**

Radi se u oba slučaja o situacijama kada je roditeljima određen nadzor nad roditeljskom skrbi (koji se određuje kada su pogreške i propusti u skrbi o djetetu viševrsni ili učestali, ili kada je roditeljima potrebna posebna pomoć u odgoju djeteta). U predmetnim slučajevima roditelji prijavljuju svoje primjedbe na službene osobe koje provode nadzor, u jednom slučaju da se ne pokazuje dovoljno senzibiliteta za problematiku, te da uslijed toga nadzor nije donio pozitivnih pomaka na konkretnu situaciju, a u drugom slučaju se prijavljuje neprimjereno ponašanje voditelja nadzora koji minimizira i relativizira probleme radi kojih je nadzor određen, uslijed čega ne dolazi do poboljšanja situacije. U oba slučaja obavješten je centar za socijalnu skrb o primjedbama stranaka te je dana preporuka za poduzimanje aktivnosti koji će imati za svrhu poboljšanje kvalitete nadzora .

- **ZLOSTAVLJANJE I ZANEMARIVANJE DJECE – 33 predmeta**

U ovom odjeljku u svojoj ukupnosti prikazani su poticaji radi ocjene kršenja djetetovih prava u svezi zaštite od zanemarivanja i zlostavljanja.

U odnosu na zlostavljanje djece prijavljuju se zlostavljanja djece od strane oca odnosno majke nakon razvoda braka; od strane roditelja koji inzistiraju na isključivo vegetarijanskoj prehrani djeteta i koje je uslijed toga navodno izglednjelo i da zaostaje u fizičkom razvoju; od strane odgajatelja i stručnih djelatnika u institucijama socijalne skrbi gdje su djeca smještena.

U nekoliko navrata prijavljeno je zanemarivanje djece od strane roditelja u pravcu odsustva primjerene skrbi o djeci u sferi školovanja, brige o zdravlju te drugih djetetovih potreba.

U nekoliko predmeta obaviješteni smo o seksualnom zlostavljanju djece. U većini ovih slučajeva radi se o seksualnim deliktima počinjenim prema djevojčicama od strane očeva, a u jednom slučaju obaviješteni smo od škole o saznanjima da je djevojčica, učenica škole, bila žrtva silovanja od strane više nepoznatih osoba o čemu su obaviješteni roditelji koji su odbili prijaviti slučaj.

U jednom slučaju samo dijete 17 – godišnji dječak je prijavio neposredno Uredu pokušaj odnosno prijedlog od strane NN osobe koja ga je nagovarala na snimanje pornografskih fotografija i filmova.

U svim ovim predmetima zatražena su izvješća od nadležnih tijela te su upućene odgovarajuće preporuke, a uvijek je upozoravano na iznimnu hitnost i tražena povratna informacija, dok je u slučaju silovanja djevojčice podnesena kaznena prijava protiv počinitelja seksualnog delikta.

- **UZDRŽAVANJE DJECE – 15 predmeta**

Predmeti se odnose, u manjem broju, na traženje roditelja informacija u načinu ostvarivanja prava na uzdržavanje djeteta od strane drugog roditelja, a u većoj mjeri prikazuju aktualne probleme koji se ukazuju u postupku radi ostvarenja toga prava na sudu – problem oko dokazivanja stvarnih prihoda roditelja obveznika uzdržavanja jer velik broj roditelja na sud donosi isprave o svojoj nezaposlenosti iako rade «na crno» i imaju prihode ili donose isprave u kojima je stvarni prihod prikazan u manjem iznosu, što otežava problem dokazivanja stvarnih prihoda, imaju imovinu (nekretnine, osobne automobile i druge pokretnine) koja nije upisana na njihovo ime, prijavljuju sporost sudskih postupaka radi uzdržavanja, probleme u ovršnom postupku koji se vode radi prinudne naplate potraživanja i slično.

U svim tim predmetima savjetujemo roditelje o načinu ostvarenja prava na uzdržavanje djeteta te u slučaju socijalne ugroženosti savjetujemo da od Hrvatske odvjetničke komore zatraže besplatnog punomoćnika / odvjetnika za zastupanje djeteta, također savjetujemo podnošenje kaznene prijave budući je povreda dužnosti uzdržavanja kazneno djelo za koje se goni po službenoj dužnosti te savjetujemo obraćanje nadležnom centru za socijalnu skrb koji mora ukoliko roditelj – obveznik uzdržavanje ne doprinosi svojoj obvezi dulje od tri mjeseca osigurati privremeno uzdržavanje za dijete, ukoliko je ugroženo uzdržavanje djeteta.

- **NASILJE MEĐU DJECOM (BULLYING) – 36 predmeta**

Od osnivanja Ureda problem nasilja među djecom (bullyinga) pokazao se kao veliki problem u sferi zaštite dječjih prava, ovo je pitanje prvo u kojem su djeca prepoznala dječje pravobraniteljstvo kao mjesto gdje mogu prijaviti kršenje svojih prava i problem u kojem je podnesen najveći broj neposrednih pritužbi djece. U preostalom broju slučajeva saznalo se putem medija (nasilje među djecom u institucijama) ili pritužbama roditelja, te u jednom slučaju škole.

Iz izvješća koja su zatražena uočeno je da se problem ponekad minimalizira ili relativizira od strane odraslih (često i nastavnika) te je Ured u svakom pojedinačnom slučaju nakon zaprimljenog izvješća dostavio i hitne preporuke za postupanje kako škole tako i drugih državnih tijela, naročito centra za socijalnu skrb. Preporuke sadržajno predstavljaju upute za poduzimanje aktivnosti usmjerenih prema učenju djece vještinama nenasilne komunikacije, organiziranjem predavanja, tribina i sastanaka o vršnjačkom nasilju, obvezom prijave nasilja nadležnom centru za socijalnu skrb koji ima ingerenciju ispitati prilike u kojima dijete «mali nasilnik» živi, radi pružanja pomoći djetetu i roditeljima i cijeli niz drugih preporuka.

Niz preporuka dječjeg pravobraniteljstva u ovom segmentu uneseno je i u Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima donesen koncem veljače 2004. godine od strane Vlade te je dječje pravobraniteljstvo sunositelj pojedinih mjera iz navedenog Programa, a ujedno ima i nadležnost za praćenje provedbe pojedinih mjera od strane drugih tijela.

- **POVREDA PRAVA DJECE S POSEBNIM POTREBAMA - 8 predmeta**

Navedeni predmeti predstavljaju većinom pritužbe roditelja na propuste upravnih tijela u postupku ostvarivanja novčanih prava djece s posebnim potrebama, i to uglavnom vezano uz sporost u postupanju. U tim predmetima Ured daje preporuke u pravcu poštivanja striktnih

zakonskih rokova za donošenje prvostupanjskog i drugostupanjskog rješenja, a u jednom slučaju Ured je upoznat sa poteškoćama s kojima se susreću roditelji u njezi i organizaciji oko njege teško i trajno bolesnog djeteta (spinalna mišićna atrofija).

- **POVREDA PRAVA DJETETA NA NOVČANE NAKNADE/PRIMANJA**
(OBITELJSKA MIROVINA , DOPLATAK ZA DJECU i slično) – 6 predmeta

Navedeni predmeti predstavljaju većinom pritužbe roditelja na propuste upravnih tijela u postupku ostvarivanja novčanih prava djece, uglavnom se odnose na sporost u postupanju tijela, o čemu su dane preporuke Ureda u pravcu poštivanja striktnih zakonskih rokova za donošenje odluke.

- **PRAVA DJECE NA ZBRINJAVANJE IZVAN INSTITUCIJA** (udomiteljstvo/posvojenje) – 7 predmeta

U ovim predmetima radi se o različitoj problematici kao npr. pritužbi udomiteljice koja prigovara upravnom tijelu na odluci da dijete više kod nje ne bude udomljeno (u tom predmetu nismo našli povrede prava djeteta), a u ostalima uglavnom se pritužuje na izuzetnu sporost institucija (centara za socijalnu skrb koji pokreću postupak radi lišenja prava na roditeljsku skrb pred sudovima i sporost sudova u donošenju odluka u takvim predmetima, za djecu koja su smještena u dječjim domovima a roditelji neopravdano uskraćuju suglasnost za posvojenje djece, pa je sudska odluka pravna pretpostavka za posvojenje). U tom dijelu uočili smo i problem, na koji ukazuje i primjerice nedavno istraživanje Pravnog fakulteta u Zagrebu, da djeca u institucijama ostaju ponekad neopravdano dugo (neki i više godina), čime im se smanjuje mogućnost za drugačiju vid zbrinjavanja , naročito u pravcu posvojenja.

- **RAZNO** – 31 predmet

Riječ je o predmetima slijedeće problematike: sudjelovanje djece u reklamnim kampanjama, povreda prava na školovanje djeteta u sukobu sa zakonom, pritužbe na odluke upravnog tijela o oduzimanju prava roditeljima na život sa djetetom, utvrđivanje očinstva, pritužbe na sporost rada sudova, zaštita i pomoć djetetu koje bježi od kuće, onemogućavanje djeci prava na igru, zaštita imovinskih prava djeteta, izloženost djece pornografskim sadržajima, zaštita i prava djeteta u maloljetničkom kaznenom postupku, protupravno odvođenje djece od strane jednog roditelja izvan Republike Hrvatske i problemi oko uspostavljanja susreta i druženja sa drugim roditeljem, povreda prava na osobno ime i osobne isprave, prijava prenamjene dječjeg odmarališta u druge sadržaje koji nisu namijenjeni djeci.

8. Molimo za dodatne informacije o nastojanjima u promicanju obrazovanja, podizanje svijesti i informiranja raznih grupa profesionalaca koje rade za ili s djecom o Konvenciji.

Odgovor kao pod točkom: B (ii)

9. Molimo navedite pitanja koja se odnose na djecu, a koja država stranka smatra prioritarnim i koja zahtijevaju najžurniju pozornost, a u svezi s provedbom Konvencije.

Pitanja koja se odnose na djecu, a zahtijevaju najžurniju pozornost su: zaštita djece od svakog oblika obiteljskog i vršnjačkog nasilja, unapređivanje izvaninstitucionalne skrbi za djecu, te osiguranje odgovarajućih uvjeta za primjeren rast i razvoj djece u teškim okolnostima (djeca iz siromašnih obitelji, djeca bez primjerene roditeljske skrbi, djeca s poteškoćama u razvoju i djeca ugrožena posljedicama rata).

II. DIO

Molimo da ovom Odboru dostavite presliku teksta Konvencije o pravima djeteta na svim službenim jezicima države stranke kao i na ostalim jezicima ili dijalektima. Ukoliko je moguće, molimo da nam ove tekstove dostavite u elektronskom obliku.

U Republici Hrvatskoj službeni je hrvatski jezik i tekst Konvencije o pravima djeteta na hrvatskom jeziku dostavlja se u elektronskom obliku.

III. DIO

U ovom dijelu, država stranka treba dati kratak (najviše 3 stranice) ažurirani pregled informacija iz svojeg izvješća, a u svezi:

*** novih zakonskih prijedloga ili donesenih zakona;**

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji donijet je 2003. godine i regulira način zaštite članova obitelji kada dođe do nasilja u obitelji. Tako je popisano da je nasilje u obitelji:

- svaka primjena fizičke sile ili psihičke prisile na integritet osobe,
- svako drugo postupanje jednog člana obitelji koje može prouzročiti ili izazvati opasnost da će prouzročiti fizičku i psihičku bol,
- prouzročenje osjećaja straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva,
- fizički napad bez obzira da li je nastupila tjelesna ozljeda ili ne,
- verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim nazivima i drugi načini grubog uznemiravanja,
- spolno uznemiravanje,
- uhođenje i svi drugi načini uznemiravanja,
- protupravna izolacija ili ograničavanje slobode kretanja ili komuniciranja s trećim osobama,
- oštećenje ili uništenje imovine ili pokušaj da se to učini.

Počinitelj nasilja u obitelji može se prekršajno kazniti (novčanom kaznom ili kaznom zatvora) a mogu mu se izreći i zaštitne mjere. Prema odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, moguće je člana obitelji koji počini nasilje prekršajno kazniti novčanom kaznom u rasponu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna, odnosno izreći mu zatvorsku kaznu do 60 dana. Posebno je predviđeno kažnjavanje počinitelja koji nasilje počini u nazočnosti djeteta ili maloljetne osobe te je i na taj način naglašena potreba zaštite djece i maloljetnih osoba, odnosno njihovo pravo na zdrav i harmoničan život unutar obitelji.

Zakon o nagradi za promicanje prava djeteta donijet je 2003. godine a njime se ustanovljuje nagrada za iznimna postignuća u zaštiti dobrobiti, prava i interesa djece. Nagrada se dodjeljuje kao nagrada za životno djelo (istaknutim pojedincima čiji rad predstavlja trajan doprinos promicanju prava djeteta) i kao godišnja nagrada (pojedincima i/ili grupi pojedinaca za najznačajnija ostvarenja na različitim područjima promicanja prava djeteta tijekom protekle godine). Svake se godine može dodijeliti jedna nagrada za životno

djelo i do tri godišnje nagrade, a dodjeljuje se 20. studenoga, na dan prihvaćanja Konvencije o pravima djeteta.

Napominjemo da još nije dodjeljena ni jedna nagrada jer nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu, koji će se utvrditi podzakonskim aktom.

Zakon o sudovima za mladež donesen je 1997. godine kao *lex specialis* za mlade počinitelje kaznenih djela. Sadrži posebne materijalnopravne i procesnopravne odredbe koje se odnose na maloljetne osobe (osobe od navršene 14. do navršene 18. godine života) i mlade punoljetne osobe, (osobe od navršene 18. do navršene 21. godine života). Zakon također sadrži i odredbe o kaznenim djelima počinjenim na štetu djece i maloljetnika i taksativno navodi kaznena djela za koja sude sudovi za mladež. Radi se o kaznenim djelima protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži i kaznenim djelima protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež iz 2002. godine je u odnosu na kaznena djela počinjena na štetu djece i maloljetnika propisao da ako se kao svjedok ispituje dijete (do 14 godina) ili mlađi maloljetnik (od 14. do 16. godine) oštećen kaznenim djelom, takvo se ispitivanje može provesti najviše dva puta. Ispitivanje se provodi uz pomoć psihologa, pedagoga ili druge stručne osobe. Istražni sudac će naložiti da se ispitivanje svjedoka snima u drugoj prostoriji putem tehničkih uređaja za prijenos slike i zvuka, dakle bez nazočnosti suca i stranaka u prostoriji gdje se svjedok nalazi, a stranke mu mogu postavljati pitanja putem istražnog suca, psihologa, pedagoga ili druge osobe.

Djeca i mlađi maloljetnici kao svjedoci mogu se umjesto u sudu ispitati u svom stanu ili drugom prostoru u kojem borave ili u centru za socijalnu skrb. I tada svjedoke treba ispitati putem uređaja za prijenos slike i zvuka.

Valja napomenuti da su svi sudovi tijekom 2002. godine dobili uređaje za prijenos slike i zvuka, kako bi mogli primijeniti spomenuti propis Zakona o sudovima za mladež.

Zakon o strancima koji se počeo primjenjivati početkom 2004. godine zajedno s pripadajućim podzakonskim aktom (Pravilnik o putnim ispravama za strance, vizama, graničnim propusnicama te o načinu postupanja sa strancima) u pojedinim odredbama regulira postupanja prema maloljetnim osobama.

Neke odredbe odnose se na pitanje izvješćivanja konzularnog tijela države stranog državljanina (punoljetne i maloljetne osobe), sukladno članku 36. Konvencije o konzularnim odnosima, zatim na imenovanje skrbnika prilikom postupanja prema maloljetnim osobama bez pratnje roditelja, kao i na postupak prilikom smještaja maloljetne osobe u Prihvatni centar.

Po pitanju zaštite maloljetnih osoba, Ministarstvo unutarnjih poslova surađuje s drugim državnim tijelima. Uspostavljena je suradnja s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, u zaštiti prava i zbrinjavanja kako državljana RH, tako i maloljetnih stranih državljana.

Iako se ovim Zakonom prvenstveno regulira privremeni boravak djeteta, temeljem istog dijete može regulirati svoj status stalnog boravka, ukoliko mu jedan od roditelja ima status stranca na stalnom boravku.

Djeca mogu regulirati status stranca u Republici Hrvatskoj temeljem privremenog boravka s osnove školovanja, a roditelji takve maloljetne djece mogu regulirati svoj status temeljem privremenog boravka s osnova spajanja obitelji.

Napominje se da dijete rođeno na području Republike Hrvatske, koje nije hrvatski državljanin, ne treba odobrenje za boravak do navršениh mjesec dana života.

Nakon proteka tog roka, odobrenje za privremeni boravak nadležna policijska uprava/postaja izdat će po službenoj dužnosti, a produžavat će se na vrijeme na koje je odobren boravak jednom od roditelja ili skrbniku djeteta.

*** novih ustanova;**

U sklopu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u ovoj godini treba započeti s radom Centar za rehabilitaciju "Mala Terezija" u Vinkovcima, namijenjen za skrb o djeci s mentalnom retardacijom, kapaciteta 85 mjesta.

Kao ustanova socijalne skrbi djeluje Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju "Mala kuća" u Zagrebu, čiji je osnivač Hrvatski nambudo institut. Ova ustanova pruža usluge poludnevnog i cjelodnevnog boravka za 50 slijepe i slabovidne djece i mladih s dodatnim oštećenjima. "Mala kuća" je institucija koja provodi rehabilitaciju djece s oštećenjima vida i dodatnim oštećenjima, te provodi rane intervencije u toj populaciji.

U odnosu na nove ustanove treba spomenuti da je u sklopu Ministarstva pravosuđa osnovana *Pravosudna akademija* kao posebna ustrojstvena jedinica sa zadaćom stalnog usavršavanja svih sudaca i pravosudnih dužnosnika. Program usavršavanja provodi se kao stručna i trajna edukacija sudaca, sudskih savjetnika, državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika njihovih zamjenika i savjetnika. Usavršavanje se provodi s određenim skupinama sudaca i državnih odvjetnika. Skupine su određene po specijalizaciji i ustroju unutar sudova i državnih odvjetništava, skupine određene po vrsti i rangu sudova te skupine određene po procjeni stručnosti za različita pravna područja poput kaznenog, građanskog, trgovačkog i drugih pravnih područja.

*** novoprovedenih politika,**

- Nacionalna obiteljska politika (Vlada usvojila u siječnju 2003. godine)

Nacionalna obiteljska politika objedinjava različite aspekte obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja, stambene i socijalne politike u svrhu pružanja boljeg i kvalitetnijeg života obiteljima.

- Prioritetne aktivnosti za dobrobit djece od 2003. do 2005. godine (Vlada usvojila u srpnju 2003. godine). Prioritetne aktivnosti su dio Nacionalnog programa djelovanja za djecu u Republici Hrvatskoj.

Analiza provedbe Nacionalnog programa djelovanja za djecu u razdoblju 1998.-2002. godine pokazala je potrebu jasnijeg definiranja konkretnog plana djelovanja i planiranja dinamičkog procesa koji će pridonijeti boljoj i sadržajnijoj provedbi Konvencije o pravima djeteta.

Suočeno s ograničenim resursima i visokim očekivanjima, Vijeće za djecu se primilo zadaće definiranja ograničenog broja konkretnih aktivnosti od dobiti za djecu koje imaju prioritetni značaj što je rezultiralo stvaranjem ovog dokumenta.

- Nacionalni program djelovanja za mlade (Vlada usvojila u siječnju 2003. godine)

Nacionalni program djelovanja za mlade je dokument kojim se izražava jasno i dugoročno opredjeljenje u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici.

Program se temelji na suvremenim načelima politike prema mladima koju su usvojili Ujedinjeni narodi i Vijeće Europe, a posebno je usmjeren na implementaciju Bijele knjige – novih poticaja za europsku mladež Europske komisije.

- Nacionalna strategija jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. godine (Vlada usvojila u siječnju 2003. godine)

Nacionalna strategija jedinstvene politike za osobe s invaliditetom od 2003. do 2006. godine je dokument koji predstavlja prvu sustavnu politiku za osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, bez obzira na vrstu, vrijeme i okolnosti nastanka njihova invaliditeta.

Osnovni ciljevi ove Nacionalne strategije su: promicanje i osiguravanje prava osoba s invaliditetom, stvaranje uvjeta za rješavanje problema, usklađeno djelovanje i informiranje, aktivno sudjelovanje osoba s invaliditetom te senzibiliziranje društva za potrebe osoba s invaliditetom.

*** novoprovedenih programa i projekata i njihovog djelokruga rada.**

SREDSTVA ISPLAĆENA NA IME POTPORE DJECI

Institucija: Državni zavod za
zaštitu obitelji, materinstva i
mladeži

Red. Br.	Naziv	Izvršitelj	Trajanje (datum početka/ završetka)	Sredstva u kn
1.	Kazališne radionice djece predškolskog i školskog uzrasta	Klub prijatelja teatra	2001. - 2002.	110.000,00
2.	Dodjela financijske potpore udruzi Društvo Naša djeca, Maksimir	«Društvo Naša djeca» Maksimir	2001.	27.000,00
3.	Stalna kazališna radionica i Glazbeno-scenska festivalska radionica	Šibensko kazalište	2001.	30.000,00
4.	Dodjela financijska potpora udruzi Association Navarra «Nuevo Futuro»	Udruga Association Navarra «Nuevo Futuro»	2001.	27.000,00
5.	Projekt «Razvoj bilingvalnosti u djece predškolske dobi»	Udruga «Jedan drugi svijet»	2001. - 2002.	10.000,00
6.	Program «Igraonica za djecu predškolskog uzrasta romske nacionalnosti»	Nositelj: Međimurska županija i DZZOMM, a izvršitelj: Predškolska ustanova «Dječja mašta»	2001. - 2002.	382.000,00
7.	Projekt «Gradovi i općine – prijatelji djece»	Savez društava Naša djeca Hrvatske	2001. - 2002.	146.400,00
8.	Projekt «Igrao do škole» udruge «Djeca prva»	Udruga «Djeca prva»	2002. - 2003.	49.000,00
9.	Financijska potpora: Dječji vrtić «Jelenko»	Dječji vrtić «Jelenko»	2002	20.000,00

10.	Program «Izrada dječjeg festivalskog zastora za obnovljenu zgradu Šibenskog kazališta»	Šibensko kazalište	2002	30.000,00
11.	Projekt «Njegovo veličanstvo dijete»	Artistička udruga Zagrepčanke	2002	15.124,00
12.	Program igraonica za djecu predškolskog uzrasta u SOS dječji vrtić Lekenik	SOS Dječji vrtić Lekenik	2002. - 2003.	40.000,00

SREDSTVA ISPLAĆENA NA IME POTPORE MLADIMA

Institucija: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži

Red. Br.	Naziv	Izvršitelj	Trajanje (datum početka/ završetka)	Sredstva u kn
1.	Zdravstveno odgojni rad u planiranju obitelji za adolescente	Dom zdravlja studenata	2001. - 2002.	80.000,00
2.	Projekt «Aktivizacija mladih grada Osijeka u procesu pridruživanja Europskoj uniji»	Centar za razvoj Belišće	2001.	20.000,00
3.	«Implementacija Nacionalnog programa djelovanja za mlade u lokalnim zajednicama»	Hrvatski crveni križ – zajednica udruga društva Crvenog križa Varaždinske županije	2001. - 2003.	360.000,00
4.	Financiranje projekta udruge «CARE» Kanada	Udruga «CARE» Kanada		20.060,00
5.	Projekt «Ambidekster klub»	Udruga socijalnih pedagoga	2002. - 2003.	154.400,00
6.	Program «Zdravstveni odgoj mladeži u zaštiti općeg i reproduktivnog zdravlja»	Klinika za dječje bolesti Zagreb	2002. - 2003.	71.120,00
7.	Projekt «Dan Europe»	Udruga JEF Hrvatska	9. svibnja	6.000,00
8.	Projekt umrežavanja udruga za mlade	Hrvatski esperanto savez	2002. - 2003.	115.960,00
9.	Projekt «Odgoj mladih odgojitelja»	Hrvatska salezijanska provincija	2002.	11.000,00
10.	Program prevencije ovisnosti o drogama na području Krapinsko-zagorske županije - suradnja	Udruga «Moji dani»	2002. - 2003.	120.000,00

11.	Program «Osnaživanjem protiv ovisnosti»	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, MRSS	2003.	29.525,00
12.	«Komunikacijske radionice» u sklopu projekta Interkulturalni centar mladih	Udruga «Romi za Rome Hrvatske»	2003.	23.000,00
13.	Organizacija I. Sabora mladih iz dijaspore	Internacionalni klub hrv. iseljenika, povratnika i investitora iz dijaspore	2003.	8.000,00
14.	Projekt «Šumska škola 2003»	Savez izviđača Hrvatske	2003.	45.250,00
15.	Financiranje Klubova mladih	Klubovi mladih		1.098.800,00

Vlada je sukladno odredbama Zakona o udrugama i Programa suradnje Vlade i nevladinog, neprofitnog sektora, uspostavila mehanizam pružanja financijske potpore projektima i programima udruga u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna. Prioritetna područja aktivnosti za prijavu programa i projekata iz područja zaštite, poštivanja i promicanja ljudskih prava za 2004. godinu bila su, između ostaloga, suzbijanje diskriminacije, poštivanje i promicanje prava djece.

Projekti koji su financirani iz područja suzbijanja nasilja su: Parlamenti mladih i škola demokracije, Zaustavimo nasilje nad djecom, Pravo na život bez nasilja-prevenција nasilja u adolescentskim vezama, I ja želim znati svoja prava, Promicanje prava djeteta u lokalnoj zajednici, Program pomoći pojedincima i obiteljima u stresnim situacijama; program senzibilizacije javnosti, Prevenција trgovanja mladim ljudima, edukacija «Zlostavljanje djece – nasilje u obitelji.

Ministarstvo rada i socijalne skrbi i Državno odvjetništvo u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu uz materijalnu potporu UNICEF-a radili su u razdoblju od 1996. - 2001. godine na projektu pod nazivom "Pomoć djeci i mladeži s poremećajima u ponašanju u poslijeratnim uvjetima". U okviru tog projekta početkom 2000. godine započeo je rad na posebnom projektu "Posebna obveza - izvansudska nagodba". Cilj izvansudske nagodbe je bio "pomirenje između maloljetnog ili mlađeg punoljetnog počinitelja kaznenog djela i žrtve tog kaznenog djela i uspostava socijalnog mira". Projekt se provodio u tri grada. Svi sudionici projekta su dobili certifikate, te je izdana i knjiga koja je ujedno udžbenik, vodič i priručnik za buduće medijatore.

Unutar sustava policije u tijeku je intenzivna aktivnost na ostvarenju nove strategije djelovanja, pod nazivom, «Policija u zajednici», odnosno provedba projekta «Reforma operativno-preventivnog rada policije u odori». Kroz provedbu ovog projekta, policija je kod određivanja kontakta područja u obzir uzela škole i druge odgojno-obrazovne ustanove. Navedenom Reformom predviđeno je da bi za rad na kontaktu rajonu bio zadužen jedan policijski službenik čije bi radno vrijeme bilo fleksibilno. Tako bi radno vrijeme kontaktpolicajca koji na svome području ima odgojno-obrazovnu ustanovu, bilo usklađeno s vremenom dolaska i odlaska učenika iz odgojno-obrazovne ustanove. Svaki kontakt policajac bi trebao kroz suradnju s ravnateljima odgojno-obrazovnih ustanova, proaktivno sudjelovati u rješavanju problema.

Prema planskim dokumentima, implementacija projekta «kontakt-policajaca» će se na području svih policijskih uprava u RH, dovršiti tijekom 2005. godine.

Novoosnovano Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u svom djelokrugu financira i prati provedbu niza projekata koji se u nastavku navode.

U Odjelu za obitelj

Nastavak projekata bivšeg Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži:

- Vikend program edukacije u lokalnoj zajednici za uključivanje djece s posebnim potrebama, tiskanje priručnika za edukacijsku
- Poglavarstvo grada Krapine i Poglavarstvo grada Pregrade – Osnaživanje socijalnih odnosa u obitelji i zajednici
- Hrvatsko psihijatrijsko društvo – Psihološko savjetovalište Škola za roditelje
- IRCT Međunarodni centar za liječenje žrtava mučenja – Doprinos afirmaciji uspješnog roditeljstva, Psihološka pomoć roditeljima migrantima
- Savjetovalište za djecu, mladež, brak i obitelj u suradnji s Centrom za socijalnu skrb Split, Splitsko-dalmatinskom županijom i Gradom Splitom, te Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi
- Centar za djecu, mlade i obitelj, Velika Gorica – suradnja u provedbi programa rada Centra
- Savjetovalište za djecu i obitelj, Opatija, u suradnji s Društvom Naša djeca
- Znanstveno-istraživački projekt Razvoj stanovništva i promjene obiteljskih struktura u Hrvatskoj

Novi projekti:

- Program Radionica za djecu i mlade, Kistanje, u suradnji s Udrugom Sv. Vinka Paulskog
- Program za gluhe žene, edukacija i savjetovanje za zapošljavanje gluhih žena, u suradnji s Centrom za žene Rosa, Zagreb
- Savjetovalište za djecu, mladež, brak i obitelj, Dubrovnik, u suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom i Gradom Dubrovnikom
- Obiteljsko savjetovalište Hrvatska Kostajnica, u suradnji s udrugom Rosa, Hrvatska Kostajnica
- Projekt Tečaj za trudnice, u suradnji s Hrvatskim liječničkim zborom

Ukupno: 1.394.875,00 kn

Projekti u pripremi:

- Osnivanje Obiteljskih centara - Savjetovališta za djecu, mladež, brak i obitelj u Dubrovniku, Osijeku, Vinkovcima, Sisku, Šibeniku i Gospiću,
- Provedba Programa Samopomoći za ranjive skupine žena – edukacija žena sklonih asocijalnim oblicima ponašanja u suradnji s Centrom za žene Rosa, Zagreb,
- Program Obiteljskog savjetovališta za djecu s posebnim potrebama u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu,
- Edukativno savjetodavni program PRO VITA u suradnji s Obiteljskim savjetovalištem pri Župi Srca Isusova u Zadru,
- Provedba Programa pomoći žrtvama obiteljskog nasilja u suradnji sa Skloništem za žene Bjelovar,
- Tiskanje knjige o rezultatima istraživanja «Razvoj stanovništva i promjene obiteljskih struktura u Hrvatskoj» provedenog u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu,
- Provedba Istraživanja Socijalni sterilitet osoba fertile dobi u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilište u Zagrebu,

- Suradnja s lokalnom samoupravom u svrhu otvaranja Igraonica i s neprofitnim organizacijama u provedbi planiranih aktivnosti u Hvaru, Gospiću i Kninu,
- Suradnja s neprofitnim organizacijama u svrhu provedbe Programa za osnaživanje obitelji i žrtava obiteljskog nasilja – Društvo za psihološku pomoć SUNCE Osijek, Autonomna ženska kuća Zagreb, Centar za žene ADELA iz Siska, Udruga Mirna luka – Ston, Udruga Alojzije Stepinac iz Zagreba,
- Suradnja s Caritasom Nadbiskupije Zadar i Domom za djecu Sv. Franje u Osijeku.

Ukupno: 4.340.108,00 kuna

Za zaštitu žrtava nasilja u obitelji u tijeku su projekti Centra za profesionalnu rehabilitaciju Osijek – Sklonište za žrtve obiteljskog nasilja, Udruge Mirta iz Splita, te Prihvatišta za žrtve zlostavljanja - Slavonski Brod, te Projekt donošenja Strategije zaštite zlostavljanih u obitelji.

Projekti za višečlane obitelji –u suradnji s centrima za socijalnu skrb sačinjen je popis obitelji s osmero i više djece (218 obitelji i 1047 djece), učenika osnovnih i srednjih škola, za dodjelu besplatnih školskih udžbenika u školskoj godini 2004/05.

Obilježavanje Međunarodnog dana obitelji 2004. godine, pripadajuće manifestacije i aktivnosti .

Ukupno: 167.482,76 kn.

U Odjelu za djecu i mladež

Nastavak projekata bivšeg Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži:

projekti i višegodišnji programi za djecu (ukupno: 196.070,00 kn)

- Longitudinalna studija praćenja rasta i razvoja predškolske djece na području Varaždinske i Međimurske županije u 2003. i 2004. godini (u suradnji s Klinikom za dječje bolesti Zagreb),
- Savjetovalište za djecu i roditelje – PRIJATELJ (u suradnji s Društvom «Naša djeca» Opatija),
- Gradovi i općine – prijatelji djece (u suradnji sa Savezom udruga «Naša djeca» Hrvatske),
- Rani odgoj za civilno društvo (u suradnji s Udruženjem «Djeca prva»)

projekti i višegodišnji programi za mlade (ukupno: 613.000,00 kn)

- Otok radosti (u suradnji s Centrom za kreativan rad),
- Prijenos Klubova za mlade iz nadležnosti PRONI Centra u jedinice lokalne samouprave (u suradnji s PRONI Centrom za socijalno podučavanje),
- Osnaživanje mladih za aktivno sudjelovanje u zajednici (u suradnji sa «Suncokretom» - Centrom za humanitarni rad),
- POP – Posebni odgojni postupak (u suradnji s Udrugom «MOST»),
- Od problema do udruge (u suradnji s Društvom građana «Faust Vrančić»),
- Edukacijom do demokracije (u suradnji s Europskim parlamentom mladih Hrvatske),
- Radionice Lazareti (u suradnji s Art radionicom Lazareti),

- Benjamin – Odgojno terapijski program za mlade s poremećajima u ponašanju (u suradnji s Humanitarnom organizacijom «Zajednica Susret»),
- Mladi i europski integracijski procesi (u suradnji s Institutom za društvena istraživanja Zagreb).

Novi projekti:

projekti za djecu (ukupno: 1.232.500,00 kn)

- Ciklus emisija «Dorica» (u suradnji s Udrugom Dorica),
- Okrugli stol «Primjena zakona o zaštiti od nasilja u obitelji»,
- Budućnost Hrvatske – 44. međunarodni dječji festival (u suradnji sa Šibenskim kazalištem),
- Provedba natječajnog postupka za financijsku potporu projekata usmjerenih djeci.

projekti za mlade (ukupno: 1.221.550,00 kn)

- Prvi hrvatski sajam učeničkog poduzetništva (u suradnji sa udrugom «Uspjeh – Udruga za promicanje poduzetništva i obrazovanje mladih»),
- Međunarodna konferencija «Borba protiv ovisnosti – borba za zdravu obitelj» (u suradnji s Uredom Vlade RH za suzbijanje zlouporabe opojnih droga),
- Provedba medijske kampanje o utjecaju i štetnostima opojnih droga (u suradnji s Uredom Vlade RH za suzbijanje zlouporabe opojnih droga),
- Anti-droga telefon (u suradnji s Uredom Vlade za suzbijanje zlouporabe opojnih droga),
- Provedba natječajnog postupka za financijsku potporu projekata usmjerenih mladima.

Projekti u tijeku:

projekti za djecu (ukupno planirano do sada: 300.000,00 kn)

- provedba mjera i koordinacija provedbe cjelokupnog *Programa aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima*
- Raspisivanje natječaja za financijsku potporu projekata usmjerenih djeci za 2005.

projekti za mlade (ukupno planirano do sada: 1.170.800,00)

- Poticanje osnivanja i djelovanja klubova za mlade na lokalnoj razini – 34 kluba
- II. Balkan Youth Forum (u suradnji s Balkan Children and Youth Foundation)
- Analiza mogućnosti snivanja centara za mlade u svim makroregionalnim centrima – Zagreb, Rijeka, Osijek, Split
- Raspisivanje natječaja za financijsku potporu projekata usmjerenih mladima za 2005. godinu

U Odjelu za osobe s invaliditetom

Nastavak projekata bivšeg Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži:

- Hrvatska verbotonalna udruga – Edukacija roditelja i odgajatelja za rad s djecom usporena govorno-jezičnog razvoja,
- Udruga za poticanje zdravog razvoja djece i mladih – Projekt «Rehabilitacija i edukacija djece s razvojnim poteškoćama».

Novi projekt:

- Udruga KRILA terapijsko jahanje – Terapijsko jahanje za osobe s invaliditetom,

- Dom za djecu, mladež i odrasle osobe s cerebralnom paralizom – Sudjelovanje korisnika Doma za djecu, mladež i odrasle osobe s cerebralnom paralizom i drugim posebnim potrebama – Pula na susretu međunarodnih kulturno-umjetničkih skupina u Zagrebu (INKAZ) u travnju 2004.,
- Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – Tiskanje edicije *Kako uspjeti?*,
- Savez društava distrofičara Hrvatske - Organiziranje međunarodnog sastanka International Alliance ALS/MND Associations,
- Centar za odgoj i obrazovanje Dubrava – Organizacija INKAZ-a, Susreta međunarodnih kulturno-umjetničkih skupina osoba s invaliditetom, Zagreb, travanj 2004.,
- Hrvatski savez udruga cerebralne i dječje paralize - Organiziranje Međunarodnog kongresa cerebralne paralize,
- Udruga za edukaciju, kulturu i sport EKUS - «Poznati sportaši za sportaše s invaliditetom»
- Hrvatska udruga za školovanja pasa vodiča i mobilitet –Edukativni seminar za korisnike pasa vodiča slijepih

Ukupno: 429.574,80 Kn

Projekti u tijeku:

- Udruga roditelja djece s oštećenjem vida i dodatnih poteškoća u razvoju OKO – Iskustvo majke nedonoščadi

Ukupno: 22.000,00 Kn

U razdoblju od 2001. - 2003. godine Ministarstvo rada i socijalne skrbi financiralo je slijedeće programe:

2001. GODINA (482.700,00 kn)

- Dom za zlostavljaju djecu i odrasle osobe - otvorenog tipa - "Rovinjsko sunce" kojeg vodi Građanska zajednica žena Rovinj,
- Kuća za prihvata zlostavljanih žena sa i bez djece koju vodi Humanitarna organizacija "Zajednica susret" - "Betanija",
- financiranje Programa rada udruge "Skrb" za 2001. godinu (djeca) u suradnji s Udrugom umjitelja djece i starijih osoba "Skrb",
- Duhom protiv tame - program socijalne integracije djece i mladih, te resocijalizacije osoba zrele i treće životne dobi oštećena vida kojeg provodi Hrvatska udruga prijatelja bijelog štapa "HOMER",
- Cjelodnevno zbrinjavanje cerebralno paralizirane djece starosne dobi 2-15 godina i mladeži starosne dobi do 38 godina u suradnji s Društvom distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko-neretvanske županije,
- program "Rad s mladima" u suradnji s Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih
- Rad savjetovališta za roditelje gluhe djece u suradnji s Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih,
- Program dnevne skrbi za djecu oštećena vida s dodatnim teškoćama u razvoju u suradnji s Hrvatskim nanbudo institutom - Vision of Hope,
- Život i rad u stambenim zajednicama osoba s teškoćama u razvoju i mladeži bez adekvatne roditeljske skrbi u suradnji s Udrugom za inkluziju "Lastavice",
- Uključivanje mladih oštećena vida u moderno društvo u suradnji s Hrvatskim

savezom slijepih.

2002. GODINA (912.900,00 kn)

- Kuća za prihvat zlostavljanih žena sa i bez djece u suradnji s Humanitarnom organizacijom "Zajednica susret" - "Betanija",
- Bazični program edukacije i rehabilitacije namijenjen mladim i odraslim gluhoslijepim osobama - "Dodirnuti više" kojeg provodi Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba "Dodir",
- Analiza smještaja djece bez roditeljske skrbi - revizija 500 predmeta u svrhu iznalaženja adekvatnijeg smještaja i moguće deinstitutionalizacije u suradnji s Društvom roditelja BIOS,
- Socijalna integracija djece oštećana vida u suradnji s Hrvatskom udrugom prijatelja bijelog štapa "HOMER",
- Prevencija institucionalizacije - rad u obitelji zbrinjavanjem i osmostaljivanjem mladih bez roditeljske skrbi i osoba s teškoćama u razvoju smještenih u stambene zajednice u suradnji s Udrugom za inkluziju "Lastavice",
- Rad s mladima Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih,
- Rad savjetovališta za roditelje gluhe djece Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih,
- Socijalno-kulturni centar "Sineki" kojeg provodi Centar za kreativni rad,
- projekt "Velika sestra-veliki brat" u suradnji s Udrugom za inicijative u socijalnoj politici,
- Podrška razvoju udomiteljstva u Republici Hrvatskoj u suradnji s Udrugom za inicijative u socijalnoj politici,
- Deinstitutionalizacija djece s mentalnom retardacijom i dodatnim višestrukim oštećenjima u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije,
- Deinstitutionalizacija djece s mentalnom retardacijom smještajem u specijalizirane udomiteljske obitelji u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije,
- Sklonište za zlostavljane žene i djecu u suradnji s Ženskom grupom "Korak" Karlovac,
- Prihvatni centar - sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u suradnji s udrugom Ženska pomoć sada - SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja,
- Savjetovalište za žrtve nasilja u obitelji u suradnji s Udrugom "Mirta" Split,
- Sklonište za žrtve nasilja u obitelji u suradnji s Udrugom "Mirta" Split.

2003. GODINA (869.990,00 kn)

- Bazični program edukacije i rehabilitacije namijenjen mladim i odraslim gluhoslijepim osobama - "Dodirnuti više" u suradnji s Hrvatskom udrugom gluhoslijepih osoba "Dodir",
- Škola za roditelje u suradnji s Udrugom za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Slavonski Brod,
- Spona (socijalizacija djece oštećena vida i/ili sluha) u suradnji s Udrugom grad sunca,
- Integracija socijalno izoliranih majki i djece u suradnji s Udrugom "Djeca prva",
- Rad s mladima u suradnji s Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih,
- Rad savjetovališta za roditelje gluhe djece u suradnji s Hrvatskim savezom gluhih i nagluhih,
- Socijalno-kulturni centar "Sineki" u suradnji s Centrom za kreativni rad,

- Projekt "Velika sestra-veliki brat" kojeg provodi Udruga za inicijative u socijalnoj politici,
- Podrška razvoju udomiteljstva u Hrvatskoj u suradnji s Udrugom za inicijative u socijalnoj politici,
- Deinstitutionalizacija djece s mentalnom retardacijom i dodatnim višestrukim oštećenjima u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije,
- Deinstitutionalizacija djece s mentalnom retardacijom smještajem u specijalizirane udomiteljske obitelji u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije,
- Sklonište za zlostavljane žene i djecu u suradnji sa Ženskom grupom "Korak" Karlovac,
- Prihvatni centar - sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u suradnji s udrugom Ženska pomoć sada - SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja,
- Savjetovalište za žrtve nasilja u obitelji u suradnji s Udrugom "Mirta" Split,
- Sklonište za žrtve nasilja u obitelji suradnji s Udrugom "Mirta" Split,
- Aktivno uključivanje mladih u društveni život zajednice Kozari Bok i Kozari Put u suradnji s Udruženjem "Prijatelj".

IV. DIO

Nastavno slijedi preliminarab popis glavnih/ ključnih pitanja (ne sadrže pitanja koja su već navedena u I Dijelu) koja bi odbor mogao razmatrati za vrijeme dijaloga s državom strankom. **Za njih nije potrebno dostaviti pisani odgovor.** Ovaj popis nije konačan, budući da se prilikom dijaloga mogu potaknuti i druga pitanja.

1. Nediskriminacija, posebice djece pripadnika etničkih, religijskih i ostalih grupa.
2. Položaj djece Roma.
3. Položaj djece sa smetnjama u psihofizičkom razvoju.
4. Provedba obveze da najbolji interes za dijete bude od primarne važnosti.
5. Poštovanje prema djetetovom viđenju s posebnim osvrtom na administrativni i zakonodavni postupak.
6. Pravila i praksa u svezi s odvajanjem djece od roditelja.
7. Zlostavljanje djece, uključujući seksualno zlostavljanje, zanemarivanje u obitelji, kod udomitelja i u ustanovama.
8. Zaštita djece smještene kod udomitelja; usvajanje u zemlji i u međudržavnom postupku usvajanja.
9. Zdravlje adolescenata, koje uključuje zlorabu sredstava ovisnosti i poremećaja uvjetovanih stresom.
10. Podrška i zaštita pružena izbjeglicama i raseljenoj djeci, uključujući i djecu bez pratnje koja traže azil.
11. Trgovanje ljudima i seksualno iskorištavanje djece.
12. Djeca s ulice.
13. Maloljetničko zakonodavstvo.